

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI
PEDAGOGICKÁ FAKULTA
Ústav pedagogiky a sociálních studií

Diplomová práce

Bc. Andrea Lorencová

Organizované volnočasové aktivity sportovního zaměření
pro děti předškolního věku ve Frenštátě pod Radhoštěm

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci zpracovala samostatně a čerpala jsem výhradně ze zdrojů, které řádně uvádím v seznamu na konci této práce.

V Olomouci dne 29.4. 2021

.....
Bc. Andrea Lorencová

Poděkování

Touto cestou bych ráda poděkovala převážně mé vedoucí diplomové práce paní Mgr. Pavle Vyhnálkové, Ph.D. za její odborné vedení, cenné rady a vřelý přístup. Dále bych chtěla poděkovat všem mateřským školám a dětským skupinám ve Frenštátě pod Radhoštěm, kde mi bylo umožněno dotazníkové šetření. Další poděkování patří také všem vedoucím zájmových pohybových kroužků, kteří mi věnovali svůj čas a poskytli mi cenné informace, rady, pohledy, jejich názory a provedli se mnou rozhovor. V neposlední řadě ale patří velký dík také mé rodině za velkou podporu a trpělivost při dokončování studia.

Obsah

Úvod	6
1 Předškolní věk.....	8
1.1 Obecná charakteristika.....	8
1.2 Kognitivní vývoj.....	9
1.3 Motorika dítěte.....	10
1.4 Sociální a emoční vývoj.....	11
1.5 Předškolní vzdělávání	12
2 Volný čas	14
2.1 Dítě a volný čas	14
2.1.1 Spontánní hry a aktivity.....	15
2.1.2 Vhodné hry a hračky.....	16
2.2 Organizované aktivity ve volném čase – jejich přínos a rizika	17
2.2.1 Organizace nabízející pohybové aktivity pro děti předškolního věku.....	19
2.2.2 Zájmový kroužek a oddíl.....	20
2.2.3 Vedoucí útvarů pro děti předškolního věku	21
2.3 Public relations neziskových organizací.....	22
2.3.1 Webové stránky a sociální sítě	24
2.3.2 Tištěné materiály	24
2.3.3 Pořádání akcí	25
3 Pohyb u dětí	26
3.1 Pohyb v životě dítěte a jeho důležitost pro zdravý vývoj.....	26
3.1.1 Spontánní pohybová aktivita	28
3.2 Pohybová hra	29
3.2.1 Hra s využitím náčiní.....	30
3.3 Činnosti podněcované rytmem, hudbou a tancem.....	31

3.3.1	Zájmové taneční kroužky	32
3.4	Základy sportovních dovedností u dětí předškolního věku	32
3.4.1	Vybrané sportovní dovednosti.....	33
3.5	Cvičební jednotka	36
3.5.1	Příprava cvičební jednotky	36
3.5.2	Fáze cvičební lekce.....	38
4	Zhodnocení stavu problematiky.....	40
4.1	Kvalifikační práce zabývající se pohybovými aktivitami pro děti předškolního věku.	40
4.2	Kvalifikační práce o volném čase ve městě Frenštát	41
5	Přehled volnočasových organizací a kroužků ve městě Frenštát.....	43
6	Dotazníkové šetření mezi rodiči	56
6.1	Cíle a dílčí cíle, výzkumné otázky a hypotézy	56
6.2	Výzkumný soubor.....	58
6.3	Výsledky dotazníkového šetření – odpovědi na deskriptivní otázky	59
6.4	Výsledky dotazníkového šetření – odpovědi na relační otázky.....	87
7	Rozhovory s vedoucími kroužků	92
8	Shrnutí výzkumu a diskuse	98
	Závěr.....	104
	Seznam zdrojů	107
	Seznam grafů	112
	Seznam tabulek.....	114
	Seznam obrázků.....	115
	Seznam příloh.....	116

Úvod

Pro svou diplomovou práci jsem zvolila problematiku organizovaných volnočasových aktivit sportovního zaměření, a to konkrétně pro děti předškolního věku ve městě Frenštát pod Radhoštěm. Motivací k výběru tématu mi byla vlastní zkušenost s vedením pohybově zaměřeného zájmového kroužku pro děti této věkové kategorie. Práce s předškolními dětmi mě velmi naplňuje, proto jsem si před třemi lety založila svůj vlastní kroužek a rozhodla se věnovat této tématice podrobněji i v diplomové práci. Jelikož bych se ráda ve městě Frenštát nadále zabývala volnočasovými aktivitami, rozhodla jsem se zde více prozkoumat, jaké organizace a samostatné spolky nabízejí zájmové kroužky pohybového zaměření pro věkovou skupinu dětí předškolního věku. Ze zjištěných informací od rodičů a samotných vedoucích bych ráda čerpala do budoucna. Mohla bych založit nové kroužky, vyplnit volnočasovou mezeru nebo stávajícím kroužkům pomoci s jejich propagací.

Hlavním cílem této práce je charakterizovat, analyzovat a zhodnotit existující pohybové aktivity pro děti předškolního věku ve městě Frenštát, a to jak prostřednictvím rozboru webových stránek kroužků, tak pomocí výzkumného šetření mezi rodiči dětí předškolního věku a vedoucími pohybových zájmových kroužků.

Cílem v rovině teoretické bude charakterizovat a vysvětlit pojmy, které souvisí se zadaným tématem, zejména předškolní věk, volný čas a pohyb u dětí. Cílem v části empirické bude nejprve provést analýzu webových stránek organizací a samotných pohybově zaměřených kroužků a v závěru je zhodnotit a porovnat. Dalším cílem bude popsat a zhodnotit pomocí dotazníku, jaké mají rodiče předškolních dětí povědomí o současných volnočasových sportovních aktivitách ve městě Frenštát, jak vnímají potřebu organizovaných pohybových aktivit pro děti předškolního věku a jakým aktivitám se jejich děti věnují. Dalším empirickým cílem je v rozhovorech s vybranými vedoucími diskutovat o některých aspektech kroužků, které vedou, zejména jaký je zájem cílové skupiny o daný kroužek, dále budeme chtít zjistit, jakým způsobem vedoucí své kroužky propagují a tyto informace komparovat s výsledky dotazníků od rodičů.

Práce je tedy pomyslně rozdělena na dvě části, a to na teoretickou a empirickou. Část teoretická je rozčleněna na tři kapitoly, jejichž cílem bude určit základní specifika dětí předškolního věku, charakterizovat volný čas dětí, objasnit organizace, jejich public relations a popsat, co jsou zájmové kroužky a kdo je vede. V neposlední řadě nám půjde o vymezení významu a důležitosti pohybové aktivity u dětí pro jejich zdravý vývoj. Cílem bude také

charakterizovat základy sportovních dovedností a popsat, jak si vhodně připravit cvičební jednotku pro tuto věkovou kategorii.

Ve výzkumné části práce se nejprve budeme zabývat jinými kvalifikačními pracemi týkajícími se tohoto tématu. Následně se zaměříme na všechny zájmové kroužky a oddíly, které se ve Frenštátě věnují sportu a dětem předškolního věku. Pokusíme se je vyhledat na internetu a podívat se, jaké informace zájemce o kroužek dohledá na jejich webových stránkách. Na základě dohledaných informací vytvoříme přehled kroužků s nezákladnějšími body. Poté představíme dotazníkové šetření s rodiči dětí ve věku 3–5 let, a vymezíme si hlavní a dílčí cíle, stanovíme si výzkumné otázky a hypotézy. Pomocí dotazníkového šetření budeme chtít zjistit, jak jsou rodiče o volnočasové nabídky ve městě informováni, kde se o kroužcích dozvídají a jaký je jejich celkový pohled na volnočasovou nabídku. Na závěr tohoto šetření stanovíme tři hypotézy na relační výzkumné otázky a pokusíme statisticky ověřit, zda mezi proměnnými je statisticky významný vztah. K tomuto zjištění použijeme test nezávislosti χ^2 pro čtyřpolní tabulku. Empirická část bude doplněna také výpověďmi vybraných vedoucích pohybově zaměřených kroužků, čímž si uděláme komplexní pohled na celou problematiku z více úhlů pohledů. Na závěr celou empirickou část zhodnotíme a provedeme závěrečné shrnutí a diskusi.

Diplomová práce bude ukončena závěrečnou kapitolou, ve které zhodnotíme, zda jsme naplnili předem stanovených cílů a představíme možné způsoby využití diplomové práce.

1 Předškolní věk

„kouzelný svět dětství“ (Matějček, 2005, s. 148)

Tato kapitola pojednává o období předškolního věku, které je z hlediska zaměření této práce důležité vymezit. Diplomová práce se totiž orientuje na pohybové aktivity zaměřené pro tuto věkovou kategorii. Je důležité proto objasnit základní charakteristiku tohoto období, dále kognitivní, emocionální a sociální vývoj a v neposlední řadě také motoriku, abychom následně mohli vhodně a přiměřeně věku zhodnotit, zdali jsou konkrétní aktivity pro děti přiměřené či nikoliv. Na závěr se zmíníme také o předškolním vzdělávání a metodách učení dětí, jelikož právě mateřská škola je první institucí, kterou dítě navštěvuje, a poté se k ní přidávají i volnočasové organizace.

Dítě, které posledního srpna završí 6 let, je bráno již jako školák, protože v tomto věku většinou nastupuje již do základní školy. Z tohoto důvodu se v kapitole a celé práci budeme zabývat pouze dětmi do 5 let včetně, a to i v empirické části a ve vymezení pohybové volnočasové nabídky. Pro děti od 6 let se totiž nabízí jiné množství zájmových aktivit, které spadají již do mladšího školního věku, což zmiňuje ve své publikaci také Špaňhelová (2004, s. 70).

1.1 Obecná charakteristika

V této podkapitole si nejprve uvedeme několik definic a pohledů na rozmezí věku předškolního dítěte od několika autorů. Předškolní období se vyznačuje velkým skokem ve vývoji dítěte, a to převážně v rozumových schopnostech a v pohybových dovednostech. Dítě ale také vyspívá po stránce intelektové, citové a společenské. Je patrné, že dítě je v tomto období více aktivní a určité podněty je schopno si úsilím dle vlastního zájmu opatřit. (Matějček, 2005, s. 139)

Špaňhelová (2004, s. 9) tvrdí, že se jedná o období mezi třetím až šestým rokem života dítěte. Šmelová (2018, s. 30) uvádí stejné rozmezí, které trvá přibližně od tří do šesti let a končí nástupem do základní školy, kdy začíná období mladšího školního věku. Nádvorníková (2011, s. 1) popisuje, že předškolní věk představuje období, kdy se dítě rozvíjí v mnoha různých kategoriích, a to zejména ve smyslových, řečových. Dále lze pozorovat rozvoj myšlenkových operací, pokrok v motorice a kognitivních procesech. Z tohoto důvodu je třeba využít těchto předpokladů dítěte a snažit se je posilovat a rozvíjet. „*Období dětí od 3 do 6 let je nazýváno také obdobím předškolního věku neboli obdobím rozkvětu. Z hlediska tělesného a psychického*

vývoje se jedná o jedno z nejdůležitějších období předškoláka. Dochází k rozvoji pohybových aktivit.“ (Fínová [online])

Pokud bychom se zaměřili na samotný pojem „*předškolní*“, narazili bychom již na první problém, a to v samotném termínu, který již z názvu vypovídá a označuje dobu před školou, tedy pouze dobu přípravy na vyučování a budoucí čas strávený ve vzdělávání. Matějček (2005, s. 138–139) tvrdí, že z vnějšího hlediska se to tak jeví, ale z pohledu vývojové psychologie, tedy vnitřního pojetí, tomu tak není. Mohlo by se totiž zdát, že se jedná pouze o přechodné období mezi dítětem a školákem, ale právě v předškolním věku z hlediska pojetí delšího rozmezí můžeme říci, že se jedná o velkou vývojovou, samostatnou etapu, ve které nejde ani tolik o přípravu na školu, ba spíše o spojitost s přípravou na pozdější život. Tento ukazatel Matějček popisuje s ohledem na studie z antropologie, které dokládají, že pojem předškolní věk, vyznačující se od 4–7 roku, se užíval ještě v dobách, kdy se ani nemuselo čekat na vynalezení školy jako takové, jakou ji známe dnes. Tuto skutečnost přirovnává k přírodním národům, které také procházejí tímto obdobím, aniž by se jich dotklo formální vzdělávání.

Nejdůležitější je v tomto období nepromeškat to, co má jít s dítětem do života dále. V tomto ohledu hovoříme především o návycích v osobní hygieně a mezilidské komunikaci. Pokud si dítě především na hygienické návyky zvykne a stanou se tak jeho každodenní součástí a rutinou, je velká pravděpodobnost, že se s ním ponese až do dospělosti. Od rodiče a pedagoga to chce určitou míru trpělivosti, pochvaly a povzbuzení k činnosti. Nevhodným způsobem, jakým dítě můžeme tyto návyky učit, je chtít po dětech zázraky a mít přehnaná očekávání. Musíme pochopit, že dítě se nejprve vše učí a nemůže být ihned ve všem perfektní. (Matějček, 2005, s. 150)

1.2 Kognitivní vývoj

Mezi kognitivní neboli poznávací procesy patří čítí a vnímání, představivost a fantazie, paměť, myšlení, řeč i jiné formy sdělování. Někteří autoři zde řadí i pozornost. (Nádvoříková, 2011, s. 8) Špaňhelová (2004, s. 10) říká, že se dítě v tomto období výrazně posunuje v poznávací oblasti a okolo čtyř let věku dítěte se u něj objevuje názorné myšlení, které bývá často součástí různých experimentů např. se dvěma stejnými sklenicemi vody, korálků. Zajímavostí v tomto období je také to, že dítě přirozeně dospělým tyká, ale v posledním roce tohoto období již navazuje na vykání, protože si samo všímá, že rodiče se s každým baví jinak a často se jich na to doptává. Zdokonaluje se také řeč a dítě již zvládne recitovat jednoduchou básničku, písničku nebo umí vyjmenovat základní barvy. Matějček (2005, s. 140) tvrdí, že je to

právě řeč, která musí být v tomto věku pod kontrolou, jelikož opoždění jejího vývoje poté provází celou řadu poruch. Některé děti mají problém s vyjadřováním, jelikož často chtějí rychle říci, co mají právě na mysli, a přitom se zakoktavají, což může být projevem nevyspělosti mentálních funkcí. Fakt, že v tomto období probíhá také výrazným způsobem rozvoj řečových schopností tvrdí i Borová a kol. (2000, s. 16), která zmiňuje, že dítě v tomto období zvládá používat v běžné řeči okolo 2000–2500 slov, ale samozřejmě se to u jednotlivých dětí liší.

Pokud se podíváme na stádia Piageta, které pojednávají o vývoji rozumových schopností, zařadili bychom období předškolního věku do předoperačního období. Piaget uvádí rozmezí tohoto období na 2–7 let. Předpojmové a symbolické myšlení uvádí od 2–4 let. Dítě myslí totiž v tzv. předpojmech, kdy mu ještě chybí logická souvislost mezi pojmy. Na to navazuje od 4 let názorné myšlení, kdy si dítě již dokáže představovat a myslet v celých pojmech. Myšlení dítěte je z velké části egocentrické. Pokud má dítě něco pochopit, je důležité mu připodobnit danou věc ke konkrétní situaci, s níž se setkává. (Šmelová, Prášilová a kol., 2018, s. 32–33) Dítě si v předškolním věku začíná všimnout detailů, už nevnímá předmět jako celek, ale ví, že má určité části, proč a co daná hračka dělá, z čeho se případně skládá a jaká je její funkce. (Matějček, 2005, s. 146)

1.3 Motorika dítěte

Velký posun zaznamenáváme u dítěte v tomto období převážně ve velkém zdokonalení v motorice, kdy dochází k mnohem lepší pohybové koordinaci. „*Dítě v předškolním období skáče, hopsá, leze po žebříku, střídá nohy při chůzi do schodů i ze schodů.*“ (Špaňhelová, 2004, s. 9). Oproti předešlému období batolete je tedy mnohem více hbité. Dítě v tomto věku má velkou radost z pohybu, z toho, že může objevovat nové věci. Hrubá motorika se zdokonaluje a dítě zvládne běhat, skákat nebo jezdit na koloběžce. Na začátku tohoto období se dítě vyznačuje jistou nekoordinovaností pohybů, ale postupně se dítě zdokonaluje, pohyby jsou na konci období plynulejší, více přesné. (Šmelová, Prášilová a kol., 2018, s. 32–34) Kromě těchto základních dovedností se však u dítěte objevuje schopnost udržet rovnováhu. Mluvíme konkrétně o skocích na jedné noze, některé děti se učí jízdu na kole, bruslit, plavat nebo lyžovat, což jsou všechno pohybové dovednosti, které vyžadují jistou míru rovnováhy. (Matějček, 2005, s. 144). Z tohoto důvodu je dobré již v tomto období zařadit u dítěte pravidelnou pohybovou aktivitu do týdenního režimu „*V předškolním věku se dítě učí a zkouší své možnosti prostřednictvím pohybu.*“ (Borová a kol., 2000, s. 7)

Co se týče jemné motoriky, v tomto období si také dítě rádo modeluje z plastelíny, nejčastěji se jedná o auta, panenky, zvířata nebo členy rodiny. Dále staví z kostek nebo umí postavit na pískovišti hrad. Samozřejmě se zdokonaluje také v kresbě, která se stává vyspělejší, přesnější. V kresbě postavy přechází z hlavonožce k přesnější vizualizaci postavy s jasnými proporcemi těla. Všimá si také nejrůznějších detailů od knoflíků přes počet prstů na končetinách. (Špaňhelová, 2004, s. 9) U kresby domu sice dlouho zůstává tzv. průhlednost, ale za to přibývají detaily a doplňky v interiéru. V tomto období má dítě touhu zacházet s předměty, které jsou nepohyblivé a které se může naučit samo ovládat, často jsou ale nebezpečné, ostré a těžké, proto je třeba, aby u jeho zacházení byla dospělá osoba. Dítě se dále učí např. řezat nožem, stříhat nůžkami, pozná, na co je kladivo a hřebíky a může si je zkoušet přibíjet. Často děti v předškolním období opravdu berou do ruky, co vidí, jde často také o kuchyňské předměty, jako je vařečka, sekáček na maso, ostré přístroje. V dnešní době technologií již dítě v tomto věku zvládne i bez problémů ovládat telefon a televizi. (Matějček, 2005, s. 144–148)

Šmelová, Prášilová a kol. (2018, s. 34) zase tvrdí, že dítě zvládne i navlékat korálky, používat psací potřeby, stříhat nebo jíst příborem. Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání nám ve výstupech stanovuje, čím by dítě mělo na konci tohoto období disponovat v rámci jemné motoriky. Jedná se například o zvládání sebeobsluhy, čímž se myslí stolování, oblékání, obouvání nebo také osobní hygiena a přijímání stravy a tekutiny, jednoduché pracovní úkony jako jsou starání se o hračky, uklízení si po sobě.

1.4 Sociální a emoční vývoj

„dětská společnost je pro předškolní dítě vývojově nutná“

(Matějček, 2005, s. 143)

Dítě si v předškolním věku rádo hraje se svými vrstevníky. Dostává se také do nových rolí, je žákem mateřské školy, kde se musí přizpůsobit pravidlům. Děti zde zažívají svá první přátelství, vybírají si kamarády nejprve na základě stejného pohlaví, ale také zevnějšku, kdo vlastní určitou hračku apod. Učí se chápat, co je správné, a co ne, proto přístup rodiny a mateřské školy by měl být co nejvíce jednotný a tyto dva subjekty by měly ve velké míře spolupracovat. (Šmelová, Prášilová a kol., 2018, s. 35)

Průcha (2016, s. 34) tvrdí, že tím, jak se dítě vzdělává v institucionálním prostředí, čímž má na mysli hlavně mateřské školy, se výrazně obohacuje v komunikační a sociální rovině, navazuje nové kontakty, a hlavně se u něj začínají formovat role a vrstevnické vztahy mezi dětmi. *„V dětské společnosti je zpravidla jako ryba ve vodě – a když ne, dělá nám to starosti.“*

(Matějček, 2005, s. 140). Ve skupině můžeme u dítěte pozorovat tzv. prosociální vlastnosti, kterými se rozumí určitá míra spolupráce, souhra, soucit a empatie, první navazování přátelství, zábava.

Špaňhelová (2004, s.11–17) ve své publikaci taktéž zmiňuje, že v předškolním období je důležité poznávat vrstevníky. Dítě se v tomto období více vzdaluje od svých rodičů, jelikož je součástí mateřské školy, různých zájmových kroužků a hledá si proto nové kamarády. V jejich společnosti se dítě cítí dobře, přináší mu to radost a potěšení, ale samozřejmě někdy také první zklamání. Z tohoto důvodu je velice důležitá komunikace dítě a rodič, který by měl umět dítě vyslechnout a případně mu poradit, jak se v určité situaci zachovat.

Dítě se z hlediska emocionálního vyjádření může často chovat vzdorovitě, jelikož se zde projevuje egocentrické chování. Dítě se snaží za každou cenu prosadit svůj názor, a pokud často není po jeho a něco se mu nelíbí, schyluje se ke vzteku, hněvu a labilitě projevující rozkolísaností jeho nálad. Na druhou stranu je ale velmi pozitivní, radostné, energické a chce být neustále v pohybu. (Dvořáková, 2006, s. 5)

1.5 Předškolní vzdělávání

Toto období je typické pro nástup dítěte do mateřské školy, vstupuje tedy do předškolního neboli institucionálního vzdělávání pro děti ve věku od 3 let do 6–7 let. (Průcha, 2016, s. 15) Mateřská škola je mnohdy jedinou institucí, kde se dítě setkává se svými vrstevníky, navazuje první přátelství, jelikož v dnešní době se často setkáváme s jedináčky nebo se sourozenci, kteří jsou věkově od sebe více než tři roky, což už se nedá považovat za vrstevníky a skladba jejich vztahu je spíše hierarchická. Mnozí rodiče ale zastávají názor, že kontakt pouze se sourozenci stačí. Děti jsou poté ale ohroženy společenskou izolací, proto právě mateřská škola je pro děti vhodným místem, kde se dítě může začlenit mezi vrstevníky a izolaci tak předejít. Navíc se setkáváme s plně nefunkčními rodinami, u kterých dochází k různým životním krizím, ve kterých se dítě ocitá také, a právě prostředí mateřské školy či jiné volnočasové instituce mu může nabídnout a poskytnout podnětné, vstřícné prostředí nabízející odpočinek a oddych od zátěže v domácím prostředí. (Matějček, 2005, s. 141)

Šmelová, Petrová, Suralová a kol. (2012, s. 15) tvrdí, že předškolní vzdělávání by mělo dítě rozvíjet jak po stránce osobnostní, podporovat jeho zdravý, emoční, intelektuální a fyzický vývoj. Dítě si zde osvojuje základní pravidla chování, životní hodnoty a učí se mezilidským vztahům. Vytváří nám také základní předpoklady pro další vzdělávání.

Pokud chceme, aby bylo vzdělávání dětí v předškolním věku efektivní, měly by níže uvedené metody vycházet ze specifík vývoje dítěte. V tomto věku se dítě nejlépe učí při hře a aktivitě. Mělo by nám jít u dětí primárně o vytvoření pozitivního návyku k činnostem než o zahlcení dítěte informacemi a obsahem. (Nádvorníková, 2011, s. 12)

- **Metody založené na prožitku** – jde o činnost, kterou dítě prožije, může zde spadat například poslech pohádky, procházka, zajímavá aktivita dítěte, kde rozvíjí své smyslové vnímání,
- **metody založené na vzoru** – učitel v předškolním vzdělávání se pro dítě stává vzorem,
- **metody založené na hře** – jsou pro tento věk důležité, děti si vyzkoušejí různé role a učitel je zde důležitým spoluorganizátorem hry,
- **metody založené na pohybu** – vzhledem k pojetí této práce nám jde právě o tuto metodu, při níž se dítě učí v souvislosti s pohybovou aktivitou, například pomocí hry s náčiním, honičkou, tancem,
- **metody založené na manipulaci a experimentu** – jedná se o různé pokusy, které děti zkusí, může jít o pokusy s vodou, sněhem, pískem nebo také s rostlinami nebo barvami,
- **metody založené na myšlenkových operacích** – tyto aktivity děti vedou k tomu, aby hledaly vztahy a souvislosti, vymýšlely různé příběhy, hádanky, aby dokázaly později řešit běžné situace apod.

(Svobodová, 2007)

2 Volný čas

V této kapitole nejprve uvedeme, jak jednotliví autoři definují volný čas, zmíníme se, jakou roli hrají rodiče při volbě volnočasových aktivit u dětí předškolního věku a vymežíme si složky volného času. Je totiž velice důležité si uvést charakteristiky trávení volného času u dětí v předškolním věku, abychom si poté mohli lépe představit, co děti ve volném čase dělají, jak a s kým ho tráví a jaké jsou případné zájmové kroužky z hlediska vývoje těchto dětí pro ně vyhovující. V předškolním období je velice důležitá hra a hračka, proto i o tomto tématu se stručně zmíníme a seznámíme se s těmi, které jsou pro tuto věkovou skupinu vyhovující a které dítě rozvíjí po všech stránkách osobnosti.

Před definováním organizovaných aktivit uvedeme také důležitost her spontánních, na které bychom jako rodiče a vedoucí měli myslet a u dětí předškolního věku dbát na to, aby volného času na spontánní hry měly dostatek. V následující kapitole se již úzce zaměříme na organizované aktivity ve volném čase a případná rizika z nich vyplývající. V tomto ohledu vymežíme také volnočasové organizace, které mohou nabízet pohybové aktivity pro děti předškolního věku. V návaznosti na to charakterizujeme, co je zájmový kroužek a oddíl a kdo tyto aktivity vede, tedy popíšeme osobnost vedoucího volnočasových aktivit a jeho odlišnosti od učitele. V empirické části se totiž úzce zaměříme na konkrétní zájmové útvary a zmíníme také, kdo je vede.

V neposlední řadě se zaměříme na public relations neziskových organizací, ve kterých se konkrétně podíváme vybrané marketingové nástroje. Jedná se o webové stránky, sociální sítě, tištěné a další propagační materiály a pořádání akcí. V empirické části práce se totiž v analýze webových stránek věnujeme již vybraným zájmovým kroužkům a sledujeme informovanost na konkrétních webových portálech a v dotazníkovém šetření se respondentů ptáme, kde se o kroužcích nejvíce dozívají. Z tohoto důvodu je důležité si teoreticky vymežit, jak tyto nástroje správně používat a jaké jsou další možnosti propagace organizace.

2.1 Dítě a volný čas

Nejprve si uvedeme, jak volný čas definují jednotliví autoři, následně se podrobněji zaměříme na volný čas u dětí, který je pro nás vzhledem k tématu práce nejdůležitější. Hájek a kol. (2004, s. 28) definuje volný čas jako „*dobu, která člověku umožňuje svobodnou volbu činností.*“ Říká, že tento čas bychom měli využít k činnosti, kterou máme rádi a vykonáváme ji dobrovolně, u které si odpočineme, pobavíme se a budeme rozvíjet naši osobnost. Další pojetí volného času uvádí Kratochvílová (2004, s. 20–21). Ta na volný čas pohlíží ze stejného

pohledu a tvrdí, že se jedná o čas, kdy by se člověk měl věnovat aktivitám, které ho baví, ve kterých se může seberealizovat. Zmiňuje ale také časové hledisko ve smyslu volného času jako doby, která nám zůstane po splnění všech povinností, cestováním, přípravou na studium a po uspokojení našich fyziologických potřeb, mezi které řadí spánek nebo jídlo.

Jelikož v tomto období je dítě pohybově velmi obratné, rádo dovádí, hraje hry, je na místě otázka rodičů, jak využít jeho volný čas, případně, zda ho přihlásit do nějakého zájmového kroužku. Rodič by měl být při vymýšlení a plánování volného času dětí, her a zábavy průvodcem a pomocníkem ve volbě aktivit, jelikož dítě v tomto věku ještě nedokáže samo zcela rozhodnout, která aktivita je pro něj vhodná. Každé dítě potřebuje individuální přístup, některé je rádo s vrstevníky a zve si kamarády domů, jiné je zase raději doma samo a vyznačuje se spíše introvertní povahou, proto bychom je neměli nutit a spíše se snažit vnímat to, co děti samy chtějí a podpořit je v tom. (Špaňhelová, 2004, s. 49–53)

Jelikož jsou děti předškolního věku ještě malé na samostatné rozhodování o volnočasových aktivitách, i přesto bychom měli vyslechnout jejich názor. Musíme ale dbát převážně na to, že volný čas by pro dítě měl být určitý relax, odpočinek, zábava, což autor Dumazedier (Hájek, 2004, s. 26–28) nazývá jako tři složky volného času:

- **složka relaxační** – zde zařazujeme odpočinek, který je spojen s duševním i fyzickým odpočinkem, zde nám jde o tzv. nicnedělání, lenošení a povalování se,
- **složka zábavy** – zde nám jde oproti předcházející složce spíše o aktivní odpočinek, mezi které autor řadí ale i tzv. pasivní zábavu sledování televize, poslech hudby i činnosti v zájmovém kroužku, sportování, rodinná setkání, návštěvy, výlety,
- **složka sebevzdělávací a vzdělávací** – jak již z názvu vypovídá, u této složky nám jde o rozšíření obzorů dítěte ve vědomostní oblasti, ale učí se také novým dovednostem, můžeme zde zařadit právě činnosti různých organizací, kdy se dítě rozvíjí a vytváří si zájmy, koníčky.

2.1.1 Spontánní hry a aktivity

Dříve než se úzce zaměříme na organizované aktivity, je důležité zmínit také důležitost spontánních her u dětí v období předškolního věku. Mimo řízenou činnost je velice důležité dát dítěti také dostatečný prostor k volné hře, protože u ní se nejvíce rozvíjí dětská fantazie a představitivost. Děti v tomto období si dokážou hrát na cokoliv. U hry je znát, že dítě má již vytvořenou zásobu informací o světě kolem, a to jak z rodinného prostředí, tak i z mateřské školy a v dnešní době často také z televize a počítače. Často pak tyto informace zužitkují

a používají právě při hře. Ve spontánní hře můžeme u dětí leckdy zpozorovat a objevit také naše vlastní pocity, zvyky, zlozvyky, protože jak uvádí Matějček (2005), děti jsou našim zrcadlem, je třeba tedy být pro ně dobrým vzorem.

Důležité je dát dětem v tomto věku prostor i na volný pohyb. „*Spontánní pohyb je projevem autoregulace dítěte a odráží jeho individuální pohybové potřeby, proto není vhodné jej nahrazovat řízenou formou pohybu.*“ (Pastucha a kol., 2011, s. 44) S ohledem na zmíněný výrok je důležité si uvědomit, že není dobré děti zatěžovat přílišnými řízenými aktivitami, ale je třeba jim dopřát i spontánní aktivity, aby měly prostor a volnost si hrát a objevovat samy. Tento názor zastává i Dvořáková (2006, s. 3), která tvrdí, že spontánní a volné hraní mnohdy přinese rodičům a vedoucím více informací o samotném dítěti, jelikož při spontánní aktivitě pozorujeme u dětí vývojové poznatky, pokroky, problémy, potřeby a také jejich vzájemnou komunikaci.

2.1.2 Vhodné hry a hračky

Autorka Špaňhelová (2004, s. 50–51) ve své knize často uvádí příklady z praxe poradkyně. Zmiňuje, že v dnešní době má spousta dětí zábavu ve volném čase spojenou se sledováním televize, i když si hrají spontánně v pokojíčku, televize je často puštěná jako kulisa. S tímto autorka nesouhlasí, jelikož tvrdí, že se dítě pak maximálně nemůže soustředit na hru. V tomto ohledu ale podvědomě vnímá také obsah televize, který ne vždy může být pro děti vhodný, z čehož následně mohou vznikat například noční děsy a strachy. Doporučuje tedy televizi spíše jako prostředek pro společně strávený čas s rodičem a dítětem, mohou si pak např. povídat o tom, co viděli.

Ve vývoji dítěte jsou hry velmi důležité, což ve své knize zmiňuje autorka Bacus (2004 s. 36) která uvádí, že by rodiče měli dětem předškolního věku kupovat tzv. víceúčelové hračky, aby se daly využít na více her. Velice dobře rozvíjí dětskou tvořivost, fantazii a dítě si s nimi může hrát pokaždé jinak. Jedná se např. o různé druhy stavebnic s většími kostkami, které můžeme využít na stavbu farmy, letiště, domu. Mezi víceúčelové hračky můžeme zařadit také plastelínu, figurky, papíry, krabičky od různých potravin, křídly. Hračka, která má totiž předem určenou funkci např. panenka, co pláče, nerozvíjí dítě po všech stránkách a dítě si s ní nebude hrát, pokud pocítuje radost, nebo auto s napodobením míchačky bude využitelné pouze na hry s rozvážením betonu, zatímco klasické autíčko se bude dávat využít na více způsobů.

Matějček (2005, s. 144) tvrdí, že „*hračkou je to, co má nějakou funkci a co napodobí opravdový nástroj užívaný dospělými*“. U děvčat je často typické, že si hrají na kadeřnice, princezny, modelky nebo také na paní učitelky, doktorky. Chlapci zase více inklinují ke

zbraním, mečům a autíčkům. Klasická hračka, při které se děti učí určité analýze a syntéze, tedy rozkládání a zase skládání, je určitě stavebnice, v dnešní době velmi populární Lego a puzzle.

Špaňhelová (2004, s. 53) odpovídá na časté dotazy rodičů, které hračky jsou v tomto období pro dítě nejvhodnější a které by určitě u nich doma neměly chybět:

- *tříkolka, koloběžka, kolo,*
- *míč,*
- *plyšová hračka, kterou si dítě často bere i na spaní,*
- *dřevěné kostky, se kterými se dítě učí postavit obrázek,*
- *jednoduché puzzle,*
- *lego nebo jiná skládačka,*
- *panenka a kočárek pro holčičky,*
- *různé hry, které pomáhají dítěti v sociální hře (např. hra na doktora, na obchod, na vlakvedoucího, na indiána, loutkové divadlo),*
- *knížka,*
- *pexeso nebo jiné karty.*

Uvádí, že by ale dítě nemělo mít doma přehlcený pokojíček hračkami, přestává si s nimi totiž po čase hrát a už mu nejsou tolik vzácné. Zastává názoru, že by se po nějakém čase měl udělat v hračkách úklid a určitě by se mělo rozumně rozhodnout, zda nebude lepší hračku předat někde dál, kdo ji dá zase nový život a nebude jen doma ležet v koutě. (Špaňhelová, 2004, s. 53) Velice důležité je také vést děti k tomu, aby si hračky samy uklízely a udržovaly v nich pořádek. Pokud se nám totiž v tomto ohledu podaří vybudovat u dítěte určitý návyk, je to velice dobrý předpoklad do budoucna. (Matějček, 2005, s. 151)

2.2 Organizované aktivity ve volném čase – jejich přínos a rizika

„Je správné, když se dítě rozvíjí, ale nesmí to být za každou cenu, aby dítě mělo rozvrh jako ministr a kapaly mu slzičky na klapky piana.“ (Bacus, 2004, s. 171)

V dnešní době dítě předškolního věku navštěvuje kromě mateřské školy často také nějaký zájmový kroužek, kterých v poslední době hodně přibývalo a zájem o ně je velký. Rodiče se ve snaze mít dokonalé dítě snaží přihlásit ho do nejrůznějších aktivit. Za zmínku však stojí několik úvah:

- mateřská škola může být pro dítě vyčerpávající, dítě může být unavené z brzkého vstávání, děti jsou zde hlučné, proto by veškeré aktivity konající se mimo mateřskou školu ve volném čase měly být odpočinkovou záležitostí,
- dítě také potřebuje mít čas na sebe a hrát si dle vlastních představ, tedy neorganizovaně, jelikož i v mateřské škole se dítě setkává s řízenou aktivitou a činnostmi ve skupině s vrstevníky,
- volnočasové aktivity v předškolním věku dítěti vybírají rodiče a jsou spíše jejich přáním, až v pozdějším věku si dítě samo řekne, co ho baví a kam by chtělo chodit,
- aktivity by v tomto věku měly být spíše všestranně zaměřené a až později se dítě profiluje v tom, co mu více jde a co ho baví.

Autorka Bacus (2004) uvádí, že by dítě do pěti let nemělo mít více než jeden kroužek za týden, rodiče by i přes to, že je dítě malé, měli respektovat přání dítěte, např. pokud chce docházet na zájmový kroužek s kamarádem. Pokud již dítě nechce pokračovat v kroužku, neměli bychom ho nutit, protože se může stát, že ho od dané aktivity navždy odradíme. Učení dětí v předškolním období může probíhat přirozeně v běžných situacích nebo při cílených činnostech. Většina poznatků, které se dítě naučí, se odehrává v běžných situacích. Edukační procesy můžeme rozdělit na:

- *formální učení a vzdělávání,*
- *neformální učení a vzdělávání,*
- *informální učení a vzdělávání.* (Nádvorníková, 2011, s.17)

V ohledu na zaměření této práce je pro nás důležité vzdělávání neformální, kde jde o edukační proces, který se realizuje mimo vzdělávání ve škole. Většinou si člověk aktivitu vybírá dle vlastního zájmu, přesvědčení a motivace. Může se jednat o sportovní kroužky, zájmové i rekvalifikační kurzy, školení apod. (Průcha, 2016, s. 45) Jelikož se ale zaměřujeme na děti předškolního věku, je důležité zmínit fakt, že zájmové kroužky často v tomto věku spíše uspokojují rodiče než samotný zájem dítěte, často dětem rodiče organizují čas a dávají jim co nejvíce aktivit na úkor jejich volného času ke spontánním hrám. (Štefflová, 2005, s. 4)

Je třeba myslet na to, aby dítě aktivity hlavně bavily, může se totiž stát, že skrze nátlak a nařizování některých aktivit dítěti ze strany rodičů může následně vyvolat nechuť v dané činnosti. Pokud se zaměříme na pohybovou oblast, zde může být za následek hypokineze, proto bychom měli dbát na to, aby dítě mělo radost z pohybu a aktivit, které provádí. (Pastucha a kol., 2011, s. 45) Z tohoto důvodu je třeba se zamyslet nad riziky organizovaných aktivit. Některé

přílišné nároky rodičů směrem k dítěti se mohou stát pro dítě rizikové. Pokud toho má dítě hodně nebo je pro něj aktivita příliš složitá, může vykazovat známky únavy, podrážděnosti nebo může být ve stresu z obavy z neúspěchu. Je třeba se tedy vždy zamyslet nad rozumovou a psychickou stránkou konkrétního dítěte v dané věkové kategorii s přihlédnutím k jeho věkovým zvláštnostem a dbát na přiměřenost. (Dvořáková, 2006, s. 5)

Špaňhelová (2004, s. 12) sice poukazuje na tyto čtyři pojmy v souvislosti s mateřskou, školou, ale zcela jistě se dají zařadit i do volnočasové oblasti. Uvádí tyto čtyři oblasti, které by se dítě v období předškolního věku mělo naučit:

- *žít podle určitých pravidel,*
- *žít v kolektivu dětí,*
- *odpoutat se od rodiny,*
- *žít s jinou autoritou, než jsou rodiče.*

2.2.1 Organizace nabízející pohybové aktivity pro děti předškolního věku

Nyní si uvedeme organizace a zařízení, které mohou nabízet volnočasové aktivity pro děti předškolního věku. Je jasné, že výchova dítěte v tomto období probíhá převážně v rodině, tu ale postupně doplňují různé instituce. V předškolním věku se nejprve jedná o mateřskou školu, kde se dítě setkává s dalšími autoritami. (Borová a kol., 2000, s. 10) Mateřská škola ale může taktéž po skončení vzdělávání ve volném čase nabízet zájmové kroužky. Tyto kroužky by měly být cíleny na rozvoj dítěte, musí mít smysl, neměly by narušovat základní program ve školce a měly by odpovídat věku dětí, např. některé kroužky angličtiny vykazují velké rozdíly v přístupu práce s dětmi. Je třeba se vždy zamyslet nad úrovní a vyspělostí dětí, které něco učíme, např. kroužek angličtiny trvající sto minut je vzhledem k věku dítěte ne zcela vyhovující, jelikož se dítě musí při učení cizího jazyka plně soustředit, což většinou dítě v tomto věku nevydrží soustavně déle než 15 minut. (Štefflová, 2005)

Dalšími zařízeními, které mohou poskytovat volnočasovou nabídku jsou bezesporu školská zařízení pro zájmové vzdělávání, mezi které dle Vyhlášky č. 75/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání [online] řadíme střediska volného času, školní družiny a školní kluby. Vzhledem k zaměření této práce, tedy v souvislosti s pohybem a dětmi předškolního věku, nás zajímají převážně střediska volného času, které nabízí širokou škálu volnočasové nabídky, a v některých případech se zaměřují i na děti předškolního věku.

Další institucí, v tomto případě spíše školou, která pro veřejnost nabízí umělecké obory, mohou být základní umělecké školy (dále jen ZUŠ). Ty nabízí svým žákům obory v hudební,

výtvarné, literárně-dramatické oblasti a vzhledem k tématu této práce je pro nás stěžejní taneční obor, který je pohybově zaměřený. (Lisner [online])

Důležité místo ve volnočasové nabídce mají také nestátní neziskové organizace, které se zaměřují na různé druhy činností. Šedivý, Medlíková (2017, s. 145) je definují jako *organizace, které nevytváří zisk určený k přerozdělení mezi své vlastníky, správce nebo zakladatele.*“ Znamená to tedy, že pro tyto organizace je hlavním cílem činnost, pro kterou jsou zřízeny. Mohou si zisk vytvářet, ale podmínkou je vložit ho zpět do fungování organizace, k plnění cílů nebo zisk vloží do nákladů spojených se ztrátami z minulých let.

V oblasti neformálního vzdělávání a volnočasových aktivit jsou nejčastějším typem nestátních neziskových organizací spolky, které jsou vymezeny v občanském zákoníku (Zákon č. 89/2012 Sb.) a jsou jim dána konkrétní pravidla pro vznik. (Hulinský, 2017) Významné spolky zaměřené na sport a tělovýchovu, které jsou v České republice nejstarší a nejrozšířenější, jsou tělocvičné spolky Orel a Sokol, který vznikl již v roce 1862 v Praze a dodnes jednoty v městech a obcích fungují. Co se týče Orla, zde se jedná o největší křesťanský tělocvičný a kulturní spolek (Slavotínek, 2001)

Dále to mohou být různé specializované kluby, nejrůznější přípravky. Sportovní disciplíny v nejrůznějších oddílech zajišťuje také tělovýchovná jednota – zkratka TJ. (Topinka, Stanjura, 2001)

2.2.2 Zájmový kroužek a oddíl

Pokud se řekne oddíl nebo kroužek, každý si představí různé asociace. Terminologicky se u oddílu jedná o pevnou organizační jednotku, která je většinou podřízená nějakému vyššímu celku. „*U oddílů se předpokládá stálější členství, širší okruh zájmů, forem a metod činností, různé tradice, vnitřně stanovené povinnosti členů, vnitřní hierarchie vedení, nezřídka i přiměřený podíl dětských členů na tvorbě a realizaci oddílových programů*“ (Hájek, 2004, s. 6). Důležité je také zmínit, že oddíly se častěji stávají spíše dobrovolnou záležitostí různých sdružení.

„*Kroužek je spojován spíše s ryze zájmovou činností (taneční kroužek, čtenářský kroužek, kroužek dovedných rukou apod.). Jde tedy o zaměření na konkrétní zájem o určitou oblast lidské činnosti, bez nároků na širší spektrum dalších zájmů.*“ (Hájek, 2004, s. 6–7) Zájmový kroužek je další místo, kde se dítě může setkávat se svými vrstevníky a také s další dospělou osobou, která by pro něj měla být vzorem. Kroužky mohou nabízet různé organizace. Mohou to být základní školy, centra volného času, různá mateřská centra, sportovní oddíly, jazykové nebo základní umělecké školy nebo také neziskové organizace a různé soukromé agentury.

(Opravilová, 2016, s. 160) Pokud si v tomto věku dítě přeje docházet na zájmový kroužek, musí s tím souhlasit rodič. Přijatelnějším způsobem je vždy vzájemná domluva mezi dítětem a rodičem než přímý rozkaz ze strany rodiče. (Špaňhelová, 2004)

Rodiče dětí předškolního věku se také při výběru kroužků zaměřují na určitá kritéria, která rozhodují o výběru zájmového kroužku. Jedná se o cenovou dostupnost, časové možnosti nebo vzdálenost. (Borová a kol., 2000, s. 10)

Ve sportovních aktivitách se často můžeme setkat i s pojmem klub nebo tým, u kterého často jde o dosažení nějakého cíle. Základem sportovního oddílu je provozování jednoho druhu nebo jedné oblasti sportu. (Topinka, Stanjura, 2001, s. 26)

2.2.3 Vedoucí útvarů pro děti předškolního věku

„vedoucí není učitel“ (Hájek, 2004, s. 41)

Pokud se staneme vedoucím v oddíle či kroužku, měli bychom vědět, že nám jde především o výchovu dítěte v jeho volném čase. Vedoucí zájmového kroužku, oddílu nebo klubu se v určitých ohledech liší od učitele a může mít několik rolí:

- **rolí instruktora** – v tomto ohledu vedoucí vysvětluje aktivitu, činnost, které rozumí, ve které je dobrý, a účastníkům ukazuje a předvádí, co by měli zvládnout,
- **rolí poradce** – účastníky se snaží vést k tomu, aby pochopili význam a smysl činnosti, kterou vykonávají, a snaží se je neustále nejrůznějšími způsoby motivovat,
- **rolí diagnostika** – v této roli se snaží vedoucí podněcovat a rozpoznat u dítěte zájem a nadále ho rozvíjet. Může plnit také roli terapeutickou, kdy řeší nejrůznější konflikty mezi dětmi, společně se snaží překonávat překážky (Hájek, 2004, s. 41)

U vedoucího je také velice důležité navázat kontakt s rodiči účastníků. Pokud totiž budeme znát jejich názor a postoj k dané aktivitě, daleko lépe se nám bude vytvářet program a celá koncepce kroužku, jelikož budeme snáze chápat dítě individuálně. V některých zájmových útvarech jde například o propojení rodičů a dětí, někdy se také rodiče účastní akcí, pomáhají s přípravou, zajišťují dopravu. Co je ale nutností znát, je určitě souhlas s účastí dítěte na akci, informace o zdravotním stavu a dalších omezeních dítěte, případných užívaných lécích a další přínosné individuální odlišnosti, které by nám mohly pomoci v náhlých situacích.

Pokud je dítě ke cvičení motivováno správným pozitivním přístupem vedoucího, je velký předpoklad, že si dítě k pohybu vytvoří kladný vztah i do budoucna, což by pro nás mělo být u dětí předškolního věku hlavním cílem. Je třeba si nejprve zanalyzovat účastníky a začít pozvolna malými dávkami cvičení, postupně přidávat a zatěžovat, vždy ale s přihlédnutím

individuálních zvláštností účastníků. Vedoucí by měl pohybové aktivity vést hlavně zábavně, jedná se přece o volný čas dětí, proto je důležité, aby bylo cvičení nenásilnou a hravou formou. Vedoucí ani rodič by neměli dítě do cvičení nutit, ale snažit se ho maximálně motivovat, povzbudit, případně následně odměnit. (Galloway, 2007, s. 29)

V zájmových kroužcích dítě předškolního věku cvičí bez doprovodu rodičů, což vyžaduje nároky na vyspělost dítěte po stránce sociální. Vedoucí by měl brát vždy zřetel na individuální možnosti dětí a měl by znát charakteristiku dětí předškolního věku, aby mohl činnosti vhodně a přiměřeně zařadit do cvičební jednotky. Je důležité také správně aktivity načasovat a zajistit vhodné, bezpečné prostředí a převážně příjemné klima, které dětem umožní se do skupiny vrstevníků začlenit a mít z toho radost. Dalším neméně důležitým bodem, na který by měl vedoucí při přípravě cvičební jednotky myslet, je motivace, kterou by měl umět vhodně k věku zvolit. (Borová a kol., 2000)

2.3 Public relations neziskových organizací

„Bona opinio hominum tutior pecunia est.“

„Dobrá pověst je lepší než peníze.“

Latinské přísloví (Šedivý, Medlíková, 2012)

Šedivý, Medlíková (2012, s. 30) tvrdí, že pojem public relations (dále jen PR) se do češtiny překládá doslovně jako „*vztahy s veřejností*“, které následně vymezují svými slovy více úžeji se zaměřením na neziskový sektor. Vytvořili si vlastní definici, ve které stojí, že „*cokoliv uděláte pro to, aby o vás (o vaší organizaci) mluvili dobře jiní, patří do public relations.*“ (Šedivý, Medlíková, 2012, s. 30) Pokud se zaměříme na oblast neziskovou, PR zde může znamenat vybudování si dobrého jména organizace, vytváření si vztahů s veřejností a péče o ně, což je jejím cílem, aby ji lidé vnímali pozitivně. Dobré jméno organizace je totiž spojováno s pocity.

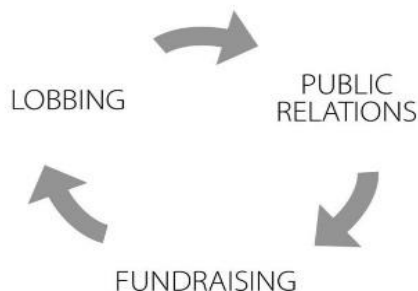
Topinka, Stanjura (2001, s. 55) uvádí, že se většinou u reklamy jedná o placenou činnost vyjma bezúplatného poskytování reklamních předmětů lidem. Cílem propagace je vyvolat po činnostech větší poptávku a zájem.

V souvislosti s PR je samozřejmě důležitý také proces fundraisingu, pomocí kterého se budeme snažit sehnat finance prostřednictvím různých darů, grantů či dotací. Diskuse o tom, zda je důležitější nejprve provést PR nebo fundraising, jsou na místě, ale organizace, která má více financí bude mít vždy větší možnosti PR. Co vůbec znamená fundraising, ve své knize

vyjádřili autoři Šedivý, Medlíková (2012, s. 30). „*Jde o zajišťování finančních zdrojů*“. Co se týče pojmu lobbying, ten autoři Šedivý, Medlíková (2017, s. 145) vymezují jako „*soustavné prosazování skupinových zájmů zejména v médiích, na veřejnosti, u orgánů státu a jeho představitelů*“ Tyto tři nástroje se ovlivňují a tímto se budují vztahy s veřejností.

Procesy budování vztahů / 9

Procesy budování vztahů

Obrázek č. 1: Schéma procesu budování vztahů s veřejností

Zdroj: Šedivý, Medlíková (2012)

PR by mělo být vycházet z celkové strategie, poslání, hodnot a cílů dané organizace. Vzhledem k zaměření práce považujeme za důležité zmínit následující nástroje, které autoři Šedivý, Medlíková (2012, s. 31) uvádí. Jedná se o nástroje, které by měly organizaci pomoci, aby se o ni mluvilo v pozitivním smyslu. Topinka, Stanjura (2001, s. 55) k výše zmíněným nástrojům uvádí ještě inzeráty, rozhlas, televizi. Jsou to tedy tyto nástroje:

- stanovení komunikační strategie,
- firemní (organizační) kultura,
- webové stránky a sociální sítě,
- tištěné materiály,
- přímá komunikace s významnými subjekty,
- pořádání akcí,
- publicita a vztahy s médii.

Pokud bychom se měli zaměřit na zviditelňování sportovních klubů, publikace od Hulínského (2017), nám ji v některých kapitolách přibližuje. Oproti výše zmíněným bodům propagace dále uvádí, že nesmíme zapomínat na klasickou inzerci, převážně mluví z hlediska sportu o nábořech nových hráčů a klade také důraz na organizaci a plánování vlastních soutěží. Dále uvádí také reklamu formou oblečení, odznaků, kterou taktéž řadí mezi marketingové nástroje.

2.3.1 Webové stránky a sociální sítě

V dnešní době už má skoro každá nezisková organizace svůj webový portál, na kterém prezentuje svou činnost. Často se právě webové stránky stávají prvotním místem, kde se člověk s organizací seznamuje a dozvídá se informace. Internetový portál by tedy měl být co nejvíce věrohodný, transparentní a primárně neustále aktualizovaný. Webové stránky mohou být totiž skvělým prostředkem ke komunikaci s účastníky, dárci, rodinami a dávají nám možnost vytvořit na nich různé diskuse, případně je zde také prostor pro komentáře. Pokud si nezisková organizace tvoří webové stránky, je třeba dle Šedivého, Medlíkové (2012, s. 34) myslet na následující tři věci:

- určit si, pro koho je web určen z hlediska cílové skupiny a jaký je hlavní cíl webu,
- co na webu plánujeme zveřejňovat,
- jak bude web vypadat, fungovat a jakou bude zpracován formou.

Na webu je dobré zveřejnit mimo jiné také výroční zprávu, reference, různá ocenění, výsledky a úspěchy ze soutěží a přehlídek, různé odkazy na články a reportáže, videa, ve kterých organizace vystupovala, zakládací listiny, jak lidé mohou organizaci podpořit atd. V dnešní době je také velice populární se zviditelňovat na sociálních sítích, nejčastěji na Facebooku, Twitteru nebo také na YouTube kanále. K prezentování a vytváření těchto kanálů může organizaci pomoci i určená firma, která se zabývá prezentacemi organizací na sítích a může jim tak pomoci vytvořit koncept, strategii celého webu a následnou administrativu. (Šedivý, Medlíková, 2012, s. 34–35)

2.3.2 Tištěné materiály

Při PR je samozřejmě důležitý také tištěný materiál, který výrazným způsobem může ovlivnit jméno organizace, ne každý totiž využívá sociální sítě a internet. Šedivý, Medlíková (2012, s. 35) je dělí na interní a externí.

- **Interní materiály** – do této kategorie řadí nejrůznější papíry, smlouvy, vizitky, faktury nebo objednávky. Měli bychom u nich dbát na preciznost, aby byly obsahově správně. Důležité je, aby byly funkční a praktické, aby se v nich člověk, který je dostane do ruky, vyznal.
- **Externí materiály** – do této skupiny patří nejrůznější propagační materiály formou letáků, časopisů, publikace nebo výroční zprávy. Je třeba se zamyslet hlavně nad tím, pro koho jsou materiály určeny, a přizpůsobit je cílové skupině. Dále je dobré popřemýšlet

nad tím, jak budou vypadat, aby si jich lidé všimli a zaujaly je na první pohled. V aktualizovaném a rozšířeném vydání od stejných autorů Šedivý, Medlíková (2017) je ještě doplněno, že je nejprve stěžejní určit si počet kusů, rozpočet, jak materiály doručit a až poté je čas na řešení vzhledu materiálu.

Galloway (2007) tvrdí, že při založení sportovního klubu je dobré propagovat informačním letáčkem, který se rozšíří po okolí, městských úřadech, školách. Důležitou součástí tištěných materiálů je samozřejmě jejich distribuce, kterou lze zařídit několika způsoby. Materiály mohou pracovníci organizace nechat na předem domluveném místě nebo osobně lidem letáčky předávat. V dnešní době existuje spousta možností, vždy je ale třeba dbát opět na to, za jakým účelem, pro koho byl materiál vypracován a na základě toho také volit vhodnou distribuci. (Šedivý, Medlíková, 2012, s. 36) Aby byl materiál úspěšný, je důležité se zaměřit také na obsah a jeho formu. Konkrétně je důležité myslet na následující kroky, často se totiž na ně zapomíná a přehlízíme je, jsou ale pro dobré jméno organizace neméně důležité, jako vzhled. Jedná se o gramatiku, kvalitu fotografií a písemného souhlasu, správnost obálky, která utváří první dojem, druhy písma, papír, spolupráce s grafikem a tiskárnou. (Šedivý, Medlíková, 2017, s. 64–65)

2.3.3 Pořádání akcí

Další možností, jak dát lidem povědomí o organizaci, je plánování různých akcí, které mohou být zaměřené na různá témata a vždy záleží na konkrétní organizaci, co připraví. Může se jednat o výstavy, plesy, dále také o sportovní akce, benefiční koncerty, trhy nebo aukce či veřejné sbírky. Před pořádáním takové akce samozřejmě předchází důkladná příprava, která mnohdy zabere spoustu času, energie, dobrovolníků. Opět je třeba se nejprve důkladně zamyslet nad cílem akce, zda se jedná o prioritu získání financí nebo o budování dobrých vztahů s veřejností. Další věcí, kterou musíme promyslet je určitě název, slabé stránky a rizika akce. Důležité je sestavit si také rozpočet akce, udělat si dobrý plán, delegovat spolupracovníky a domluvit se, co kdo kdy udělá a za jaký čas. Pokud se akce vydaří a lidé budou spokojeni, zabaveni a s dobrou náladou, je to velký krok k úspěchu dobré značky, image a jména organizace. (Šedivý, Medlíková, 2012, s. 37–39)

3 Pohyb u dětí

V této kapitole se budeme věnovat pohybu a sportovním dovednostem u dětí předškolního věku. V předchozích kapitolách jsme se dozvěděli, jak se osobnost dítěte předškolního věku vyvíjí po různých stránkách, vymezili jsme, jak tráví volný čas a jaké jsou možnosti jeho smysluplného trávení. Nyní již konkrétně uvedeme, jaké pohybové aktivity může dítě předškolního věku navštěvovat, a vše úzce zaměříme na pohyb ve volném čase u dětí předškolního věku.

Nejprve tedy vymezíme, proč je pohybová aktivita u dítěte důležitá z hlediska zdraví, jakou roli zde hraje správná životospráva a co vše je dobré dělat, aby dítě žilo zdravým životním stylem, a čeho se naopak vyvarovat. Dalším důležitým pojmem v kapitole bude pohybová hra a její charakteristika, jelikož se s ní v každém sportovním kroužku setkáváme a zaměříme se také na důležitost spontánního pohybu.

Dále se v teoretické rovině zmíníme o všech vybraných pohybových aktivitách, které jsme si zvolili v empirické části práce jako předmět zkoumání a které nabízí město Frenštát pod Radhoštěm. Jedná se nám o vymezení činností podněcovaných hudbou, rytmem a tancem, tedy o taneční kroužky. Dále jde o všestranný pohyb ve formě atletiky a kolektivních sportovních her a vybrané sporty.

V neposlední řadě si vymezíme, na co je třeba myslet při přípravě cvičební jednotky. Diplomová práce by mohla následně posloužit i organizacím, které chtějí nějakou aktivitu pro předškolní děti nabízet, ale nemají s dětmi předškolního věku zkušenost. Z tohoto důvodu jim může tato kapitola pomoci ve správném postupu a přípravě cvičební jednotky pro tuto věkovou skupinu.

3.1 Pohyb v životě dítěte a jeho důležitost pro zdravý vývoj

„ve zdravém těle sídlí zdravý duch“ (Hájek, 2004, s. 61)

Na úvod kapitoly nejprve vymezíme pohled vybraných autorů na pohyb konkrétně v období předškolního věku. Bednářová, Šmardová (2007) uvádí, že pohybové aktivity u dětí v předškolním věku výraznou mírou pomáhají zapojit se a začlenit do společných aktivit s ostatními dětmi. Dvořáková (2009, s. 9) zmiňuje, že *„pohyb je uváděn jako zdroj poznání, komunikace a vřazování dítěte do společnosti. Nelze jej proto v dětském věku pominout“*.

Lopata (1986, s. 38) zase tvrdí, že *„u dětí předškolního věku volíme převážně hravou formu, abychom udrželi zájem dítěte. Vyhýbáme se cvikům statického charakteru a jednostrannému zatěžování“* V předškolním věku je tedy vhodné všechny tyto schopnosti

rozvíjet v přiměřené formě, hravou formou, žádnou z nich se snažit neopomíjet, a hlavně se snažit o všestranný rozvoj. Jde o schopnosti silové, rychlostní, pohyblivostní a obratnostní.

Pastucha a kol. (2011, s. 9) uvádí, že podle studie „*Životní styl a obezita 2005*“ bylo zjištěno, že děti mají velmi málo pohybové aktivity. Byly zkoumány dvě skupiny dětí, a to mladší školní věk a dospívající, pro které následně byla určena pohybová aktivita na minimálně jednu hodinu denně. Mladší školní věk se k tomuto číslu blížil, ale u dětí starších se vykazoval opravdu velký nedostatek pohybové aktivity, a to o polovinu méně, než byla stanovená norma. Samozřejmostí je to, že tyto děti zřejmě více času tráví pasivně u počítače, televize, což může vést k výskytu obezity. Autor zde zmiňuje také děti předškolního věku, jelikož už v tomto období se dle něj začínají objevovat inzulinové rezistence, což znamená, že právě obezita často předurčuje i diabetes. Z tohoto důvodu je důležité začít s pravidelnou pohybovou aktivitou již v předškolním věku a těmto onemocněním se snažit v co největší míře předcházet. Stejný názor uvádí Nováková (2016) v článku týkajícím se významu pohybových aktivit u dětí. Uvádí, že je dobré věnovat se pohybovým aktivitám již v předškolním věku. Tím, že začneme s pohybovou aktivitou v brzkém věku, vytváříme u dětí již od útlého věku zdravé pohybové návyky, a tím vytváříme základ pro pozitivní vnímání sportu do budoucna.

Je třeba si uvědomit, že pohyb je pro děti zcela přirozená potřeba a už od útlého dětství u nich pozorujeme různé druhy pohybu. Děti, které cvičí, jsou mnohem šťastnější, radostnější, čilejší, radující se ze života. Samozřejmě k tomu velmi přispívá vzor rodičů, kteří by měli jít dítěti příkladem. Pokud totiž sami rodiče tráví volný čas více pasivně, je jasné, že děti budou vykazovat podobné návyky, pokud ale rodič pravidelně cvičí, určitě své dítě ke sportu vede také a dítěti přijde pohyb přirozenou součástí dne. (Galloway, 2007)

Dnešní sedavý způsob života a nevhodná strava výrazně zapříčiňuje sníženou zdatnost dětí, nárůst obezity, menší sebevědomí, horší prospěch ve škole a může vést do budoucna k různým druhům onemocnění. Je tedy třeba mít jako rodič na mysli, že pravidelná pohybová aktivita je pro dítě velmi důležitá, ať už je organizovaná či neřízená. „*Děti, které cvičí pravidelně, mají pod kontrolou držení těla, své energetické zdroje, pevnost kostí a celkové zdraví.*“ (Galloway, 2007, s. 19) Ke zdravému vývoji dítěte přispívá nejen pohyb, ale také správně nastavené stravovací návyky. Vhodná strava totiž dítěti pomáhá ve správném vývoji a růstu, předchází tak nemocem a oddaluje únavu. Co se ale zdravou stravou myslí? Vhodné je samozřejmě připravování jídel doma, zařadit do jídelníčku hodně ovoce a zeleniny a snažit se co nejvíce omezit nakupování rychlých svačinek typu brambůrek, sladkostí a sladkých nápojů. V souvislosti s pohybovou aktivitou je velice důležité dítěti dávat správné živiny. Pokud je totiž dítě nepřijímá, může se často při cvičení stát, že nebude mít dostatek energie, bude unavené,

cvičení ho nebude bavit, naplňovat a veškerá snaha o vytvoření návyku k pohybové aktivitě, bude marná. Velice důležité je tedy vybudovat u dítěte radost z pohybu a pevné zdraví. (Galloway, s. 77–81)

U některých dětí, zvláště v dnešní sedavé době, se již v brzkém věku setkáváme i s obezitou. U těchto dětí je třeba nastavit pravidelný pohyb a zvýšit tělesnou zdatnost, aby se dostalo alespoň na optimální úroveň a přecházelo dalším onemocněním již v dětském věku. Důležité je ale nastavit pohyb u tohoto dítěte přiměřeně, protože nadměrná zátěž může dítěti akorát tak uškodit a vybudujeme u něj ještě větší odpor k pohybu. (Pastucha a kol., 2011, s. 65)

Co vlastně dítěti cvičení přinese a k čemu je dobré? Galloway (2007) uvádí, že cvičení výrazně zlepšuje schopnost adaptace a zvládání situací v životě, děti mají více energie, psychické pohody, jsou více kreativní, umí spolupracovat, vyznačují se trvalejší dobrou náladou a jsou více produktivní. Tím pádem jsou poté méně unavené, což je dobrý předpoklad pro navazující pravidelnou školní docházku. Při cvičení samozřejmě předcházíme špatnému držení těla, dítě se učí ovládat své tělo, pohybovat se v prostoru a spolupracovat s ostatními. (Dvořáková In Borová a kol., 2000, s. 34)

3.1.1 Spontánní pohybová aktivita

„I když bude mít dítě dostatek organizovaného pohybu, neměli bychom ho připravit o možnost pohybu neorganizovaného“ (Nováková, 2016, [online])

Pohyb je důležitý z hlediska psychického a fyzického zdraví, u kterého jde převážně o pěstování svalové zdatnosti a zdatnosti vnitřních orgánů. Tato práce se sice zabývá převážně pohybovými aktivitami, které jsou řízené, ale je třeba také neopomenout spontánní, tedy neřízený pohyb, který je pro rozvoj dítěte stejně důležitý jako organizované aktivity. Při spontánních aktivitách totiž dáváme dítěti volnost v pohybu ve velkém prostoru, kde si samo může skákat, běhat, plazit se. Pokud mu poskytneme vhodné vybavení, samo se rozvíjí a přemýšlí, jak ho využít. Při řízené aktivitě může vedoucí dítěti správně ukázat jednotlivé cviky, držení těla, děti se učí nápodobou, ale je také známo, že spontánní pohybová aktivita a to, na co dítě přijde samo, si zapamatuje lépe, proto je dobré mu nechat volný prostor k pohybu. (Dvořáková In Borová a kol., 2000, s. 33) Nejlépe je realizovat spontánní pohybovou aktivitu na velkém prostoru venku na zahradě nebo na hřišti. Můžeme dětem také nabídnout různé sportovní pomůcky, jako jsou odrážedla, koloběžky, míče, hračky na pískoviště a děti si samy zvolí, jak si s nimi budou hrát. V tomto věku se děti učí i samy od sebe nápodobou, ale také rády experimentují a zkoumají, co vše mohou s hračkou nebo pomůckou dělat, což je také rozvíjí. (Dvořáková, 2006, s. 107)

Fakt, že se život dětí ve městě a na vesnici z hlediska spontánnosti pohybu venku změnil, uvádí autor Petrik (2018) na konferenci zaměřené na prostor pro hru. Tvrdí, že před dvaceti lety jsme vidali děti před domem, na hřišti, na louce, zahradě či v parku, kde se volně pohybovaly, hrály si bez rodičů a samy vymýšlely náměty na hry. Dnes si děti hrají spíše na certifikovaných hřištích s herními prvky bez větší volné plochy k pohybu a neustále pod dohledem rodičů. Dalším důležitým faktem je ten, že si mnohem více dětí hraje mezi čtyřmi zdmi, a to doma u počítače. Místo toho, aby rodiče s dětmi na organizované aktivity přes týden docházeli pěšky, raději dojedou autem, čímž úplně dítě nevedou k aktivnímu životnímu stylu.

3.2 Pohybová hra

K vymezení pojmu pohybová hra je důležité si nejprve říct něco o samotné hře, která je pro dítě velice důležitá. Ve hře totiž dokážeme u dětí velice rychle rozpoznat jejich charakteristiky, chování, kdo je vůdce skupiny, kdo se spíše drží v pozadí. Můžeme si také všimnout, kdo hraje fair play a kdo vymýšlí nejrůznější strategie, jak se vyhnout pravidlům a podvádí. (Dvořáková, 2006)

Mazal (2007) uvádí charakteristiku pohybové hry následovně. Tvrdí, že má jasná pravidla, na kterých se účastníci musí shodnout, aby byly pro všechny přijatelné. Je záměrná, uvědomělá, směřuje k určitému cíli, probíhá mezi dvěma a více lidmi, v určitém čase a na konkrétním místě. Přináší nám převážně radost, pohodu, měla by nás motivovat a uspokojovat a může v ní vznikat určité napětí a touha soutěžit.

„Hra je typická činnost dítěte předškolního věku (...). V oblasti pohybových her lze opět uvažovat v obecnější rovině a jakoukoliv pohybovou činnost realizovat hrou, což je pro děti předškolního věku optimální.“ (Dvořáková, 2006, s. 67)

Borová (2000, s. 39) uvádí ve své publikaci tyto aspekty pohybové hry:

- dodržování pravidel,
- spolupráce se spoluhráči,
- řešení situací,
- analýza, rozhodování a tvořivost,
- zvládnutí sociálních aspektů,
- úspěch, neúspěch, prohra.

Nyní vymezíme hru z hlediska jejího využití v organizovaných aktivitách, jelikož právě hra je ve volnočasových aktivitách nejpoužívanějším prostředkem k dosažení cílů. (Hájek, 2004, s. 12) Pokud se rozhodneme vést jakýkoliv zájmový útvar, je nejprve důležité stanovit si cíl, motivaci a až následně přemýšlíme o vhodných prostředcích a metodách, kterými cíle dosáhneme, jak budeme svou práci a práci účastníků hodnotit. Pokud v organizovaných skupinách, kroužcích budeme využívat hru, bude to jediné dobře, jelikož právě skrze ni se dítě naučí spravedlnosti, ohleduplnosti k mladším, respektu, kázní a spolupráce s ostatními. Hra musí být pro dítě vždy něčím zajímavá, zábavná, aby ji dítě chtělo hrát a zapojit se. Důležitá je samozřejmě také motivace a přiměřenost hry k věku dítěte. U pohybových her se dítě rozvíjí převážně po fyzické, psychické stránce, ale učí se v ní také soutěživosti, postřeh a hrát hru fair play.

Stejný názor má také Borová a kol. (2000, s. 7–44), která taktéž tvrdí, že při pohybových hrách se u dítěte rozvíjí nejen dovednosti pohybové, ale zároveň jde také o rozumovou stránku osobnosti. Pohybová hra má na dítě mnohostranný vliv, a pokud vedoucí zvolí správnou motivaci, dítě bude cvičit rádo a nebudeme ho muset do pohybu nutit. Jelikož je období předškolního věku označováno jako období plné her, které jsou velice významným prostředkem v poznávání a učení, je důležité dítěti k hraní dávat prostor. Pohybová hra je skvělým prostředkem k učení, dítě si totiž ještě neuvědomuje, že skrze hru, kdy běží, skáče, chodí, tak se i něco učí. Hra je nejlepším způsobem, jakým si dítě může osvojit pohybovou aktivitu a může se pro něj stát i do budoucna pravidelnou. Nejvhodnější je zařazovat všestranně zaměřené hry, kdy se střídají zátěže, rychlost nebo silové cvičení, které dítě rozvíjí po všech stránkách osobnosti. V období předškolního věku můžeme zařazovat hry, ve kterých dítě běhá, skáče, chytá a hází míč, různé druhy chůze na špičkách a můžeme využívat i cvičební nářadí a pomůcky.

3.2.1 Hra s využitím náčiní

Borová (2000, s. 35–42) zmiňuje příklady cvičení na nářadí, které podporují zpevnění těla. Jedná se převážně o využívání žíněnek, žebřin, průlezek, lan, lezecké stěny, laviček nebo např. kladiny a balančních podložek. Na tomto náčiní se dá plazit, ručkovat, stát na jedné noze, vylézat nebo tahat. Náčiní může být různé od míčů, stužek, obručí, švihadel až po peříčka a další pomůcky z každodenního života. Nejpoužívanější je určitě míč, se kterým se dá kutálet, házet, kopat, lze si ho předávat z ruky do ruky nebo s ním hrát tzv. školku. Další oblíbenou pomůckou jsou obruče, se kterými se dá kutálet, skákat do nich, prolézat jimi. K hrám můžeme využít také švihadla, se kterými můžeme točit, skákat přes ně, podlézat je, překračovat. Všechny tyto nářadí

a pomůcky můžeme využít také při překážkových dráhách, které bývají určeny pro zvyšování zdatnosti dítěte nebo pro kondiční trénink v malých skupinách. Překážky mohou děti podlézat, přeskakovat, přelézat nebo třeba ručkovat. Je třeba vždy dbát na bezpečnost a dostatečné vzdálenosti mezi překážkami. (Neuman a kol., 1999)

3.3 Činnosti podněcované rytmem, hudbou a tancem

„Tanec přispívá ke koordinovanému pohybovému projevu v souladu s hudbou a jejím rytmem.“ (Pastucha a kol., 2011, s. 74–75) Tanec dětí ve skupině vrstevníků je přínosný, hudba je totiž dokáže spojovat, a může při ní dojít k pocitu sounáležitosti mezi dětmi a vede je to k vzájemné komunikaci. Tanec u lidí vzbuzuje radostnou náladu a je velice oblíbený převážně u dívek. Koordinací jednotlivých tanečních kroků se učíme různé složitější prvky, vznikají taneční sestavy a doporučuje se zařadit ho i na začátek tělesné výchovy ve škole. (Pastucha a kol., 2011, s. 75)

Pohyb a hudba jsou spojovány už od dávných pravěkých časů, kdy lidé pomocí pohybu, hudby a zpěvu vyjadřovali své pocity, oslavovali, provozovali různé rituály, a hlavně tancovali, bavili se a využívali při tom i hudební nástroje. V předškolním věku má pohyb ve formě tance a hudba také nezastupitelnou roli. Děti se učí různým říkadlům spojeným s pohybem, písničkám, hudebně pohybovým hrám, tanečkům. Vše by mělo být samozřejmě připravováno s ohlednutím na věkové zvláštnosti dětí tohoto věku. Nejprve je vhodné děti naučit sudému taktu, který je zpočátku jednodušší a můžeme na něj přidat pohyby paží, dupání, chůzi a následně na to můžeme navázat s písničkou, po které může přijít tanec. Vzhledem k věkové skupině by měly být písničky a hudba optimistické, dětské, zábavné a volené také přiměřeně hlasovému rozsahu dětí. Dvořáková (2006, s. 55) uvádí, že hudebně pohybové hry jsou skvělým prostředkem ke zlepšení pohybových dovedností, jelikož dítě se může i volně pohybově na hudbu vyjádřit. Děti mají hudbu, tanec, rytmické říkanky, rozpočítadla velice v oblibě. Dalšími hudebně pohybovými činnostmi může být i hra na tělo, můžeme s dětmi využít nejrůznější hudební nástroje, rytmizovat dětské písničky a na ně tancovat, podupávat nebo poslouchat hudbu reprodukovanou a na ni volně tancovat. Pomocí hudebně pohybových her u dětí rozvíjíme pohybovou zdatnost, hudební citění a vnímání rytmu, melodie, dynamiky. Skrze určité taneční choreografie se dítě učí také pohybové paměti.

3.3.1 Zájmové taneční kroužky

Pokud se podíváme na jednotlivé zájmové kroužky a útvary, které jsou zaměřeny právě na propojení hudby, tance a rytmu, jedná se nejčastěji o rytmickou gymnastiku s nejrůznějšími pomůckami. Dále se jedná o tanec, který může být jevištní – balet, společenský tanec – polka, valčík, mazurka nebo historický, lidový či country tanec. Hudba je vždy volena podle žánru konkrétního tance. Pokud učíme děti předškolního věku tanci, je vhodné začít nejprve s různými druhy podupávání, stylizovanou chůzí, gesty rukou, přísuny, ze kterých můžeme navázat na cval, např. tanec „Čížečku, čížečku.“ Následně můžeme pokračovat s tancem ve dvojicích, a poté přidáváme různé těžší poskoky, až dvoj poskoky. (Kulhánková in Borová a kol., 2000, s. 44–50)

Určitě je dobré zde zmínit velmi populární a oblíbený tanec převážně u dívek. Jmenuje se zumba a je taktéž jedním ze zájmových kroužků, který se objevuje ve volnočasové nabídce ve městě Frenštát, na niž je zaměřena empirická část práce. Tento tanec vznikl v zahraničí, konkrétně v Kolumbii. Jedná se o kombinaci latinskoamerických tanců a je u malých dívek velmi oblíbený. (Pastucha a kol., 2011, s. 75)

3.4 Základy sportovních dovedností u dětí předškolního věku

Zde se už zaměříme úzce na sportovní dovednosti, které nabízí i vzdělávací programy v mateřských školách, kde se děti prvotně seznamují s nejrůznějšími sporty, s jejich pravidly a pomůckami. Cílem pohybové aktivity v mateřských školách není podrobná příprava na konkrétní sporty, ale pouze seznámení s nimi a zaměření tělocviku spíše na všestranná cvičení. Jednotlivé sporty se poté děti učí v konkrétních sportovních oddílech, které se zaměřují na jeden sport. Je třeba se ale také zamyslet nad tím, zda je pro tyto děti vůbec vhodné se věnovat v tak brzkém věku konkrétnímu sportu. Uvedeme si tedy, jaká pozitiva a negativa například Dvořáková (2006, s. 63–64) uvádí. Mezi klady sportovní specializace můžeme zařadit pravidelnost jedné pohybové aktivity, organizaci a řád denního režimu a postupné vytvoření si kladného vztahu k aktivnímu životnímu stylu. Jelikož je ale sportovní specializace úzce zaměřena na jeden sport, skýtá to v sobě také určitá negativa. Při jednostranné zátěži totiž může u dítěte vznikat nevyrovnaný růst a vývoj, případně rodiče mohou mít nepřiměřené nároky na výkon v konkrétním sportu a neuvědomují si, že dítě v tomto věku je ještě nezralé, aby tzv. trhalo rekordy a závodně se věnovalo konkrétnímu sportu. Hulínský (2017, s. 47) uvádí, že v České republice můžeme rozdělit sport následujícím způsobem:

- sport jako tělesná kultura,

- sport jako tělesná výchova ve školách,
- rekreační sport jako mimopracovní volnočasová aktivita,
- závodní a soutěž sport.

Je třeba si také říct, které pohybové dovednosti by děti ve věku 3–5 let měly zvládnout. Galloway (2007) tvrdí, že se jedná o chytání, poskoky, válení, běhání, jízda na tříkolce, hraní honiček, kopání a házení s míčem. V předškolním věku bychom se měli u dětí zaměřit na pohybovou aktivitu obecně, ale můžeme se již úzce zaměřit na seznamování s konkrétními sporty, jejich pravidla, pomůcky a vybavení. Lze tedy zařazovat do cvičební jednotky i „*pohybové hry, které svou podstatou formují některé předpoklady her sportovních*“.
(Dvořáková In Borová a kol., 2000, s. 39)

Předškolní věk je ideálním obdobím pro zapojení dětí do sportovních aktivit. Pokud tyto děti učíme adekvátně jejich věku, mohou se naučit také plavat, gymnastiku nebo hrát basketbal. Sportovní aktivita také nabízí řadu výhod, a to zlepšení rovnováhy a koordinace, předchází obezitě a zlepšuje celkovou vytrvalost. Zcela jistě nesmíme zapomenout na sociální výhody. Dítě se totiž ve hře nejlépe naučí pochopení, empatii, týmové spolupráci, vedení a respektu jeden k druhému. Výzkumná studie z Yale University s názvem: „*Organized activities as developmental contexts for children*“ pojednává o výhodách sportovních aktivit v týmu. Výzkum ukazuje, že účast na organizovaných aktivitách může mít řadu vlivů na děti i v pozdějším věku. Při týmové hře se děti společně snaží dosáhnout cíle, kterým je obvykle vyhrát hru. (unicefkidpower.org [online])

V dnešní době jsou také populární netradiční sporty a bojová umění (karate, judo, řecko-římský zápas). Jsou oblíbené především u chlapců, protože se jedná o sporty vyžadující sílu, obratnost a vytrvalost a dítě si u nich vybijí přebytečnou energii. Tyto sporty jsou ale vhodnější spíše pro starší děti. Tréninky bojových sportů učí děti také disciplíně, řádu, správnému dýchání a relaxaci. (Pastucha a kol., 2011, s. 77)

3.4.1 Vybrané sportovní dovednosti

Dvořáková (2006, s. 67–68) uvádí, že v každé pohybové hře lze u dětí vytvářet předpoklady pro sportovní hry a základy techniky každého sportu. Tvrdí, že dítě v předškolním věku bez problému zvládne hrát kopanou, kdy jedno dítě je brankář a druhý střelí. Složitější už ale nastává situace, kdy trénujeme více menších dětí, které se musí orientovat na celém hřišti, přihrávat si nebo přemýšlet nad taktikou a analyzovat hru. K tomu se dítě dostává postupně skrze pravidelné tréninky. Naším cílem u dětí předškolního věku ve sportovní oblasti by mělo

být převážně vytvoření kladného vztahu ke sportu a fair play. Zprvu bychom se měli snažit o to, aby děti nebyly poraženy. V každém sportu se děti učí manipulovat a ovládat jiné náčiní a pomůcku – hokejka, pálka, raketa.

Atletické činnosti

Pastucha a kol. (2011, s. 76–77) tvrdí, že se jedná o královnu sportů, jelikož atletika v sobě zahrnuje všechny základní pohybové dovednosti a podporuje tedy všestranný pohyb, který je důležitý pro trénink dětí – jde o běh, skok, hod, vrh i chůzi. Dvořáková (2006, s. 64) tvrdí, že nepřírozenější z těchto pohybových činností je běh, kdy zapojujeme celé tělo, a to i vnitřní orgány, což je z hlediska zdatnosti a rozvoje dítěte přínosné. Vzhledem k věkové skupině je ale vhodné intenzitu běhu střídát z pomalého na rychlý, z krátkého na vytrvalý. Střídání intenzity běhu totiž u dětí vyvolává fyziologické reakce, které už v tomto věku je dobré trénovat, posilovat a rozvíjet.

O atletice u předškolních dětí se zmiňuje také Borová (2000, s. 43), která také tvrdí, že při běhání bychom se měli snažit střídát různé styly běhu a rychlosti a doplňuje, že je vhodné zařazovat také vybíhání na signál z různých poloh. Přispívají totiž k lepší zdatnosti a vyrovnávání se s překážkami v různých prostředích. Při skoku trénujeme skok do výšky, snožmo, do dálky z rozběhu či z místa. Před samotným házením je dobré nejprve začít manipulací s míčkem, aby se s ním dítě seznámilo, je vhodné kutálení, posouvání nebo podávání a až poté se učit házet. Všechny tyto atletické dovednosti je vhodné rozfázovat a učit se je pomalu a postupně. Tyto všestranné dovednosti můžeme využít i v následujících sportech.

Sportovní kolektivní hry

U fotbalu neboli kopané se jedná o sport kolektivní, kde je ale také důležitá technika jednotlivého hráče. Pokud se děti rozhodnou hrát např. fotbal, je samozřejmě důležité dodržovat také jeho pravidla. Primárně by ale mělo jít o to naučit se orientovat na hřišti, spolupracovat, běhat za míčem, chytat a kopat. Fotbal můžeme s dětmi hrát ve volném čase i my, je totiž vhodným sportem i ve spontánní aktivitě. Je oblíbený převážně u chlapců, není finančně tolik náročný a je dostupný, můžeme si totiž s dětmi i ve volné chvíli na hřišti nebo zahradě zakopat. (Pastucha a kol., 2011, s. 76)

Gymnastické činnosti

Gymnastika je sportem individuálním, jelikož se konkrétně zaměřuje na danou osobu a její ovládnutí těla. Důležitým faktorem pro zvládnutí pohybů těla je centrální nervový systém,

který ho řídí. Z této oblasti je pro děti předškolního věku vhodné cvičení akrobatické, s využitím gymnastického nářadí, mezi které řadíme např. lavičky, trampolíny, žebřiny, švédské bedny, hrazdy. Zmíněné gymnastické nářadí se u dětí v předškolním věku využívá jako určitý prostředek k překonání překážek. Do cvičební jednotky je tedy vhodné zařadit cvičení na rovnováhu, uvolnění a zpevnění celého těla. Velice důležitá je již zmíněná rovnováha, která je základem veškerých postojů v gymnastice a vyžaduje spolupráci svalů celého těla. Děti předškolního věku se učí těmto dovednostem zábavnou formou pomocí různých motivačních cvičení, houpání kolébky, převalů, kotoulů nebo svíčky. (Borová, 2000, s. 40–42)

Průprava pro plavání

Plavání je sport, který je velmi prospěšný a vhodný také pro děti obéznější, jelikož u něj tolik nezatěžují klouby, působí příznivě také na vnitřní orgány, jako je srdce, dýchací soustava a cévy. Existuje několik způsobů a plaveckých stylů, které se děti mohou naučit. Může jít o plavání na zádech, tzv. znak, který je vhodný pro děti, které mají určité zakřivení páteře. Dalším způsobem plavání je kraul, který je ale fyzicky náročnější. Velmi účinné a na energetický výdej nejvíce užitečné jsou hry ve vodě a aquagymnastika, tedy cvičení ve vodě. U cvičení ve vodě musíme dávat u dětí pozor na podchlazení organismu, proto je důležité se vždy nejprve pohybově zahřát a střídát aktivity formou her, štafet, závodních cvičení. Minimální délka tréninku by měla být 30 minut a může se postupně prodlužovat na 45–60 min. (Pastucha a kol., 2011, s. 71–72)

Již od kojeneckého období se dítě seznamuje s prostředím vody a existují různé kurzy, kroužky plavání pro maminky s dětmi, které jsou cílené na seznámení s vodním prostředím, vybudování si pozitivního vztahu k vodě a zadržení dechu pod vodou. Kurzy plavání jsou také často součástí mateřských škol. Je dobré na otužování, a odstranění strachu z vody. Plavání výrazně podporuje zdraví a jeho dovednost je důležitá do života převážně z hlediska bezpečnosti. Skrze plavání rozvíjíme funkci našich plic a posilujeme dýchací svalstvo. (Dvořáková, 2006, s. 75–76)

Jóga

Jedná se o cvičení, které vzniklo v Indii již před více než 4000 lety. Je zaměřeno na rozvoj těla, mysli a ducha a jde nám zde o osobní rozvoj. Pomáhá nám zlepšit si fyzickou, ale i psychickou kondici a spousta lidí si při ní zlepší celkový zdravotní stav. Toto cvičení je žádoucí přizpůsobit věkové kategorii, proto při cvičení jógy s dětmi používáme česká srozumitelná slova, nikoliv indických cizích názvů. Lektorka by se měla snažit cvičení jógy

přizpůsobit dětské fantazii a myšlení, cvičení by neměly být tolik na výdrž, ale spíše směřovány na dynamiku a aerobnější cvičení. Stále je třeba dbát na to, že cvičíme s dětmi, proto je vhodné mít lekci zaměřenou co nejvíce pestře, zajímavě a stále se je snažit motivovat, aby je cvičení bavilo. (Pastucha a kol., 2011, s. 83–84)

Dětskou jógu se v České republice zabývá Česká asociace dětské jógy [online], (2021), která nabízí spoustu kurzů, aktivit a seminářů pro rodiče, pedagogy i lektory. Cílem této asociace, která vznikla v roce 2012, je hravou a zdravou formou přiblížit dětem jógu a vzdělávat o ní také rodiče samotných dětí, sdružovat cvičitele a předávat si zkušenosti. Cvičení s dětmi probíhá pomocí nejrůznějších her, které jsou vždy přizpůsobeny věkové kategorii dětí a jsou zábavně motivovány, např. na téma zvířata, kde se děti naučí nejrůznější jógové pozice zvířat.

3.5 Cvičební jednotka

Pokud plánujeme cvičební jednotku, měli bychom se snažit zaměřit na dítě předškolního věku komplexně. Skoumalová, Stránská (in Borová a kol., 2000, s. 56–57) uvádí tyto tři nejdůležitější oblasti:

- **Zdravotní oblast** – zde je nejdůležitější dbát na bezpečnost, čistotu a teplotu cvičebního prostoru tělocvičny. Samozřejmě je důležité zaměřit se také na správné držení těla dětí, čistotu, případně zařazovat otužování.
- **Vzdělávací oblast** – díky vzdělávací oblasti se snažíme u dětí skrze pohyb rozvíjet i rozumové schopnosti a pracovní návyky. Chceme, aby si děti pohybové dovednosti zautomatizovaly a prostřednictvím neustálého opakování dbáme na kvalitní provedení pohybu a správné cítění rytmu. Dobré je vytvořit u dětí pocit radosti z pohybu a měli bychom jim dát prostor se také samostatně pohybem vyjádřit.
- **Výchovná oblast** – navštěvování zájmového kroužku v sobě nese i výchovnou oblast, při které bychom měli dbát na správné a slušné chování, dodržování pravidel, rozvíjet kladné vlastnosti u dětí, které by měly vědět, jak se správně chovat nebo spolupracovat v týmu. Je důležité, aby vedoucí dbal pedagogických zásad, nepřetěžoval děti a snažil se je učit od jednodušších činností po složitější, od známých po nové. Hlavně by měl myslet na to, že u dětí je důležité cvičit hlavně radostně, hravou formou, nikoliv na vrcholové úrovni.

3.5.1 Příprava cvičební jednotky

Velice důležitá je samotná příprava na cvičební jednotku, při které by měl vedoucí myslet na střídání různých forem pohybu a vycházet z těch základních, mezi které Borová (2000) řadí

lezení, skok, běh, chůze a manipulaci s předměty. Dále se jedná o seznamování se sportovními hrami, gymnastickým a psychomotorickými cvičeními. Veškeré aktivity by měly být připravovány formou hry a využívána by měla být motivace pomocí říkadel, písniček, pohádek a nejrůznějších témat. (Borová in Borová a kol., 2000, s. 11–16)

Při cvičení dětí je důležité dbát na správný růst a vývoj dítěte. Na základě toho bychom měli umět při přípravě lekce vhodně vybírat metody, postupy, pomůcky, prostor a konkrétní činnosti. Skoumalová, Stránská in (Borová a kol., 2000, s. 56–57) uvádí tato hlediska, ze kterých by měl vedoucí cvičitel při tvoření přípravy vycházet:

- **Vedoucí** – u vedoucího konkrétní cvičební lekce je samozřejmě důležité, jaké má zkušenosti a praxi. Měl by si promyslet více variant lekce, aby předešel nejrůznějším komplikacím a vlivům. Je třeba myslet při přípravě lekce také na bezpečnostní opatření, abychom předešli úrazům. Je dobré, když má vedoucí na lekci připraveno v zásobě několik říkadel, her, písniček, a to mu umožní případně improvizovat a neustále děti motivovat.
- **Účastníci/cvičenci** – zde je důležité si zanalyzovat, jak jsou na tom účastníci z hlediska vyspělosti, což je u dětí složité určit, jelikož vyspělost každého z nich je odlišná a každý je fyzicky a psychicky na jiné úrovni a má odlišné předpoklady ke cvičení. Vedoucí by tedy měl při přípravě jednotky myslet na různorodost dětí a snažit se mít připraveno více variant. Rozhodující vliv samozřejmě hraje také množství dětí ve skupině, které je třeba dopředu znát a na základě toho vytvořit organizaci jednotky a zajistit bezpečnost. Pokud bude mít vedoucí na lekci hodně dětí, může být v tělocvičně zvýšená hlasitost, hlučnost dětí, nepřehlednost, nebezpečí v malém prostoru, proto by měl vést takový počet dětí, který je schopen zvládnout po stránce organizační a převážně bezpečnostní, aby o každém dítěti měl přehled.
- **Čas** – na začátku lekcí volíme jednodušší organizaci, postupně přidáváme těžší aktivity, protože čím pravidelněji dítě na cvičení chodí, tím více se zlepšuje a ke konci je mnohem obratnější a zvládne složitější aktivity.
- **Prostor** – opět se dostáváme k důležitému bodu, na který klademe při přípravě velký důraz, a to je již zmiňovaná bezpečnost, která i v tělocvičně má své podmínky, dále vybavení, hlučnost a předepsané hygienické požadavky. Prostor by měl být účelově a podnětně vybaven. Borová a kol. (2000, s. 11–16) tvrdí, že je také vhodné střídání místa cvičení a využít k němu co nejvíce přírodu, vodu, sníh nebo hřiště.

- **Vybavení** – vedoucí si volí nářadí vždy vzhledem ke konkrétní lekci, záleží na tom, co je cílem hodiny a na základě toho si připraví pomůcky. O vybavení a nářadí na cvičební lekci se zmiňuje ve své knize i Dvořáková (2006, s. 9). Ta uvádí, že je důležité pravidelně nářadí kontrolovat, aby bylo bezpečné, aby mezi nářadím byl dostatečný prostor a stanovit pravidla jejich užívání, místo na ukládání a následně s tím obeznámit účastníky.
- **Motivace** – u menších dětí je velmi důležité si připravit cvičební jednotku s využitím nejrůznější motivace. Můžeme využít říkadla, básničky, písničky vždy v souvislosti s konkrétní lekcí.

3.5.2 Fáze cvičební lekce

Při přípravě cvičební jednotky je vždy důležité se zamyslet nad věkem dětí a snažit se činnosti co nejvíce přizpůsobit. Děti v tomto věku dlouho u aktivit nevydrží, proto je dobré činnosti často měnit a střídat, aby to děti stále bavilo a dělaly to rády. Délka cvičební jednotky pro tuto věkovou skupinu by se měla pohybovat maximálně okolo jedné hodiny, kdy střídáme různé intenzity pohybu, aktivity, odpočinek. Skoumalová, Stránská In Borová a kol. (s. 56–57) uvádí následující části cvičební lekce.

Cvičební jednotka s dětmi předškolního věku by měla začít společným pozdravem, seznámením s programem, navozením příjemné atmosféry a motivováním na lekci. Poté začínáme lekci zahřívacími hrami na zvýšení tepové frekvence a převážně na orientaci v prostoru. Po zahřátí následuje plynule přechod na další část lekce, kde je vhodné zařadit hudebně pohybové hry nebo hry se zpěvem, kdy se dítě na chvíli zklidní a bude se moci soustředit na další činnosti.

Druhá fáze lekce je důležitá z hlediska pozornosti a sebeovládání. Zde jako vedoucí dbáme u dětí na správné držení těla a dýchání. V této části lekce je také důležité zvolit místo cvičitele, aby na něj všechny děti viděly, a vhodnou a přiměřenou motivaci. Sledujeme provádění cviků a snažíme se provádět korekce, aby je děti uměly správně a přesně.

Třetí část je nazývána jako hlavní část, kde můžeme využít různé náčiní, nářadí, které by samozřejmě mělo odpovídat hygienickým předpisům a mělo by být bezpečné a pro děti vyhovující. Mezi tradiční náčiní využívané při tělesné výchově s dětmi předškolního věku řadíme např. stuhy, šátky, míče, švihadla, obruče. Můžeme ale využít také netradiční náčiní, které ale musí být bez ostrých hran a opět bezpečné. U dětí se snažíme pomocí různých her posilovat vůli, sebedůvěru, aby zvládly překonávat překážky a učíme je rovnováhy. Zde můžeme děti organizačně rozdělit na skupiny nebo dvojice, případně vytvořit nejrůznější

stanoviště. V této fázi intenzita cvičení vrcholí, dochází tedy k fyzickému a psychickému zatížení organismu dítěte. Z tohoto důvodu je důležité dbát na individualitu dítěte a zvolit přiměřené tempo.

Čtvrtá neboli závěrečná část je klidnějšího zaměření, vede k uklidnění organismu, popovídání o tom, co proběhlo a můžeme zde děti namotivovat také na další lekci. Společné ukončení i začátek je skvělým rituálem, kdy se děti učí časové orientaci lekce a které mu dávají určitý řád a pravidla.

4 Zhodnocení stavu problematiky

Před samotným výzkumným šetřením bylo žádoucí podívat se na kvalifikační práce týkající se podobného tématu, abychom věděli, co již bylo v této oblasti zkoumáno, v jaké šíři, jakými metodami a jaké byly závěry. Téma této diplomové práce je natolik úzce zaměřené, že přesné znění tohoto tématu jsem v již dříve zpracovaných pracích nedohledala. Podobnými tématy se ale zabývají práce zaměřené na organizované aktivity dětí předškolního věku v jiných městech, případně se na volnočasové aktivity pro tuto věkovou skupinu zaměřují obecně práce bez specializace na pohyb.

Dále jsem si prošla také kvalifikační práce zkoumané ve městě Frenštát týkající se volného času a dohledala jsem práci zaměřující se na projekt rozvoje ASTRY, Centra volného času (dále jen CVC) a dva zajímavé výzkumy sportovní preference u žáků na ZŠ Tyršova s pomocí krokoměru, a totéž u rodičů a dětí z mateřské školy ve Frenštátě.

Prozkoumáním kvalifikačních prací jsem si ověřila, že není žádná práce, která by se zaměřovala na sportovní aktivity pro děti předškolního věku ve městě Frenštát, proto jsem se rozhodla vydat touto cestou a více prozkoumat volnočasovou nabídku ve městě.

4.1 Kvalifikační práce zabývající se pohybovými aktivitami pro děti předškolního věku

Nejprve bych zmínila výzkum, který se týká konkrétně pohybových aktivit pro děti předškolního věku. Jednalo se o výzkum ve městě Rajhradě. V této práci autorka využila stejných metod, jaké jsou aplikovány v mé diplomové práci. Snažila se pomocí dotazníků u rodičů dětí předškolního věku zjistit, jak jsou informovaní, a následně provedla rozhovory s jednotlivými vedoucími. Zajímavostí bylo, že dotazníky dávala rodičům během dvou let v roce 2013 a 2014 a v grafickém znázornění provedla jejich komparaci. Autorka také zmiňuje fakt, že informovanost o kroužcích v Rajhradě je velmi špatná, jelikož rodiče v dotaznících uvedli, že mají zájem o kroužky, které již ve městě dávno fungují. (Zezulová, 2014)

Další výzkum se týkal stejného tématu, ale nebyl již zaměřen na konkrétní oblast. V této kvalifikační práci šlo také o pohybovou aktivitu dětí se zaměřením na předškolní věk. Práce zjišťovala podmínky pohybové aktivity pro předškolní věk metodou dotazníkového šetření pro rodiče těchto dětí a druhý dotazník byl pro učitele MŠ. Z výsledků z dotazníkového šetření rodičů je autorka spokojená a uvádí, že rodiče děti k pohybu vedou, jsou ochotni za ně dát i nemalé částky a dojíždět do jiných měst. Z dotazníkového šetření pedagogů vyšlo najevo, že k pohybovým aktivitám v mateřských školách nejsou dostatečně velké a vhodné prostory,

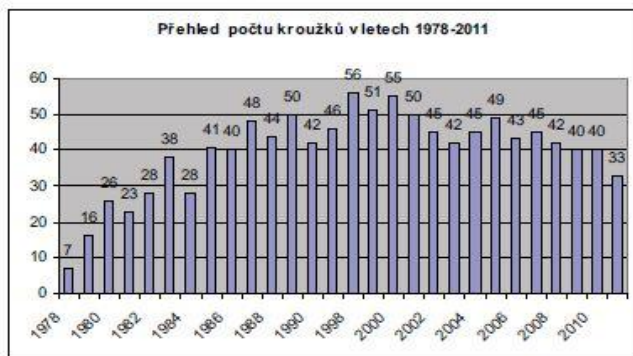
naopak pomůcky ke cvičení jsou na dobré úrovni. Co se ale ukázalo jako ne příliš pozitivní zjištění, je fakt, že učitelé mateřských škol se v oblasti pohybového rozvoje dětí moc nevzdělávají. (Čihulová, 2017)

Oproti cílům mé diplomové práce se následující práce zaměřuje více široce, není úzce zaměřena pouze pohybově, ale dívá se na všechny oblasti organizovaných zájmových aktivit a sleduje je v sedmi mateřských školách v Praze 7. Výsledkem práce bylo zjištění, že až 78 % dětí ve věku 3–5 let navštěvovalo nějakou pravidelnou organizovanou zájmovou činnost, a to nejčastěji přímo v MŠ nebo v Sokole, 47 % dětí se v Praze účastní nějaké sportovní zájmové činnosti. Autorka také pomocí testu dobré shody χ^2 zjistila, že „*existuje statisticky významný vztah mezi frekvencí návštěvnosti pravidelné zájmové činnosti a věkem dítěte*“ (Procházková, 2019, s. 60)

4.2 Kvalifikační práce o volném čase ve městě Frenštát

Ve městě Frenštát bylo v oblasti volného času zpracováno také několik kvalifikačních prací. V jedné z nich vytvořila autorka práce v roce 2011 projekt rozvoje ASTRY, CVČ. Práce se zaměřovala na vytvoření projektu, konkrétně zájmového kroužku Mladý zdravotník, kdy autorka práce vnímala vzdělávací mezeru v tomto odvětví a chtěla navrhnout aktivitu, kterou neposkytuje konkurence. Zajímavým faktem je to, že autorka v příležitostech ve SWOT analýze uvedla, že v roce 2011 byla poptávka o aktivity v předškolním věku. V práci jsou také informace o ASTŘE, CVČ z roku 2011 a autorka zde uvádí také přehled počtu zájmových kroužků v letech 1978–2011, kde si můžeme všimnout, že nejvíce zájmových kroužků ASTRA, CVČ nabízela v letech 1999–2001, bylo jich celkem 56. (Adamcová, 2011) V letošním školním roce 2020/2021 nabízí ASTRA, CVČ již 73. (astrafren.cz, [online])

Graf č. 1. Přehled počtu zájmových kroužků v letech 1978–2011

Zdroj: Adamcová, 2011

Obrázek č. 2: Přehled počtu kroužků v ASTŘE, CVČ v letech 1978–2011

Další práce je z roku 2011 a týká sportovní preference a pohybové aktivity žáků ZŠ ve Frenštátě. Hlavním cílem práce bylo zanalyzovat strukturu sportovních preferencí u žáků druhého stupně ZŠ pomocí dotazníku z internetového systému INDARED a zmapovat aktuální stav v pohybové aktivitě u žáků devátých tříd na konkrétní ZŠ ve Frenštátě. Každý žák z výzkumu obdržel krokoměr. Žáci se zaregistrovali do systému a vyplnili dotazník o sportovních preferencích ve volném čase. Poté vyplňovali test ohledně zdraví a sportu a totéž poté na závěr po použití krokoměru. Po dobu čtyř týdnů žáci monitorovali svou pohybovou aktivitu krokoměrem. (Sřalková, 2011) Podobnou práci sepsala autorka Fojtíková, která se snažila zjistit pohybovou aktivitu u rodičů a dětí z mateřské školy ve Frenštátě. Taktéž se jedná o monitoring pohybové aktivity pomocí krokoměru. Cílem této práce bylo zjistit, kolik času tráví rodiče a jejich děti pohybovou aktivitou a také do záznamového archu zapisovat čas strávený sezením. Zúčastnilo se celkem 21 dětí a 22 rodičů. Z šetření vyplynul fakt, že dívky jsou pohybově aktivnější o víkendu a chlapci zase v pracovních dnech, celkově ale dívkám vyšel počet kroků vyšší než u chlapců, to samé u dospělých, kdy matky měly průměrný počet kroků vyšší než otcové. Autorka ale došla k závěru, že všichni účastníci splnili doporučený denní počet kroků. (Fojtíková, 2018)

5 Přehled volnočasových organizací a kroužků ve městě Frenštát

V této kapitole se čtenář dozví základní informace o městě Frenštát, aby se lépe orientoval v textu a dokázal si tak představit, jak je město velké, co vše nabízí a zda je volnočasová nabídka vzhledem k velikosti a poloze města vyhovující a dostatečná. Vymezíme organizace a samostatné kluby, které ve Frenštátě nabízí volnočasovou nabídku pro děti předškolního věku. Stěžejní pro tuto kapitolu je zpracovaný přehled všech zájmových kroužků pohybového zaměření, které se pro děti ve věku 3–5 let ve městě nabízí. Informace jsou sepsány do předem zvolených bodů, které by měl každý letáček nebo propagační materiál obsahovat, a tím jsou základní informace o všech kroužcích přehledně a jednotně uceleny. Tento přehled by mohl sloužit k vytvoření příručky nebo letáčku, který by se ve městě mohl nabízet jako propagační materiál.

Frenštát pod Radhoštěm je malebné městečko, které se nachází v Beskydech na pomezí Moravskoslezského a Zlínského kraje mezi soutokem řek Lubiny a Lomné a jedná se o nejsevernější část Valašska. Jeho zmínka se traduje již od 1382, kdy byl v privilegiu Václava z Vikštejna na Šostýně poprvé samotný Frenštát zmíněn. (Knězek, 2008) Pokud se podíváme na počet obyvatel, tak k 1.1.2020 mělo město 10 837 obyvatel. Jedná se o město s rozšířenou působností, které se svou polohou nabízí velké množství zajímavých turistických výletů do okolí. Pokud se zaměříme na sport a volný čas ve městě, jistě nelze opomenout Městské kulturní středisko, které pořádá řadu akcí a společně s ním také Městskou knihovnu, Výstavní síň Albína Poláška a kino. Dále zde najdeme Skokanský areál Jiřího Rašky, kde se pořádají tradiční Raškohrátky, nebo Memoriál Jiřího Rašky, jezdecký areál TJ Slovan, aquapark, městskou sportovní halu, střelnici, muzeum, tenisové kurty, Sportovní centrum Replay, areál na Horečkách a Beskydské nebe – život v korunách stromů a další turistické stezky a místa, která nabízí plnohodnotné využití volného času. Koná se zde několik významných akcí, např. turistický závod Beskydská sedmička, hudební festivaly v amfiteátru na Horečkách nebo folklórní slavnosti. Minulým rokem město uspořádalo také Den sportu a volnočasových aktivit, kde se spojily téměř všechny organizace města a pro občany vytvořily pestrý program, ukázkou činností spolků a organizací, zajímavé vystoupení. Na této akci jsem také čerpala pro svou diplomovou práci několik užitečných informací. Ve Frenštátě mj. vzniklo také pár významných spolků jako jsou např. Matice Radhošťská nebo Pohorská jednota Radhošť. (frenstat.info [online])

Je zde několik etablovaných organizací – školských zařízení nebo nestátních neziskových organizací, které pod sebou zaštitují různorodé zájmové útvary. Jedná se převážně

o ASTRU, CVČ. Jde o školské zařízení pro zájmové vzdělávání, kde se nabízí pravidelná činnost ve formě nejrůznějších zájmových kroužků. Pedagogové volného času a externisté zde pořádají nejrůznější příměstské a pobytové tábory, akce pro veřejnost. Letošním školním rokem nabízí ASTRA, CVČ celkem 73 zájmových kroužků, 9 příměstských a 7 pobytových táborů. (asrafren.cz [online])

Další organizací ve městě je ZUŠ, která nabízí zájemcům vzdělávání v uměleckých oborech, konkrétně se jedná o hudební, výtvarný, literárně dramatický a taneční obor. Dospělým a seniorům se nabízí výtvarné kurzy, kurz fotografie, Qigong nebo taneční lekce Piloxing či Air Hoop. Jelikož se v ZUŠ mohou vyučovat žáci až od základní školy, vznikl při ZUŠ také spolek, který umožňuje zavést kroužky pro předškolní děti, proto je ve škole také taneční obor pro předškolní děti. Ve Školním vzdělávacím programu ZUŠ můžeme najít, že se jedná o tzv. přípravné studium 1. stupně a je určeno pro žáky od 5 let. (zusfrenstat.cz [online])

Ve Frenštátě můžeme v blízkosti ZUŠ najít také TJ Sokol, který ve Frenštátě nabízí širokou nabídku sportovních oddílů. Jedná se o mažoretky, cvičení se seniory a dospělými, gymnastiku, cvičení rodičů s dětmi, ale také velmi úspěšný oddíl florbalu. Pořádají se zde také každoročně Šibřinky pro děti i dospělé, cvičenci vystupují na akcích města a účastní se také Všesokolských sletů. TJ Sokol ve Frenštátě má celkem 357 členů a organizace zde funguje již 130 let. (sokolfren.cz [online])

Ve Frenštátě můžeme najít také Tělovýchovnou jednotu (TJ), pod kterou spadá několik sportovních oddílů. Jedná se o volejbal, stolní tenis, skoky na lyžích, šachy, karate, tenis, basketbal, plavání, gymnastika a další. (frenstat.info [online])

Dále je ve městě spousta samostatných oddílů a klubů. Pokud se zaměříme na ty, které nabízí činnost také pro děti předškolního věku, můžeme zmínit SK Beskyd, gymnastiku, plavání, jógu a hasiče. Nyní ve stručnosti vymežíme, jaké věkové skupiny kluby nabízí, a poté si níže každý z nich úzce představíme a zaměříme se pouze na skupiny dětí předškolního věku.

SK Beskyd je fotbalový klub, který se ve Frenštátě koná na fotbalovém stadioně. Klub má týmy předpřípravky, přípravky, žáků, dorost a muže. Ve Frenštátě funguje již o roku 1924. (fotbal-fren.cz [online]). Dalším spolkem je gymnastika, která nabízí sportovní přípravu předškolních dětí, zájmovou a závodní gymnastiku. Koná se v prostorách ZŠ Záhuní. (gymnastika-fren.webgarden.cz [online]). Plavecký oddíl ve Frenštátě má velké úspěchy na soutěžích v ČR, ale i v zahraničí. Spolek vznikl v roce 1985 pod záštitou TJ ve Frenštátě. Věnuje se plavecké přípravě dětí a mládeže, ale také závodnímu plavání. Výuka plavání probíhá na krytém bazénu ve Frenštátě. (plavanifrenstat.cz [online]). Hasiči v roce 2020 nově založili kroužek nejmladších hasičů pro děti od 5 let (viz. příloha č 2). Nabízí mj. také klub mladých

a starších hasičů. (hasicifrenstat [online]). Jóga v souvislostech je projekt, který nabízí ve Frenštátě lekce různých druhů jógy, meditace, relaxace, a to pro dospělé a seniory. Jednou z možností je ale také přihlásit se na kurzy, kdy jedním z nich je právě jóga pro děti od 4 let. (jogavsouvislostech.cz [online]).

Nyní se konkrétně zaměříme na kroužky, které se ve výše zmíněných organizacích nabízí pro děti předškolního věku a rozvedeme více skupiny předškolních dětí ze samostatných klubů. Kapitola bude tedy dále strukturovaná dle jednotlivých kroužků. Analýza kroužků proběhla pomocí vyhledávání na internetu, sociálních sítích, webových stránkách a stránkách města, skrze neformální rozhovory se známými, vyhledáváním organizací a klubů ve městě a také účastí na akci Den sportu a volnočasových aktivit. Následně jsem se zkontaktovala s vedoucími a zeptala se, zda se u nich provozuje kroužek pro děti 3–5 let. Všechny tyto kroužky jsem poté zahrнула do výzkumného vzorku. Závěrem z tohoto hledání je 12 kroužků, které se věnují pohybové aktivitě dětí ve věku 3–5 let. Uvedeme je proto přehledně v následující tabulce.

ASTRA, CVČ	ZUŠ FRENŠTÁT	TJ SOKOL	TJ FRENŠTÁT, z.s.	SAMOSTATNÉ KLUBY/SPOLKY
Zumba kids	Balet	Mladší žactvo	Gymnastika	Hasiči
Sportík		Mažoretky	Plavání	Jóga
Sedmikvítek				SK Beskyd (fotbal)
Píd'alky				

Tabulka č. 1: Přehled zájmových pohybových kroužků pro děti předškolního věku

Zdroj: vlastní zpracování

Následně jsem vytvořila strukturu, kterou si myslím, že by měl každý zájemce o kroužek předem znát a dohledat, pokud chce dítě do kroužku přihlásit. Jedná se o základní informace, které by se měly objevit v případě tvorby propagačního letáčku. Vycházím tak ze zkušeností ve volnočasové oblasti a také z předešlého bakalářského studia a předmětů z didaktiky a volného času. Jde o jméno trenéra, vedoucího nebo učitele, který daný kroužek vede. Dále věkovou kategorii, které je kroužek určen, den a místo konání, cena kroužku. Poté jsme se zajímali o reklamu a propagaci kroužků, jakým způsobem se dozvíme nejčastější a nejaktuálnější informace, co je hlavním cílem a jaké pomůcky je třeba k vykonávání kroužku mít, případně co poskytne účastníkům oddíl nebo organizace k zapůjčení.

Poté jsem se tyto body snažila vyhledat na webových stránkách nebo sociálních sítích kroužků, abych zjistila, zda všechny výše zmíněné body kroužky prezentují na svém webu a zda jsou k dohledání. Získané informace jsem zapracovala do provizorního seznamu, který by se dal využít jako propagace formou letáčku, plakátu. Informace, které jsem na webu nedohledala, jsem zjistila od samotných vedoucích, případně z tabulí ve městě. Veškeré informace, cíle, pomůcky jsou uvedeny ve znění, které jsou prezentovány na webových stránkách pro lepší představu o informacích, které jsou na webových stránkách uvedeny a v jakém rozsahu jsou tam prezentovány. Informace, které na webových stránkách nebyly k dohledání jsem zjistila od samotných vedoucích kroužků a také jsem je do souhrnu uvedla dle jejich přesného znění.

Cílem je zjistit, jaké informace poskytují samotné zájmové kroužky na svých webových stránkách a zdali využívají i jiné možnosti propagace svého kroužku.

Vedoucí: Mgr. Monika Liberdová

Věková kategorie: 3–6 let

Den a místo konání: středa 16:15–17:00 v tanečním sále přístavby v ASTŘE, CVČ

Cena kroužku: 875 Kč/pololetí = 1750 Kč/rok

Propagace: webové stránky ASTRY, CVČ – <http://www.astrafren.cz/> + letáček kroužků ASTRY, CVČ, YouTube kanál ASTRY, CVČ –

https://www.youtube.com/channel/UCQgwWaZ2DJk_Echr8yZ003Q

Potřebné pomůcky: pohodlné oblečení na tancování, pevná obuv, láhev na pití

Cíl: pohybová příprava na rytmickou latinskoamerickou hudbu a pohybové hry, účastnit se na tenčeniích soutěžích, vystoupeních

Jak se přihlásit: na webových stránkách <http://www.astrafren.cz/krouzky-2020-2021>

SPORTÍK 1 (ASTRA, CVČ)

Vedoucí: Bc. Ilona Golichová

Věková kategorie: 4–6 let

Den a místo konání: středa 15:00 – 16:00 v tělocvičně ve 2. patře v ASTŘE, CVČ

Cena kroužku: 850 Kč/rok

Propagace: webové stránky ASTRY, CVČ – www.astrafren.cz + letáček kroužků ASTRY, CVČ, YouTube kanál ASTRY, CVČ – https://www.youtube.com/channel/UCQgwWaZ2DJk_Echr8yZ003Q

Potřebné pomůcky: sportovní obuv, sportovní oblečení a podepsaná PET láhev s pitím

Cíl: celková pohybová průprava, rozvoj koordinace

Jak se přihlásit: na webových stránkách <http://www.astrafren.cz/krouzky-2020-2021>

SEDMIKVÍTEK 1 – VALAŠSKÝ SOUBOR (ASTRA, CVČ)

Vedoucí: Jiřina Karoly a Taťána Bednářová

Věková kategorie: 4–9 let

Den a místo konání: čtvrtek 16:00–18:00, 1. patro ASTRA, CVČ – taneční valašský sál

Cena kroužku: 870 Kč/rok

Propagace: webové stránky ASTRY, CVČ – <http://www.astrafren.cz/>, samostatné webové stránky – <https://sedmikvitek.webnode.cz/>, letáček kroužků ASRY, CVČ, facebooková stránka, YouTube kanál ASTRY, CVČ – https://www.youtube.com/channel/UCQgwWaZ2DJk_Echr8yZ003Q

Potřebné pomůcky: oblečení, boty na tančení

Cíl: cílem je taneční, pohybová i dramatická výchova aplikovaná na folklorní materiál a udržování regionálních tradic a lidové kultury, naučit děti formou říkanek, písniček a her základní taneční dovednosti

Jak se přihlásit: na webových stránkách <http://www.astrafren.cz/krouzky-2020-2021>

PÍDÁLKY (ASTRA, CVČ)

Vedoucí: Bc. Andrea Lorencová

Věková kategorie: 2 skupinky (Pídalky 1: 3–5 let) (Pídalky 2: 4–6 let)

Den a místo konání:

- Pídalky 1: v pátek 15:30–16:30 v malé tělocvičně ve 2. patře ASTRY, CVČ
- Pídalky 2: v pátek 16:00–17:00) v malé tělocvičně ve 2. patře ASTRY, CVČ

Cena kroužku: 850 Kč/rok

Propagace: webové stránky ASTRY, CVČ – <http://www.astrafren.cz/>, YouTube kanál ASTRY, CVČ – https://www.youtube.com/channel/UCQgwWaZ2DJk_Echr8yZ003Q, samostatné webovky – <https://pidalkyastrafren.webnode.cz/> + facebookové skupiny rodičů Pídálek, letáček kroužků ASTRY, CVČ,

Potřebné pomůcky: podepsaná láhev s pitím, pevná obuv dovnitř do tělocvičny s bílou podrážkou, tak i na venek, pohodlné sportovní oblečení, kdo má zakoupeno, tak tričko Pídalky

Cíl: pohybová příprava, cvičení s nejrůznějším sportovním vybavením, všestranná pohybová aktivita, pomocí her na tělo, hudebně pohybových her, cvičení s nejrůznějšími pomůckami, rytmickými hrami vybudovat u dětí pozitivní vztah ke cvičení a sportu

Jak se přihlásit: na webových stránkách <http://www.astrafren.cz/krouzky-2020-2021>

BALET – TANEČNÍ OBOR (ZUŠ)

Učitelky: Ing. Anna Vondráček Janíková, DiS, Ing. Adriana Bordovská, Jana Gajdošíková

Věková kategorie: 2 skupinky (Třída cvrčků: 4–5 let), (Třída berušek: 5–6 let)

Den a místo konání:

- Cvrčci – 1x týdně ve čtvrtek 15:30–16:15, délka je tedy 45 minut
- Berušky – 1x týdně v pátek, 15:00–16:30, délka výuky je 90 minut.

Cena kroužku: 1100 Kč/pololetí

Propagace: webové stránky ZUŠ – www.zusfrenstat.cz/ + facebook ZUŠ + Instagram ZUŠ + iZuš + emailová komunikace s rodiči, YouTube kanál – <https://www.youtube.com/user/zusfrenstat>

Potřebné pomůcky: každé třídě učitelky objednávají dresy, který žáci využívají v hodině a při vystoupeních (dresy hradí rodiče).

Cíl: rozvíjet v dětech přirozený zájem o pohyb, tanec, zpěv a hudbu, zájem o sporty, odstranění špatných pohybových stereotypů

Jak se přihlásit: talentové přijímací zkoušky

MLADŠÍ ŽACTVO (TJ SOKOL)

Cvičitelka: Mgr. Jitka Skřečková, Marcela Špačková

Věková kategorie: 5–8 let

Den a místo konání: pondělí od 16:00–17:00 ve velké tělocvičně v Sokolovně

Cena kroužku: roční sokolská známka 200 Kč + oddílový příspěvek 800 Kč

Propagace: www.sokolfren.cz + facebooková skupina TJ Sokol

Potřebné pomůcky: sportovní oblečení, pevná obuv

Cíl: všeobecný rozvoj dítěte, zdravá tělesná výchova, spolupráce, soudržnost, píle, zdravý růst

Jak se přihlásit: přihláškou na hodinách

MAŽORETKY (TJ SOKOL)

Cvičitelka: Mgr. Silvie Pivcová

Věková kategorie: Skupina Hvězdičky (5–8 let)

Den a místo konání: pondělí 14:00–15:00 ve velké tělocvičně v Sokolovně

Cena kroužku: 200 Kč známka + 800 Kč oddílový příspěvek

Propagace: www.sokolfren.cz + facebooková skupina TJ Sokol + webové stránky mažoretek
<https://mazoretkyfrenstat.estranky.cz/> (svoje jedna z cvičitelek)

Potřebné pomůcky: cvičky, cvičební úbor, hůlku i dres na vystoupení zajišťuje TJ Sokol

Cíl: vést děti k radosti z pohybu

Jak se přihlásit: přijít na nábor a kontaktovat trenérku

GYMNASTIKA – SPORTOVNÍ PŘÍPRAVA PŘEDŠKOLNÍCH DĚTÍ (TJ Frenštát)

Trenérka: Ing. Markéta Chramostová

Věková kategorie: Kroužek určen pro předškolní holčičky a kluky, kteří dokážou cvičit samostatně a dosáhly 4 let. Nedochází k výběru talentů ke sportu, k pohybu. Nadané holčičky bývají během roku vybrány do závodního družstva.

Den a místo konání: středa 15:40–17:00 ve velké tělocvičně na ZŠ Záhuní, Frenštát p/R

Cena kroužku: 1500 Kč/pololetí = 3000 Kč/rok (na webu je přímo vypsáno, na co jdou peníze využity)

Propagace: webové stránky <https://gymnastika-fren.webgarden.cz/> + facebooková skupina sportovní gymnastiky

Potřebné pomůcky: prodyšné oblečení, cvičky nebo bosky, láhev s pitím

Cíl: rozvoj pohybových schopností (obratnost, rychlost, síla, vytrvalost) a získané schopnosti a dovednosti bude dítě umět využít jako sportovní přípravu pro všechny druhy sportů

Jak se přihlásit: dítě může přijít na ukázkovou lekci, kde se po domluvě s trenérem zařadí do cvičebního plánu, následující trénink přinese přihlášku + GDPR (na webu gymnastiky).

PLAVECKÝ ODDÍL (TJ Frenštát)

Hlavní trenérka: Bc. Lenka Baláčová

Věková kategorie: tři skupiny dětí předškolního věku, kdy děti jsou rozděleny spíše podle toho, co umí, věk je pouze orientační (Želvičky: 3–5 let), (Medůzky: 4–7 let), (Mořští koníci: 5–8 let)

Den a místo konání: kurz je rozdělen na zimní a letní pololetí, např. od 4.2–2.6 (celkem je asi 17 lekcí), konkrétně v úterý 16:00–17:00 na plaveckém bazéně ve Frenštátě p/R

Cena kurzu: 1500 Kč/pololetí

Propagace: letáčky po školkách, emaily, facebooková skupina + instagram + samostatné webové stránky – <https://www.plavanifrenstat.cz/>

Potřebné pomůcky: plavky obepínající stehna (dívky vcelku), ručník, úprava vlasů – plavecké čepice jsou nejlepší, pomůcky na plavání oddíl půjčuje

Cíl: vytvořit pozitivní vztah k vodě, naučit orientaci nad vodou i pod vodou, otužovat se a posílit imunitu, rozvíjet motorické dovednosti ve vodním prostředí skrze hry, říkanky, hříčky, naučit se techniku výdechu do vody, splývat, skákat do vody, sebezáchranu

Jak se přihlásit: kdo má zájem o přihlášku, napíše hlavní trenérce na uvedený email nebo se s ní spojí telefonicky nebo přijde rovnou na základě letáčku

MLADÍ HASIČI

HASIČI FRENŠTÁT P. R.

Trenéři: Martin Navrátil, Mgr. Jan Buchta

Věková kategorie: 5–7 let

Den a místo konání: každý čtvrtek v 16hod. na hasičském hřišti za Domovem Hortenzie nebo někde v terénu nebo v tělocvičně na ZŠ Záhumí

Cena kroužku: 200 Kč/rok

Propagace: web www.hasicifrenstat.cz – letáček (příloha č. 2) + facebooková skupina Hasiči Frenštát

Potřebné pomůcky: sportovní obuv (podle počasí buď do tělocvičny nebo do terénu)

Cíl: na malé hasiče čeká požární sport, hry, výlety, dobrodružství, vědomosti, kamarádi

Jak se přihlásit: na kontaktech přes webové stránky www.hasicifrenstat.cz (kroužek malých hasičů je letošním školním rokem nový)

JÓGA PRO DĚTI (JÓGA V SOUVISLOSTECH)

Trenérka: Jana Buroňová

Věková kategorie: 4–7 let

Den a místo konání: středa v 15:45–16:40 (kurz začíná zahajovací lekcí na jaře)

Cena kurzu: jde o kurz (1300 Kč)

Propagace: facebook Jogana = JÓGA pro malé i VELKÉ, facebook jóga v souvislostech, instagram, webové stránky www.jogavsouvislostech.cz

Potřebné pomůcky: pohodlné oblečení

Cíl: podpora správného dýchání, umět se zrelaxovat, využívat pomůcky typu deštné hole, koshi zvonečky nebo tibetské mísy, rozvoj tvořivosti, představivosti a učení se soustředit a uvolnit

Jak se přihlásit: přihlášení do kurzu je možné osobně na lekcích nebo na email jana@jogana.cz, přihlášku je nutno potvrdit platbou – zálohou 500 Kč.

FOTBAL PŘEDPŘÍPRAVKA (SK BESKYD)

Trenéři: Jan Adámek a Dalibor Genzer

Věková kategorie: 4–6 let

Den a místo konání: pondělí a středa 16:00–17:30 na fotbalovém stadioně ve Frenštátě

Cena kroužku: 1200 Kč je roční příspěvek

Propagace: webové stránky <http://www.fotbal-frenstat.cz/> + facebooková skupina SK Beskyd + instagram

Potřebné pomůcky: kopačky, sportovní oblečení, další zajišťuje klub

Cíl: radost z pohybu, osvojit si základy fotbalu, zlepšit obratnost

Jak se přihlásit: v souborech naleznou návštěvníci webu přihlášku – evidenční list hráče

Kroužky, které jsou organizovány pod ASTROU, CVČ jsou přehledně vypsaný v jednotném stylu na webových stránkách organizace. Jsou zde uvedeny základní informace o kroužcích a velice přehledně zpracované přihlašování do kroužků s přesným návodem. Některé z vybraných kroužků mají ale také mj. i samostatné webové stránky. Jde o Sedmikvítek a Píd'alky. Kroužek Zumby a Sportíku nalezneme pouze na stránkách Astry, CVČ, ale i přesto je zde o nich vše potřebné zmíněno.

Kroužek baletu na ZUŠ má své webové stránky, kde i v době covidu je spousta nápadů na tancování doma, v této době ZUŠ měla pro děti také taneční lekce online, což hodnotím velmi kladně. Informací na webových stránkách ZUŠ je opravdu dostatek, za mě jsou ale trochu nepřehledně seřazeny a konkrétně o tanečním oboru pro předškolní děti se zde moc informací nedozvíme. Nejvíce se o něm zájemce dočte v ŠVP, což je samozřejmě správně, ale nemyslím si, že si ho potenciální zájemce o kroužek otevře (resp. bude vědět, že tam může informace hledat). Překvapilo mě také to, že na webových stránkách najdeme také kompletní seznam všech žáků, kteří navštěvují taneční obor, čtenář si tak udělá přehled o počtu navštěvovaných dětí. Po konzultaci s učitelkou mi bylo zmíněno, že se informace aktualizují vždy před začátkem školního roku a většina informací zazní spíše osobně na talentových přijímacích zkouškách.

Na stránkách TJ Sokola zase oproti ZUŠ nenajdeme mnoho informací, pouze základní časový rozvrh jednotlivých oddílů, aktuality a historii TJ Sokola ve Frenštátě. Co se týče např. mažoretek, jsou zde uvedeny názvy skupin, ale návštěvník webu už se nedozví, pro jakou věkovou skupinu jsou nabízeny, naopak u mladšího žactva je v závorce věk uveden. Nenajdeme zde ani, kdo konkrétní oddíly vede, ale v kontaktech jsou alespoň uvedena jména cvičitelů s kontakty. Mažoretky mají dokonce své webové stránky, které ale bohužel nejsou aktualizovány a zájemce je jen těžko dohledá, jelikož nejsou kompatibilní s jejich webovými stránkami ani s Facebookem. Více informací poskytuje TJ Sokol na samotném facebooku společně s fotografiemi.

Kroužky spadající pod TJ, tedy plavání a gymnastika mají samostatné webové stránky, které hodnotím jako nejpřehlednější a nejobsáhlejší ze všech vybraných kroužků. Čtenář zde najde také spoustu fotografií, aktuality, podrobný popis lekcí, dokumenty, videa nebo sponzory. Pokud se podíváme na TJ Frenštát, kam zmíněné kroužky spadají, ti samostatné webové stránky nemají, na stránkách města Frenštát je alespoň uvedeno, které oddíly jsou jeho součástí. Co se týče hasičů, ti mají své webové stránky určené pro dobrovolné hasiče ve Frenštátě, kde najdeme

také kolonku mladí hasiči, která je věnována těmto zájmovým skupinám. O kroužku hasičů se dozvíme pouze z příloženého letáčku, jelikož se jedná o zcela nový kroužek pro nejmenší, který se zatím bohužel kvůli covidové situaci neuskutečnil. SK Beskyd, fotbalový klub má své webové stránky, kde čtenář najde základní informace o klubu včetně dotací, historie klubu a jednotlivých fotografií hráčů, čímž se od ostatních liší. Fotbalový klub využívá ke své propagaci ve velké míře také facebookové stránky. Jóga v souvislostech je projekt, který má svoje vlastní webové stránky a facebook. Najdeme zde převážně vypsané kurzy, ceny a informace. Co se týče kurzu jógy pro děti, jsou zde uvedeny základní informace, které by měl zájemce znát. Dle mého názoru by ale mohly být více podrobné. Nedozvíme se např. kolik má kurz lekcí, kdy konkrétně kurz začíná, je zde uvedena pouze informace, že začíná na jaře a končí poslední schůzkou.

Kroužky gymnastiky, plavání, dále kroužky konané v Astře, CVČ, tedy Sedmikvítek, Píďalky, Sportík a Zumba kids mají na webových stránkách vše potřebné informace, které jsem se snažila zjistit do výše zmíněného souhrnu. Na kroužky baletu v ZUŠ, SK Beskyd, kroužky v Sokole a samostatné oddíly jsem se následně doptala vedoucích přes e-mailové adresy, kteří mi informace do souhrnu poskytli.

Všechny zmíněné kroužky jsou určitým způsobem prezentovány na internetu a ví se o nich, což vidím jako jednoznačné pozitivum, že jako zájemce o kroužky o nich alespoň základní informace dohledám. Všechny kroužky mají na webových stránkách loga, kontakty na vedoucí či jiné trenéry. Většina má také uvedenou cenu kroužku, den a místo konání, věkovou kategorii. Pouze některé mají napsáno, co je třeba za vybavení nebo pomůcky, kde se o nich dozvíme další informace nebo co je samotným cílem kroužku.

Určitě hodnotím jako velké pozitivum také to, že většina ze zmíněných kroužků využívá moderní prvky reklamy, jako jsou sociální sítě, konkrétně facebook a instagram, někteří mají dokonce YouTube kanál nebo samotná ZUŠ během coronavirové situace vytvořila pro taneční obor speciální stránky, kde dávají nejrůznější úkoly, a ASTRA, CVČ zase přišla s projektem ASTRA streamuje, kde jsou nejrůznější videa, podcasty s vedoucími či kytarové večery. Mimo reklamu oddílů na internetu bych ráda také zmínila fakt, že TJ Sokol, ZUŠ, plavecký oddíl a jóga mají zase informace na tabuli před samotnou budovou.

Webové stránky všech výše zmíněných kroužků komplexně hodnotím spíše pozitivně, většina je přehledných a obsahují alespoň základní informace, některé více, některé méně. Většinu požadovaných informací jsem zjistila, ať už z webu, tak z facebooku, tabulí před samotnými organizacemi, z letáčku nebo doptáním konkrétních vedoucích kroužků, což

znamená, že stanovený cíl byl splněn. Pomocí přehledu jsme zjistili, že informace o kroužcích lze zjistit jak na webových stránkách, tak i od samotných vedoucích a na jiných platformách.

6 Dotazníkové šetření mezi rodiči

V této kapitole představíme výzkumnou metodu – dotazník, který byl distribuován v mateřských školách ve městě Frenštát u rodičů dětí ve věku 3–5 let. Nejprve jsme stanovili hlavní cíl dotazníkového šetření a v návaznosti na něj následně vymezili dílčí cíle. Uvedeme také dílčí a relační výzkumné otázky, na jejichž základě jsme také formulovali hypotézy. Dále přesněji popíšeme výzkumný soubor a detailně budeme prezentovat výsledky z výzkumného šetření, které jsme graficky znázornili pomocí tabulek a grafů. Na závěr šetření provedeme shrnutí.

6.1 Cíle a dílčí cíle, výzkumné otázky a hypotézy

Hlavní cíl dotazníkového šetření

Hlavním cílem dotazníkového šetření je popsat a zhodnotit, jak se děti předškolního věku ve Frenštátě pod Radhoštěm ve svém volném čase věnují spontánním a organizovaným pohybovým aktivitám a jaké je vnímání a informovanost jejich rodičů v této oblasti.

Dílčí cíle dotazníkového šetření

Níže uvedené dílčí cíle dotazníkového šetření jsme rozdělili na pět kategorií. Jedná se o oblast návštěvnosti, informovanosti, spontánních aktivit a hodnocení volnočasové nabídky jednotlivých položek.

- Dílčím cílem je popsat návštěvnost pohybově zaměřených kroužků u cílové skupiny dětí předškolního věku:
  - zjistit kritéria výběru a důvody případné neúčasti,
  - specifikovat, které další kroužky kromě pohybových dětí předškolního věku navštěvují,
  - zjistit, zda i mateřské školy nabízí organizované aktivity a zda je děti navštěvují,
- Charakterizovat, do jaké míry jsou rodiče dětí předškolního věku informováni o organizacích a konkrétních kroužcích, spolcích:
  - zjistit, kde se nejčastěji dozvídají o kroužcích a dění v nich,
- Analyzovat rodičů na spontánní a organizované pohybové aktivity jejich dětí:
  - charakterizovat nejčastější odpovědi rodičů, proč je důležité vést dítě předškolního věku k pohybovým aktivitám,

- zjistit, zda děti ve volném čase neorganizovaně sportují a z vybraných možností specifikovat nejčastější pohybové aktivity,
- Zjistit, jak rodiče dětí předškolního věku hodnotí nabídku volnočasových aktivit ve městě:
- zjistit, zda rodičům dětí předškolního věku ve městě nějaký kroužek chybí z hlediska sportu a jiných zaměření.

Výzkumné otázky

Deskriptivní otázky:

- **Otázka č. 1:** *Do jaké míry mají rodiče dětí předškolního věku povědomí o volnočasové nabídce pohybového zaměření ve městě a o kterých slyšeli, kde a které z nich jejich děti navštěvují?*
- **Otázka č. 2:** *Kolik kroužků týdně děti předškolního věku mají a která další zaměření kromě pohybového je oslovují?*
- **Otázka č. 3:** *Podle jakých kritérií se rodiče rozhodují při výběru kroužků pro děti předškolního věku?*
- **Otázka č. 4:** *Jaké důvody vedou rodiče k tomu, že své děti v předškolním věku do organizovaných kroužků nepřihlásí?*
- **Otázka č. 5:** *Jak rodiče dětí předškolního věku hodnotí volnočasovou nabídku ve Frenštátě pod Radhoštěm?*
- **Otázka č. 6:** *Jaký mají rodiče názor na důležitost organizovaných pohybových aktivit a ke kterým naopak neorganizovaným aktivitám své děti vedou?*

Relační otázky:

- **Otázka č. 1:** *Existuje nějaký vztah mezi věkem dítěte a počtem navštěvovaných kroužků?*
- **Otázka č. 2:** *Je nízký věk dítěte jako důvod nenavštěvování organizovaných kroužků uváděný rodiči spojena s věkem?*
- **Otázka č. 3:** *Existuje souvislost mezi návštěvností organizovaných pohybových kroužků a pestrosti typů neorganizovaných pohybových aktivit?*

Hypotézy

Nyní uvedeme věcné hypotézy k relačním otázkám, jelikož u deskriptivních otázek se hypotézy nestanovují.

- Hv_1 – Děti ve věku pěti let navštěvují více organizovaných kroužků než děti tříleté.
- Hv_2 – Příliš nízký věk a nevypělost dítěte k organizovaným kroužkům uvádí jako důvod pro nenavštěvování kroužků častěji rodiče tříletých a čtyřletých než těch starších.
- Hv_3 – Děti, které navštěvují organizovaný pohybový kroužek, vykazují ve svém volném čase vyšší variabilitu spontánní pohybové aktivity.

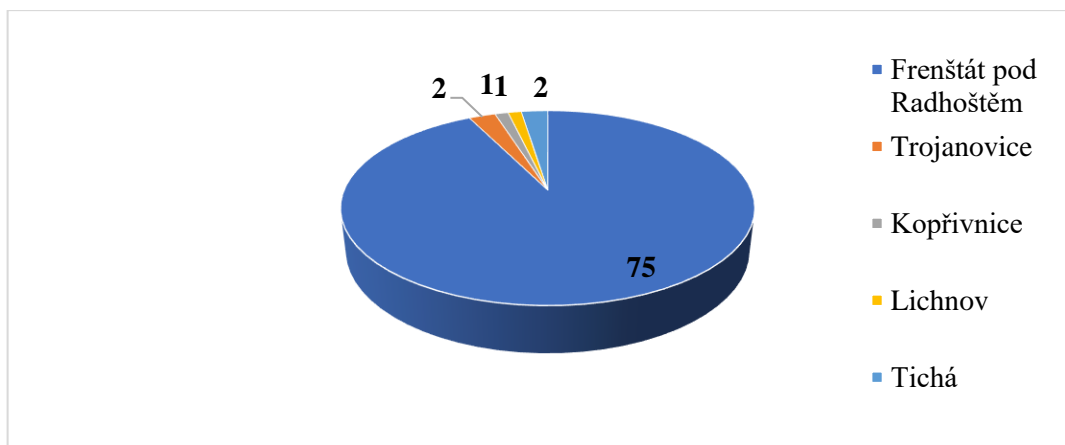
6.2 Výzkumný soubor

Pro dotazníkové šetření byly osloveny všechny mateřské školy a dětské skupiny ve městě Frenštát pod Radhoštěm. Jednalo se celkem o 3 mateřské školy a 2 dětské skupiny. V mateřských školách bylo rozdáno vždy 30 dotazníků a paní učitelky je náhodně a poměrnou částí rozdaly do všech tříd. V dětských skupinách jsem distribuovala přesný počet dotazníků podle toho, kolik zde navštěvuje skupinu dětí ve věku 3–5 let. Následující tabulka nám tedy znázorňuje fakt, že z celkového počtu 104 dotazníků distribuovaných mezi rodiče dětí předškolního věku se dotazníkového šetření zúčastnilo celkem 81 respondentů.

Mateřské školy a Dětské skupiny	Počet dětí v zařízení celkem	Počet daných dotazníků	Počet vyplněných dotazníků
MŠ Školská	190	30	30
MŠ Dolní	78	30	16
MŠ Marková	74	30	28
DS Dětské studio	15	9	4
DS Bublinka	48	5	3
Celkem	405	104	81

Tabulka č. 2: Výzkumný soubor

Z celkového množství 81 respondentů uvedlo 75 z nich jako místo bydliště Frenštát, ostatní obce jsou zastoupeny minimálně. Trojanovice, Lichnov, Tichá, Kopřivnice se vyskytly pouze v 1 nebo 2 případech, a to nejčastěji u dětí z dětských skupin. Jelikož byly dotazníky rozdávány v MŠ ve Frenštátě, je logické, že je výskyt dětí z tohoto města byl téměř 100 %.

Graf č. 1: Místo bydliště respondentů

6.3 Výsledky dotazníkového šetření – odpovědi na deskriptivní otázky

Níže podrobněji analyzujeme deskriptivní otázky, na které navazují položky z dotazníkového šetření, které jsou zobrazeny vždy buď v tabulce četností nebo graficky. V grafech jsou vždy vyobrazeny jednotlivé údaje v absolutních nebo relativních hodnotách.

Deskriptivní otázka č. 1: *Do jaké míry mají rodiče dětí předškolního věku povědomí o volnočasové nabídce pohybového zaměření ve městě a o kterých slyšeli, kde a které z nich jejich děti navštěvují?*

V položce č. 9 jsme se respondentů ptali na to, jaké volnočasové organizace se zaměřením na pohyb a sport ve Frenštátě znají. Otázka tedy byla otevřená. V následujícím výčtu uvedeme, které organizace a spolky byly uvedeny nejvíce, tedy vykazovaly největší četnost.

Nejčetnější odpovědi	Počet uvedených možností
ASTRA, CVČ	48
TJ Sokol	23
Základní umělecká škola	15
Plavecká škola	13
Harmonie	11
SK Beskyd	8
Hasiči	7
Gymnastický oddíl	6
Jóga	4

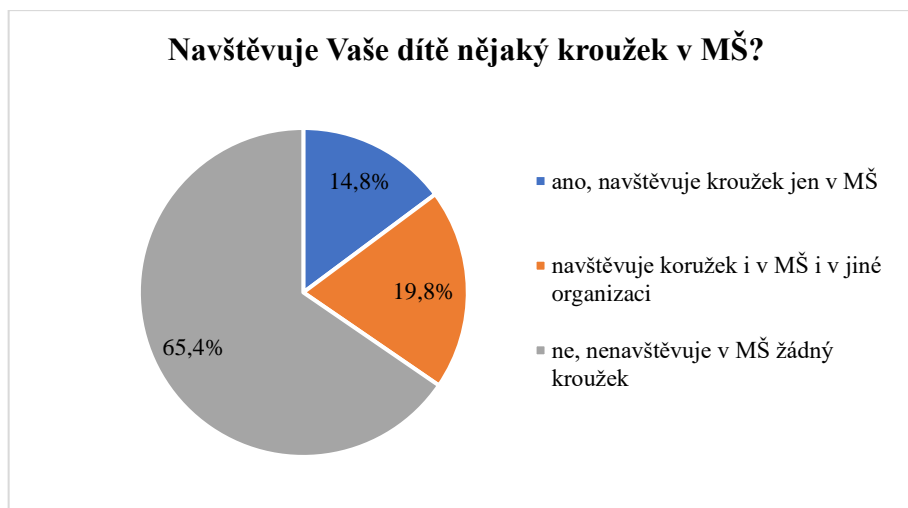
Tabulka č. 3: Nejčetnější odpovědi volnočasových organizací ve městě Frenštát

V položce týkající se volnočasových organizací pohybového zaměření pro předškolní děti si alespoň na 1 organizaci vzpomnělo 63 respondentů. Zbývajících 18 respondentů neodpovědělo žádnou organizaci, z čehož usuzuji, že si buď v danou chvíli na žádnou nevzpomněli nebo nijakou neznají např. z důvodu nedávného přestěhování se do města. Přikláním se ale spíše k tomu, že si v danou chvíli nevzpomněli, jelikož v navazujících položkách většinou kroužkovali, že vybrané kroužky znají, tím pádem by měli vědět, která organizace či spolek je nabízí. Někteří uvedli jako volnočasovou organizaci mateřskou školu, která se samozřejmě jako volnočasová nepočítá, z tohoto důvodu byly i tyto odpovědi z výsledků vyřazeny.

Z 63 respondentů, kteří tedy nějakou organizaci uvedli, se vyskytlo celkem 145 možností organizací. Někteří totiž uváděli organizací více, jelikož tato otázka byla otevřená a nebyl zde dán maximální počet. Největší počet respondentů si vzpomnělo na ASTRU, CVČ. Celkem se jednalo o 48 respondentů z celkových 63, což jasně ukazuje, že právě ASTRA je ve městě významnou organizací nabízející plnohodnotné využívání volného času. Dalšími organizacemi s velkým výskytem odpovědí byly TJ Sokol, ZUŠ a Plavecká škola.

Velkým překvapením je fakt, že respondenti dohromady zmínili všechny organizace a spolky, které se ve městě vyskytují a zaměřují se na pohyb a sport. Vyskytla se zde ve třech čtenostech také odpověď Replay, což není sice organizace ani spolek, ale jde o sportovní centrum. Respondenti sice zmínili i spolky, které nejsou určeny pro děti předškolního věku, ale i přesto je to dobré zjištění, že i o nich je zde povědomí, i když se jednalo o jednoho, dva respondenty. Konkrétně to byl TJ Slovan, TJ Orel, Jungle BJJ, Skoky na lyžích, Stolní tenis. Všechny tyto spolky ve Frenštátě fungují, ale jsou spíše pro děti mladšího školního věku a výše.

V položce č. 15 jsme se respondentů ptali, zda jejich děti navštěvují kroužek v mateřské škole, do níž dochází, abychom zjistili, zda i mateřské školy nabízí zájmové kroužky a zda je o ně zájem či nikoliv.

Graf č. 2: Návštěvnost zájmových kroužků v mateřských školách

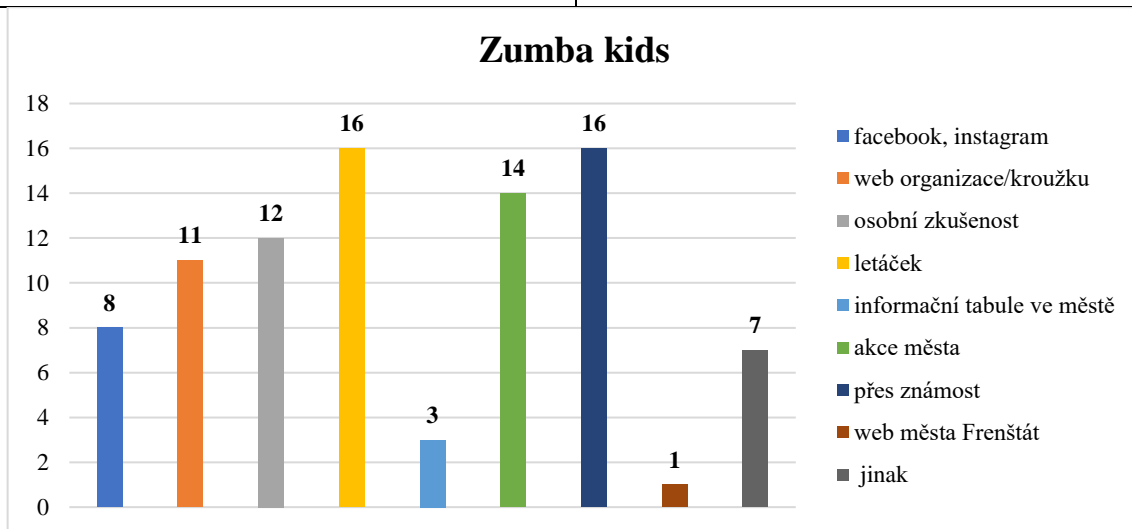
Graf č. 2 nám ukazuje, že o kroužky v mateřské škole je zájem, ale pouze u 34,6 % respondentů, z toho 14,8 % rodičů uvedlo, že jejich dítě navštěvuje kroužek pouze v mateřské škole, což pro rodiče bývá výhodné převážně z hlediska přesunů a dojíždění na kroužek do jiné organizace. Další možností je, že dítě navštěvuje během týdne kroužek i v mateřské škole, ale také v jiné organizaci. Ke svému trávení volného času využívají tedy nabídky ve více zařízeních. Tuto možnost uvedlo celkem 19,8 %. Největší množství respondentů ale uvedlo, že v mateřské škole jejich dítě nenavštěvuje žádný kroužek, a to celkem v 65,4 % případech.

Z webových stránek jednotlivých mateřských škol jsme zjistili, že ve Frenštátě se ve třech mateřských školách nabízí následující zájmové kroužky. Jedná se o kroužek valášku, věda nás baví, angličtiny, pohybově taneční, flétniček, zumby nebo v poslední době velmi oblíbený kroužek šachů. Dále jde o pěvecký sbor v mateřské škole Školská, který byl založen již roku 1982 a má dlouholetou tradici. [online], (2021). Mezi volnočasovou nabídku MŠ patří také předplavecký výcvik nebo lyžařský kurz.

Položce č. 10 a 11 je v empirické části práce věnována značná část. V dotazníkovém šetření jsme se respondentů ptali na jednotlivé pohybově zaměřené zájmové kroužky, u kterých měli respondenti uvést, zda o nich slyšeli či neslyšeli, případně hvězdičkou zaznačit, zda je děti navštěvují či nikoliv. Pokud respondent uvedl, že o kroužku slyšel, týkala se ho také položka č. 11, ve které měl dále zaznačit, kde se nejčastěji o kroužku dozvídá a hledá případné informace.

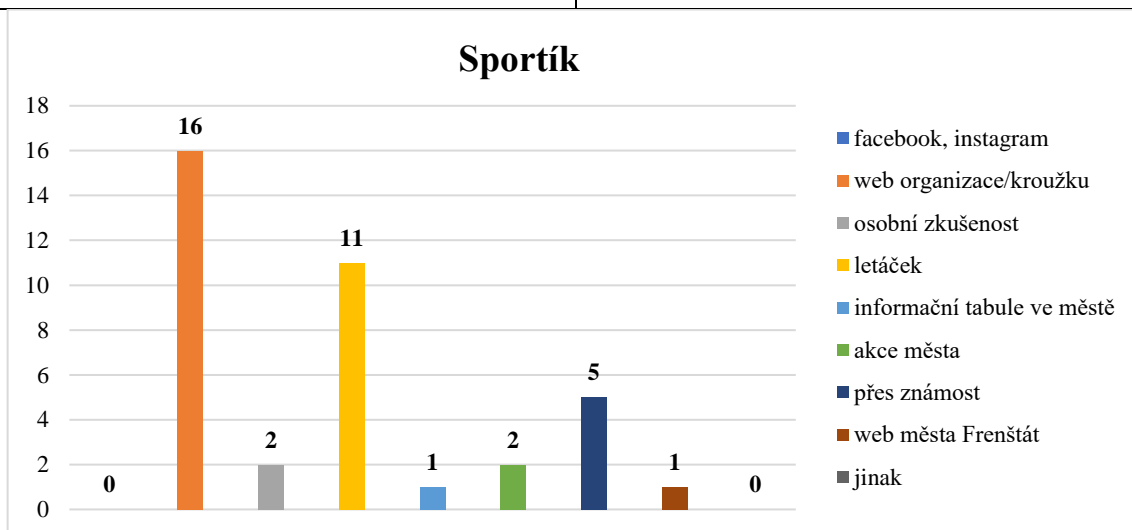
Níže jsou jednotlivé zájmové kroužky uvedeny samostatně a každému je tedy věnována značná část práce pro přehlednost a následně pro případné rozhovory s konkrétními vedoucími. Možnosti reklamy jsou u každého kroužku vyznačeny stejnou barvou pro lepší přehlednost. Na závěr čtenář může vidět shrnující grafy kroužků.

Zumba kids	
SLYŠELO	67 %
NESLYŠELO	33 %
NAVŠTĚVUJE	3 %
NENAVŠTĚVUJE	97 %

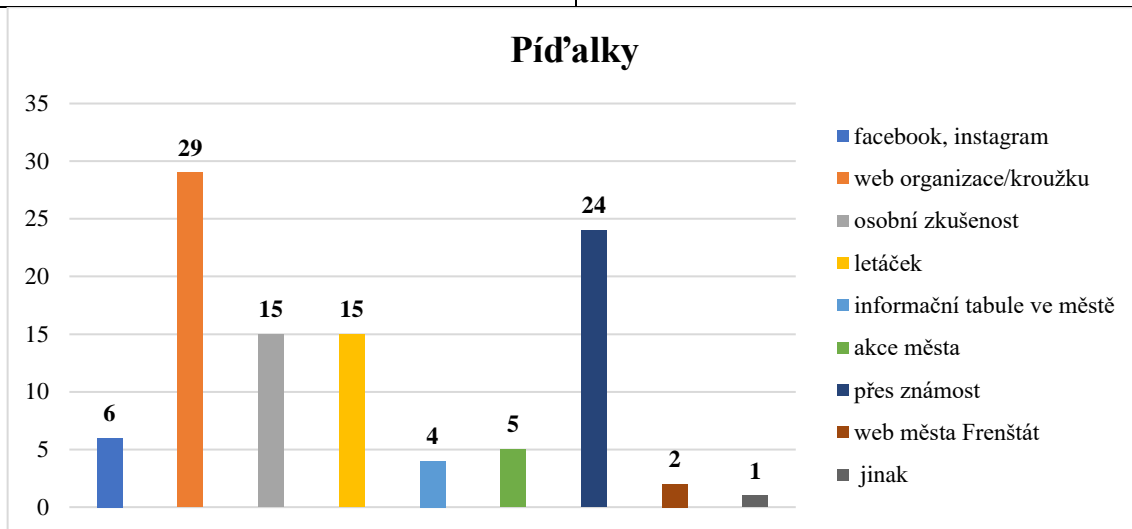
Graf č. 3: Výskyt informací o Zumbě Kids

Sportík	
SLYŠELO	32 %
NESLYŠELO	68 %
NAVŠTĚVUJE	4 %
NENAVŠTĚVUJE	96 %

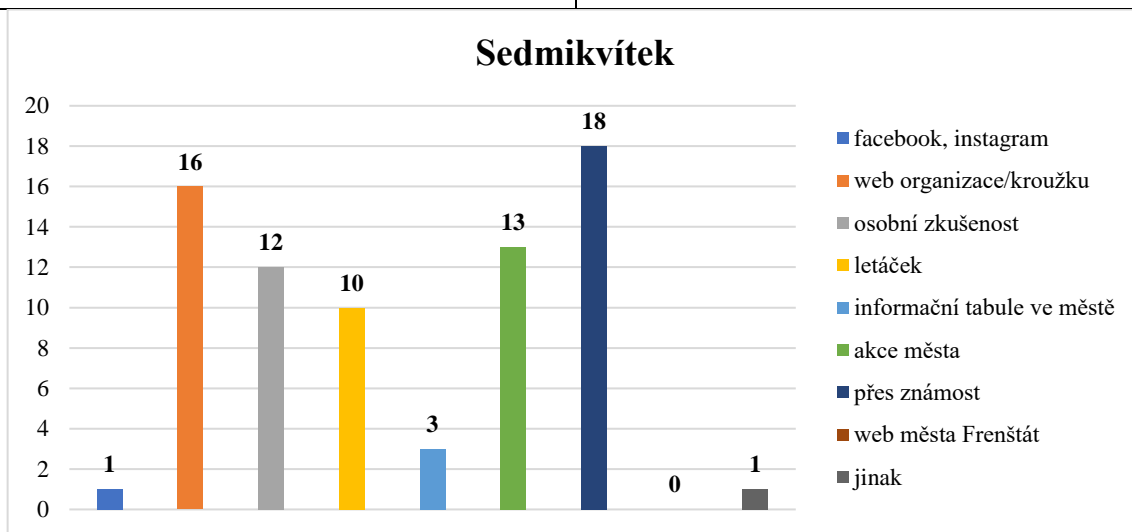
Graf č.: 4 Výskyt informací o Sportíku

Píd'alky	
SLYŠELO	70 %
NESLYŠELO	30 %
NAVŠTĚVUJE	9 %
NENAVŠTĚVUJE	91 %

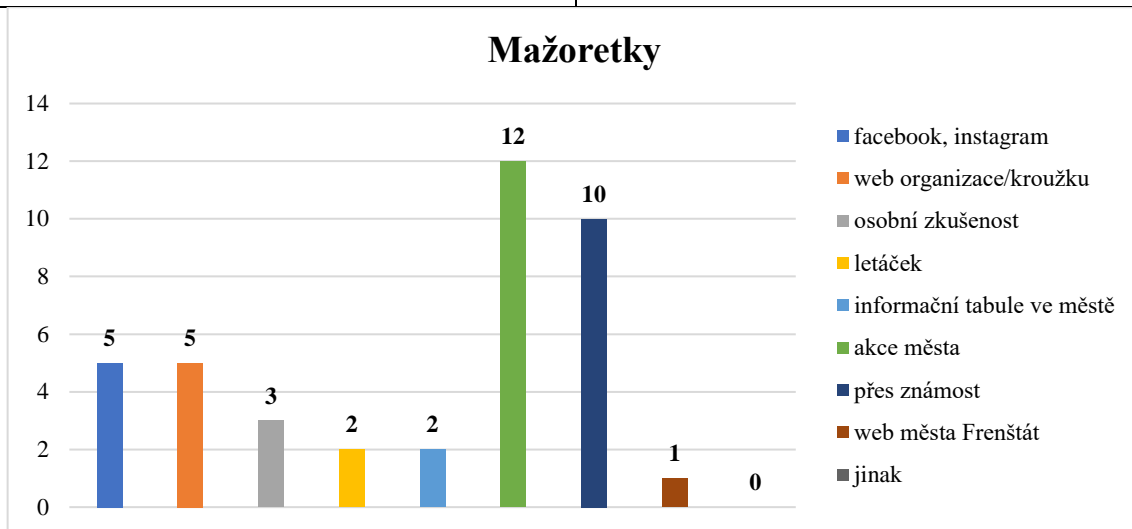
Graf č. 5: Výskyt informací o Píd'alkách

Sedmikvítek	
SLYŠELO	67 %
NESLYŠELO	33 %
NAVŠTĚVUJE	4 %
NENAVŠTĚVUJE	96 %

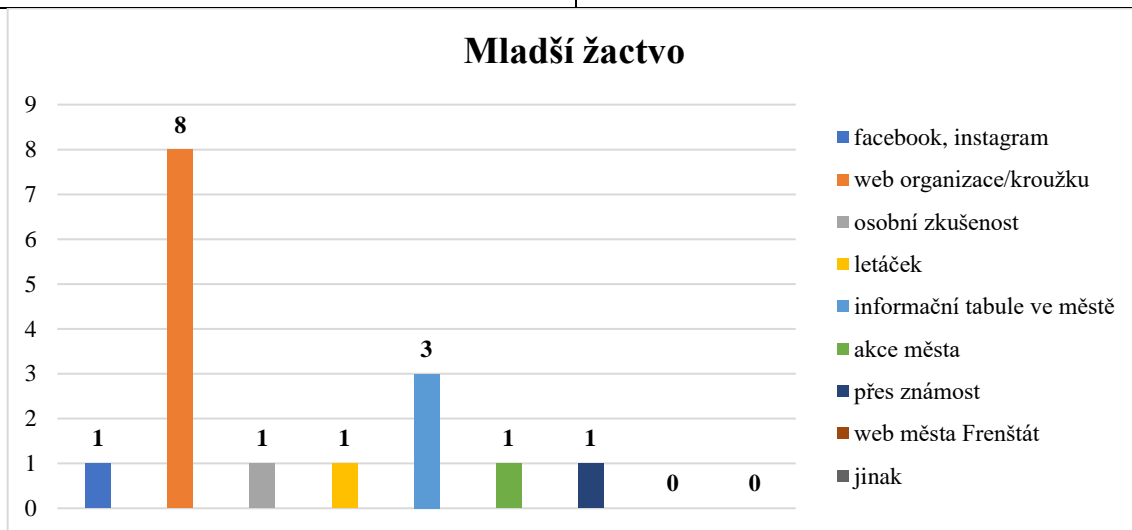
Graf č. 6: Výskyt informací o Sedmikvítku

Mažoretky	
SLYŠELO	38 %
NESLYŠELO	62 %
NAVŠTĚVUJE	0 %
NENAVŠTĚVUJE	100 %

Graf č. 7: Výskyt informací o Mažoretkách

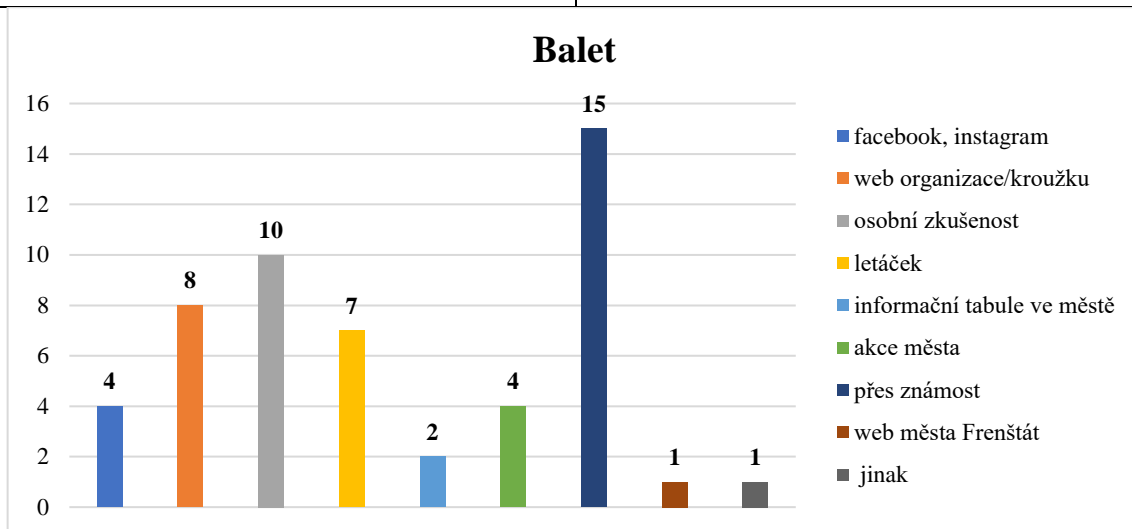
Mladší žactvo	
SLYŠELO	12 %
NESLYŠELO	88 %
NAVŠTĚVUJE	2 %
NENAVŠTĚVUJE	98 %

Graf č. 8: Výskyt informací o Mladším žactvu

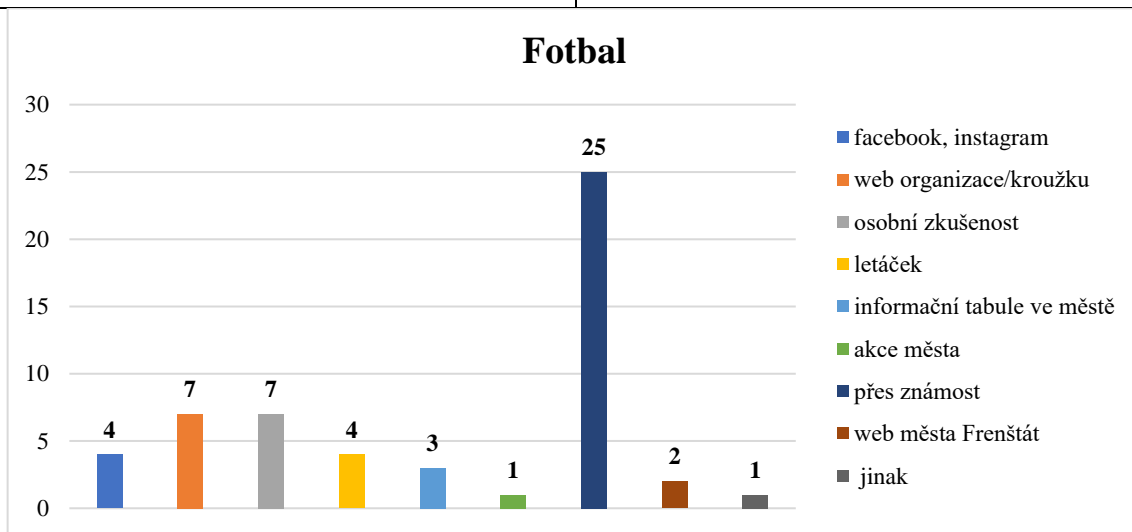

Balet	
SLYŠELO	34 %
NESLYŠELO	66 %
NAVŠTĚVUJE	6 %
NENAVŠTĚVUJE	94 %

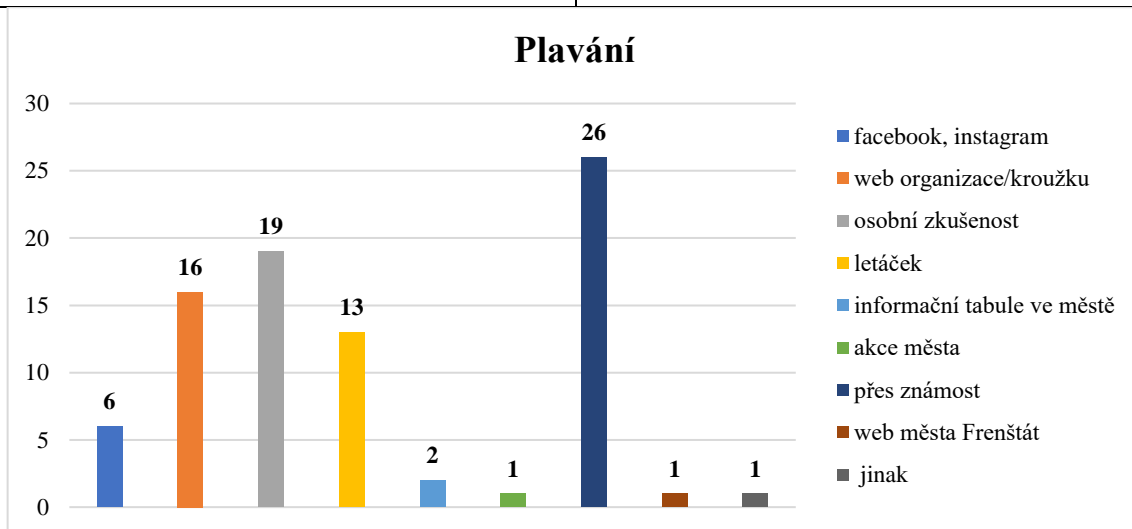
Graf č. 9 Výskyt informací o Baletě

Fotbal	
SLYŠELO	52 %
NESLYŠELO	48 %
NAVŠTĚVUJE	5 %
NENAVŠTĚVUJE	95 %

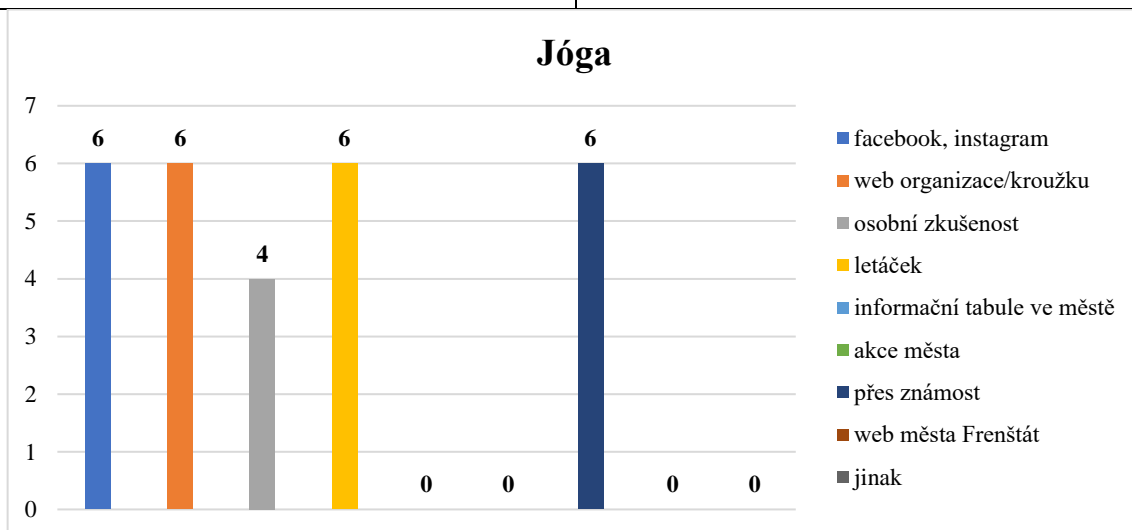
Graf č. 10: Výskyt informací o Fotbale

Plavání	
SLYŠELO	70 %
NESLYŠELO	30 %
NAVŠTĚVUJE	9 %
NENAVŠTĚVUJE	91 %

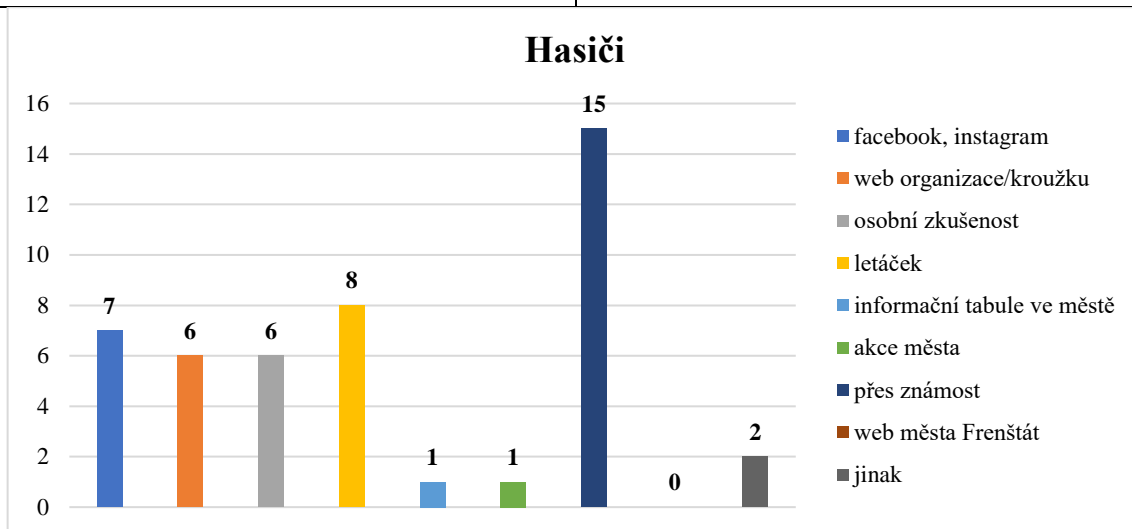
Graf č. 11: Výskyt informací o Plavání

Jóga	
SLYŠELO	30 %
NESLYŠELO	70 %
NAVŠTĚVUJE	2 %
NENAVŠTĚVUJE	98 %

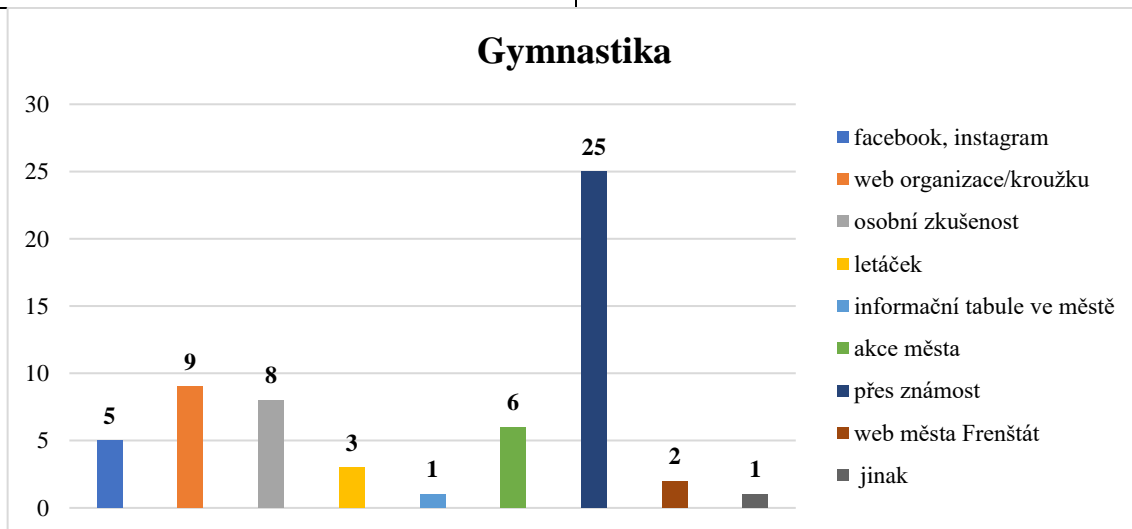
Graf č. 12: Výskyt informací o Józe

Hasiči	
SLYŠELO	37 %
NESLYŠELO	63 %
NAVŠTĚVUJE	4 %
NENAVŠTĚVUJE	96 %

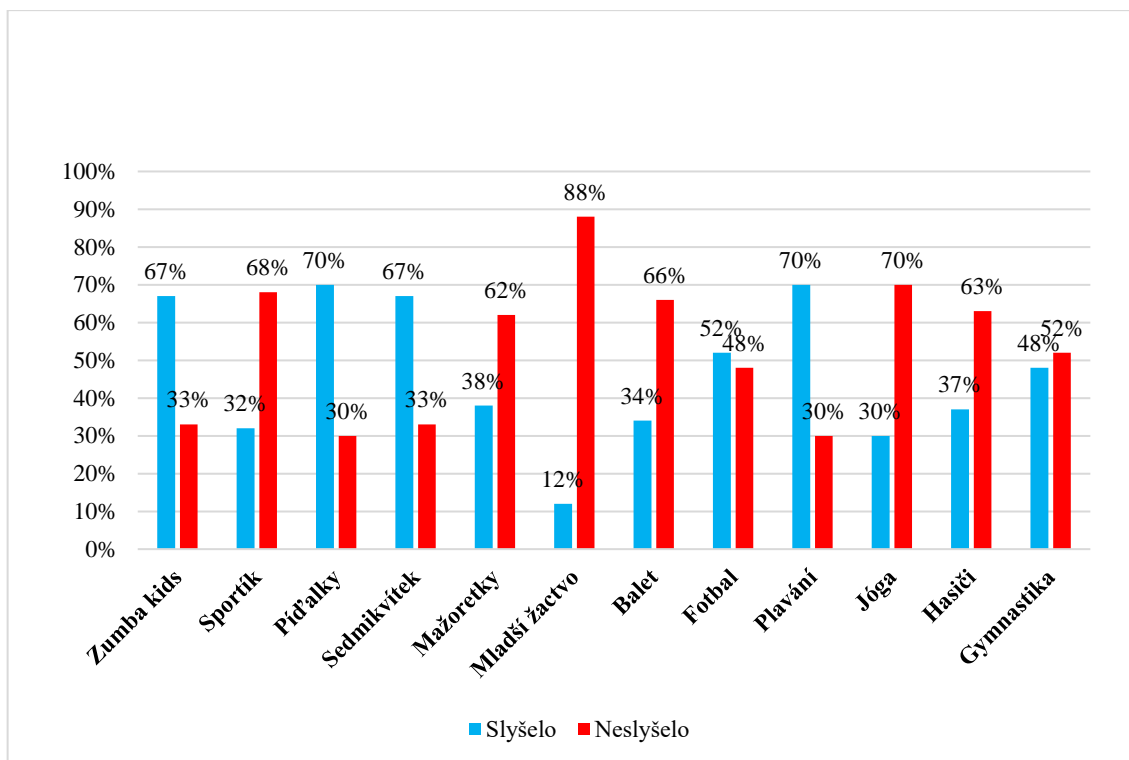

Graf č. 13: Výskyt informací o Hasičích

Gymnastika	
SLYŠELO	48 %
NESLYŠELO	52 %
NAVŠTĚVUJE	7 %
NENAVŠTĚVUJE	93 %

Graf č. 14: Výskyt informací o Gymnastice

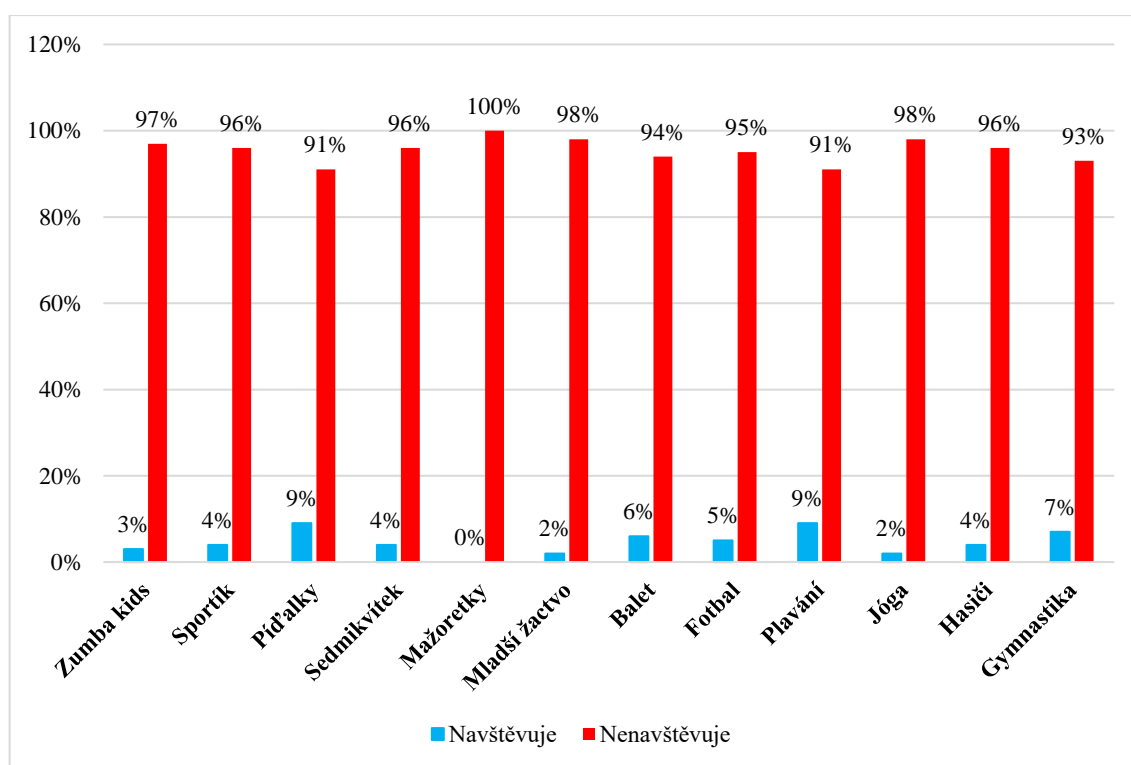

Graf č. 15: Poněti rodičů dětí předškolního věku o vybraných zájmových kroužcích

Ve výše zmíněných grafech můžeme vidět jednotlivé kroužky a informovanost (včetně zdrojů informací) o každém z nich zvlášť, oproti tomu graf č. 15 nám již zobrazuje všechny kroužky dohromady. Můžeme si všimnout, že mezi nejvíce známými kroužky je zcela jistě kroužek Píd'alky a Plavání, o kterých slyšelo shodně 70 % respondentů. Plavání je ve Frenštátě velmi populární a plavecký oddíl má velké úspěchy, takže mě toto zjištění nepřekvapuje. Kroužek Píd'alky je zase zviditelněn jak na facebooku, tak má i své webové stránky a vedoucí kroužku je také hlavním vedoucím na táborech v Astře. Dále jsou to kroužky z ASTRY, CVČ, konkrétně Zumba kids a Sedmikvítek, které ve Frenštátě fungují už velmi dlouho, z čehož usuzuji, že právě dlouholetost vedení těchto kroužků je řadí mezi více známé, a to celkem v 67 %.

Mezi kroužky, které jsou v povědomí rodičů nejméně, patří kroužek v TJ Sokol, konkrétně mladší žactvo, o kterém slyšelo pouze 12 % respondentů. Toto zjištění mě překvapilo, jelikož v tabulce č. 3 jako druhou nejčtenější odpovědí, o které volnočasové organizaci ve městě respondenti slyšeli, byl právě TJ Sokol. Je tedy možné, že respondenti slyšeli o této organizaci, ale už ne tolik o konkrétních oddílech, které jsou nabízeny také dětem předškolního věku. Navíc je třeba se podívat také na fakt, že zmíněné kroužky z TJ Sokola, tedy mladšího žactvo a mažoretky nejsou určeny primárně pouze pro děti předškolního věku,

ale může se zde přihlásit dítě od 5 let a výše. Je třeba počítat s tím, že se tam dítě setká spíše s dětmi mladšího školního věku, jelikož oba zmíněné kroužky jsou pro děti od 5–8 let. Dále si myslím, že o oddílech v TJ Sokol slyšely spíše starší děti, konkrétně žáci na ZŠ Tyršova, která je hned vedle budovy Sokola. Oddíly, které Sokol nabízí, jsou totiž určeny převážně pro děti mladšího školního věku, dále dospělým a seniorům. Dalším málo slyšeným kroužkem je jóga, která byla zmíněna pouze ve 30 %. Jedná se totiž pouze o půlroční kurz, a to v prostorách jógovny v Kyččeře, která není na první pohled až tolik viditelná. Kurzy jógy pořádané na tomto místě jsou spíše nabízeny dospělým a kurz jógy pro děti je spíše výjimkou.

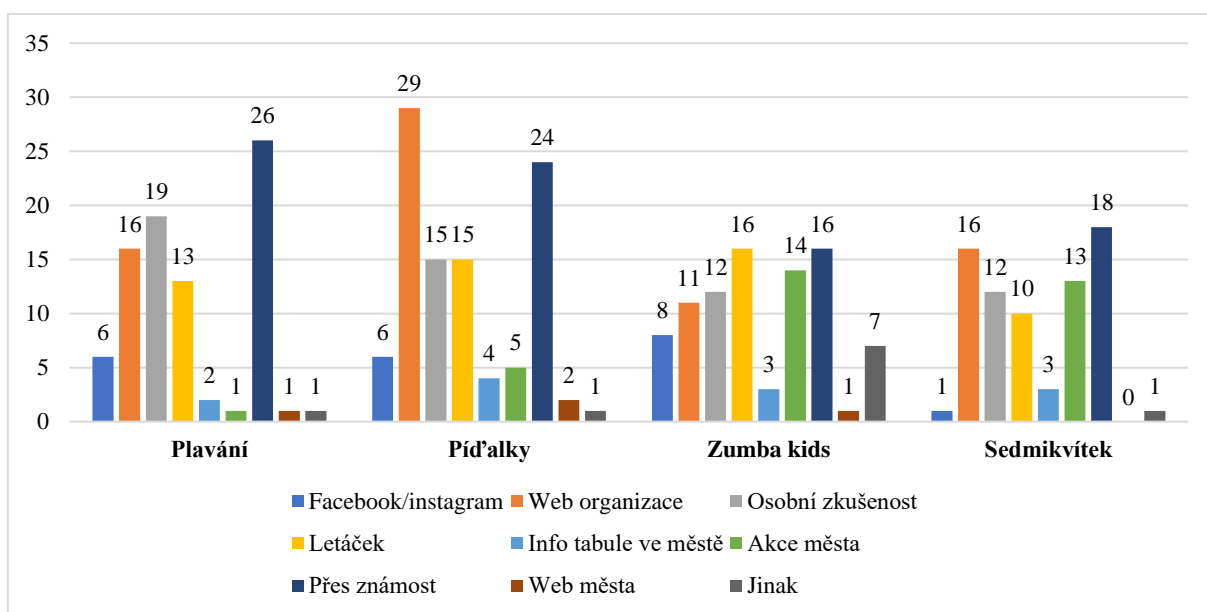

Graf č. 16: Návštěvnost vybraných zájmových pohybových kroužků

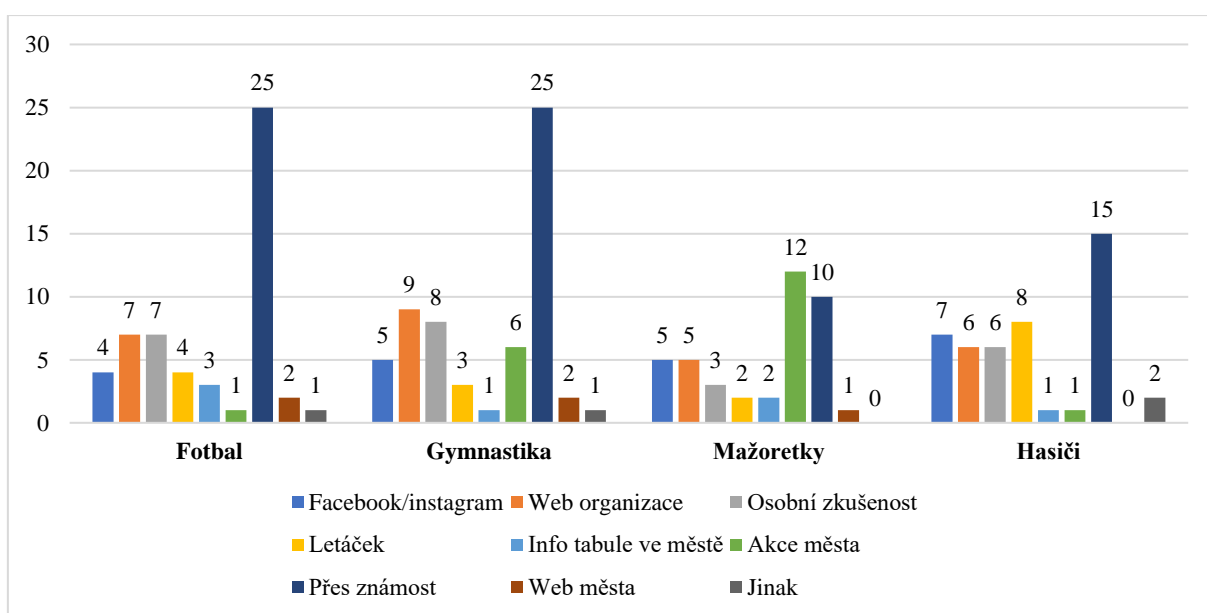
V grafu č. 16 můžeme stejně jako u předcházejícího grafu vidět všechny kroužky dohromady. Jelikož jsme se ptali pouze vybraného vzorku rodičů dětí z frenštátských MŠ, konkrétně 81 respondentů, zaměřovali se úzce pouze na pohybové kroužky, je z grafu patrné, že vybraný vzorek respondentů moc pohybových kroužků ve městě nenavštěvuje. Je možné, že kdybychom se zeptali více rodičů, případně jiného vzorku, mohl být výskyt vyšší. I přesto se ale ve výzkumném vzorku objevili ti, kteří uvedli, že jejich dítě kroužek navštěvuje. Nejvíce se jedná o kroužek Píd'alky, kde celkem 9 % dotázaných uvedlo, že kroužek jejich dítě navštěvuje (celkem 15). Dále to byl kroužek Plavání, do kterého taktéž dochází 9 % dětí. Všechny vybrané

kroužky kromě Mažorettek měly u respondentů alespoň jedno zastoupení návštěvnosti, což nám dokazuje fakt, že věkové rozmezí uváděné na webových stránkách je pravdivé a tyto kroužky jsou opravdu otevřeny dětem předškolního věku.

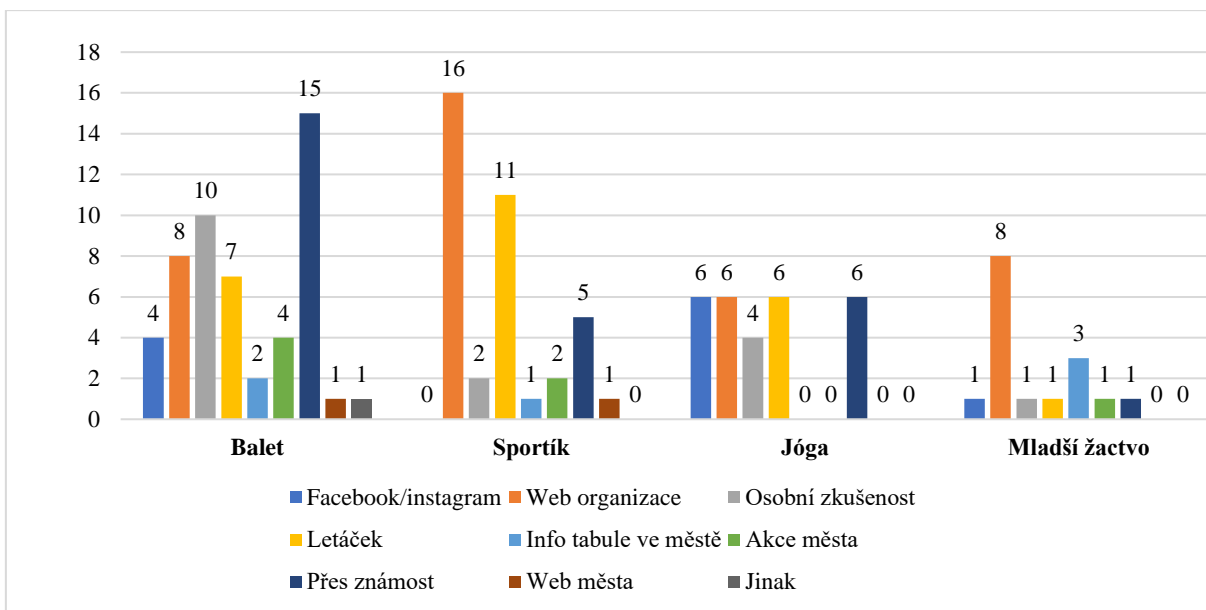
Následující tři grafy nám zobrazují všech 12 zájmových kroužků, a to jakými cestami, z jakých zdrojů se o nich rodiče nejčastěji dozvídají. Grafy jsou seřazeny od nejznámějších kroužků po nejméně známé. Po nich následuje souhrnný graf, který komplexně shrnuje předcházející grafy a ukazuje, které reklamní prostředky jsou rodiči dětí předškolního věku nejvíce využívány, tedy kde a jak se dozvídají nejvíce informací.

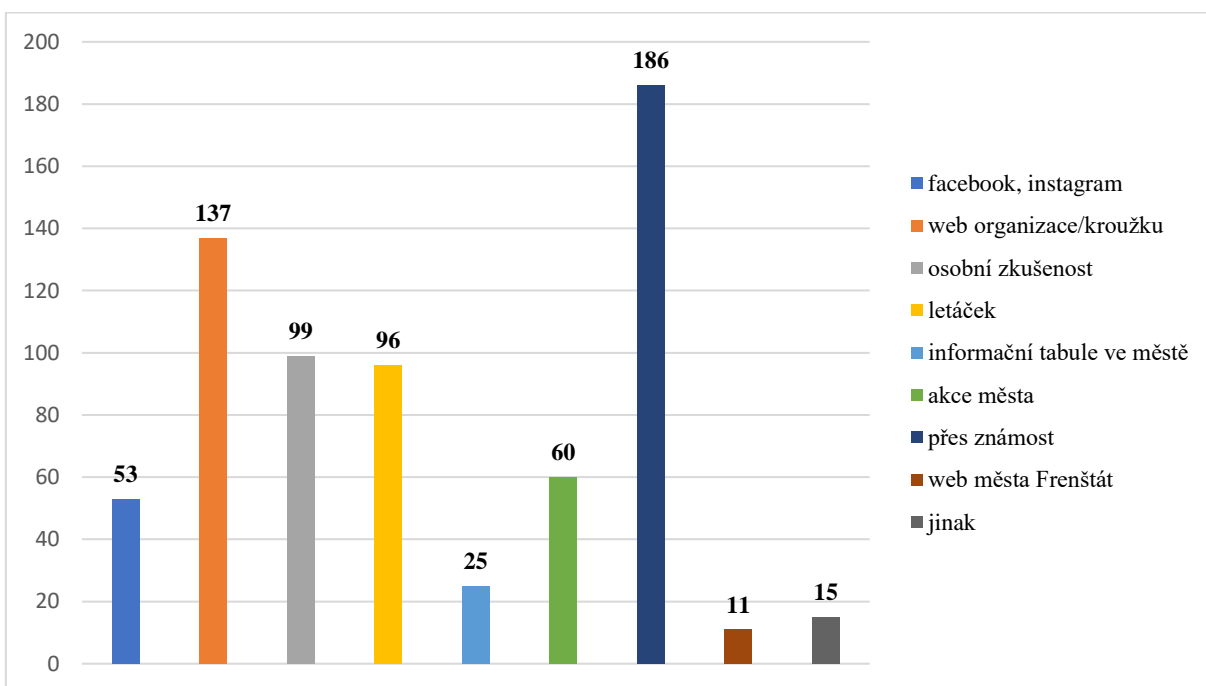
Graf č. 17: Místa a způsoby, kde se rodiče nejvíce dozvídají o vybraných kroužcích

Graf č. 18: Místa a způsoby, kde se rodiče nejvíce dozvídají o vybraných kroužcích

Graf č. 19: Místa a způsoby, kde se rodiče nejvíce dozvídají o vybraných kroužcích

Graf č. 20: Souhrnný graf míst, kde a jak se rodiče dozvídají o kroužcích

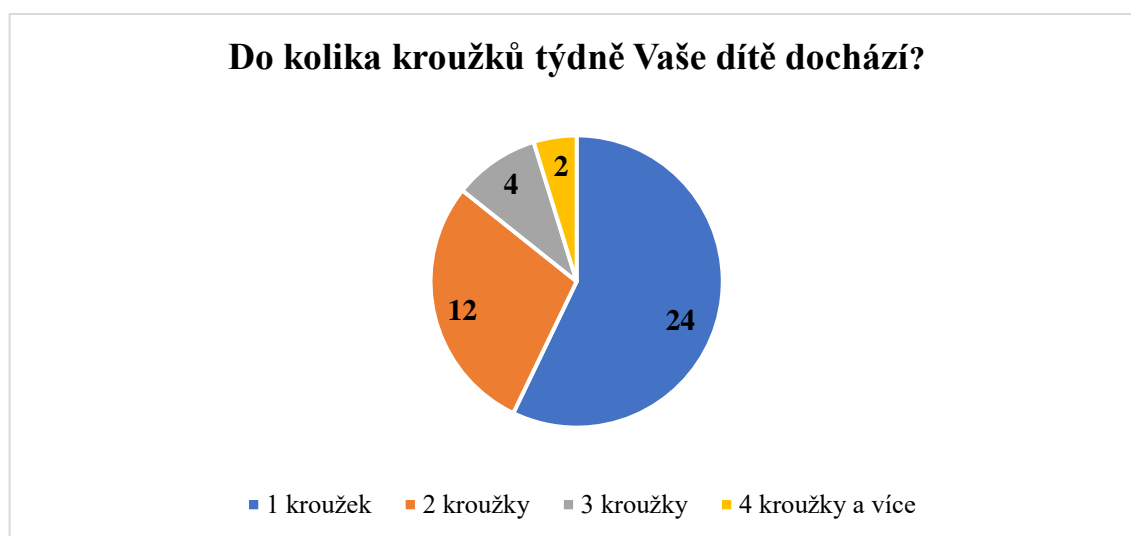
Zcela komplexní pohled na jednotlivé zdroje informací ukazuje následující graf, ze kterého je patrné, že 186x bylo v dotaznících uvedeno, že se rodiče o kroužcích dozvídají přes známosti. Z tohoto zjištění tedy vyplynulo, že dobrá zkušenost s kroužkem má velký význam v další propagaci kroužku. Pokud bude mít rodič dobrou zkušenost a doporučí dalším dvěma lidem, je to záruka úspěchu. Hned za známostí se umístily právě webové stránky, a to celkem

137x. Je tedy určitě důležité mít je přehledné, aby na nich čtenář našel to podstatné. Na téměř shodné pozici se umístila osobní zkušenost s kroužkem a letáček. Osobní zkušenost navazuje na informace přes známosti. Letáčky jsou ze zmíněných kroužků převážně z ASTRY, CVC, které bývají na začátku školního roku umístěny ve školách a na tabulích ve městě. Facebook a akce města zmínil nižší počet respondentů, ale i přesto si myslím, že jde o vysoké číslo. Facebook byl zmíněn 53x a akce města 60x, což mě poměrně překvapilo – je vidět, že nejruznější vystoupení kroužků na akcích města má smysl. Nejmenší výskyt zaznamenaly informační tabule ve městě a web města Frenštát. Respondenti nejspíše hledají informace přímo na webových stránkách organizací než skrze přesměrování z webů Frenštátu nebo na tabulích ve městě. Lidé se v dnešní době stále za něčím honí a spěchají a nemají tolik času se zastavit u tabule a číst. Dle mého názoru si raději doma v klidu sednou a prostudují internetové stránky.

Deskriptivní otázka č. 2: *Kolik kroužků týdně děti předškolního věku mají a která další zaměření kromě pohybového je oslovují?*

V položce č. 6 jsme se respondentů ptali, do kolika zájmových kroužků jejich dítě týdně dochází. Nezaměřovali jsme se ještě úzce na pohybové aktivity, ale zajímal nás celkový výskyt návštěvností kroužků ve věku 3–5 let. Je třeba podotknout, že následující položku vyplňovali pouze respondenti, kteří v položce č. 4 uvedli, že jejich děti nějaký kroužek navštěvují. Jednalo se celkem o 42 respondentů.

Graf č. 21: Návštěvnost kroužků týdně

$N = 42$

Z grafu č. 21 je nám patrné, že ve 24 případech byla zvolena možnost 1 kroužek, což nám jasně dokazuje fakt, že dětem v tomto věku to stačí, což zmiňuje také autorka Bacus (2004), která tvrdí, dítě do pěti let by neměly mít více než jeden kroužek týdně. Dalších 12 respondentů uvedlo, že jejich děti navštěvují 2 zájmové kroužky. Méně byly uváděny možnosti 3 kroužků, případně 4 kroužků a více. V tomto případě šlo pouze o 4 rodiče dětí navštěvujících 3 kroužky týdně a 2 respondenty, jejichž děti navštěvují 4 a více kroužků za týden.

Je opravdu těžké posoudit, kolik kroužků je pro dítě předškolního věku z hlediska množství vhodných. Ztotožňuji se ale nejspíš s autorkou Bacus a taktéž si myslím, že jeden kroužek dítěti v tomto věku postačí. Předpokládám ale, že zbytek volného času dítě tráví plnohodnotně s rodiči a nesedí jen doma u počítače. V tomto případě bych na druhou stranu doporučila raději dva kroužky smysluplného využití volného času týdně než pasivní celodenní sezení doma.

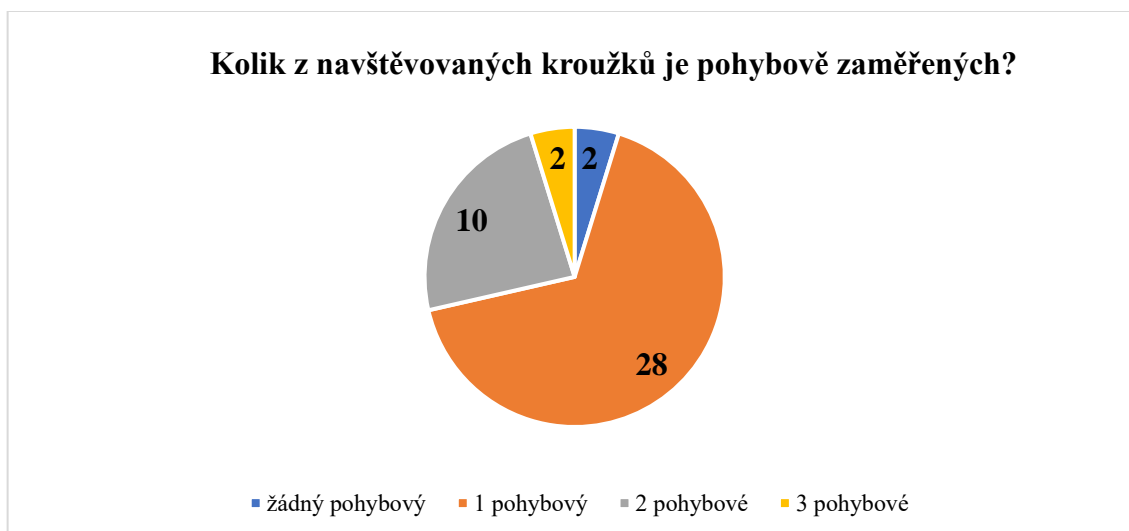
V předcházející položce jsme se dozvěděli, kolik kroužků týdně děti předškolního věku navštěvují. Nyní jsme se v položce č. 8 dotazovali na jejich zaměření. Otázka byla sice uzavřená, ale respondenti mohli zakroužkovat více možností. V následujícím grafu uvádíme tedy absolutní hodnoty výskytu.

Graf č. 22: Zaměření navštěvujících zájmových kroužků

Z grafu je patrné, že nejvíce respondentů uvedlo, že jejich děti navštěvují pouze pohybové kroužky, což je samozřejmě vzhledem k tématu práce potěšující. Dále se ale objevila 12x možnost jiné zaměření, ze kterého nejvíce respondenti volili kroužek šachů, a to celkem v 9 případech, což mě obrovsky překvapilo. Dále to byly ve 2 případech naučné kroužky a 1 respondent uvedl valašský kroužek. Tato jiná zaměření děti navštěvují v mateřských školách, z čehož usuzuji v souladu s grafem č. 2, kde jsme se respondentů ptali na kroužky v mateřské škole a u kterých jsme si následně zjistili, jaké mateřské školy kroužky nabízí. Zaměření hudební, výtvarné, technické a přírodovědné se objevilo pouze v jednom až dvou případech. Z tohoto zjištění předpokládáme, že tato oblast pro předškolní děti zde není tolik rozšířená nebo o ně není tak velký zájem.

Položka č. 7 navazuje na dva výše zmíněné grafy. V tomto případě jsme se respondentů ptali pouze na pohybově zaměřené kroužky. Přesněji kolik kroužků z těch, které jejich dítě navštěvuje, je pohybově zaměřených.

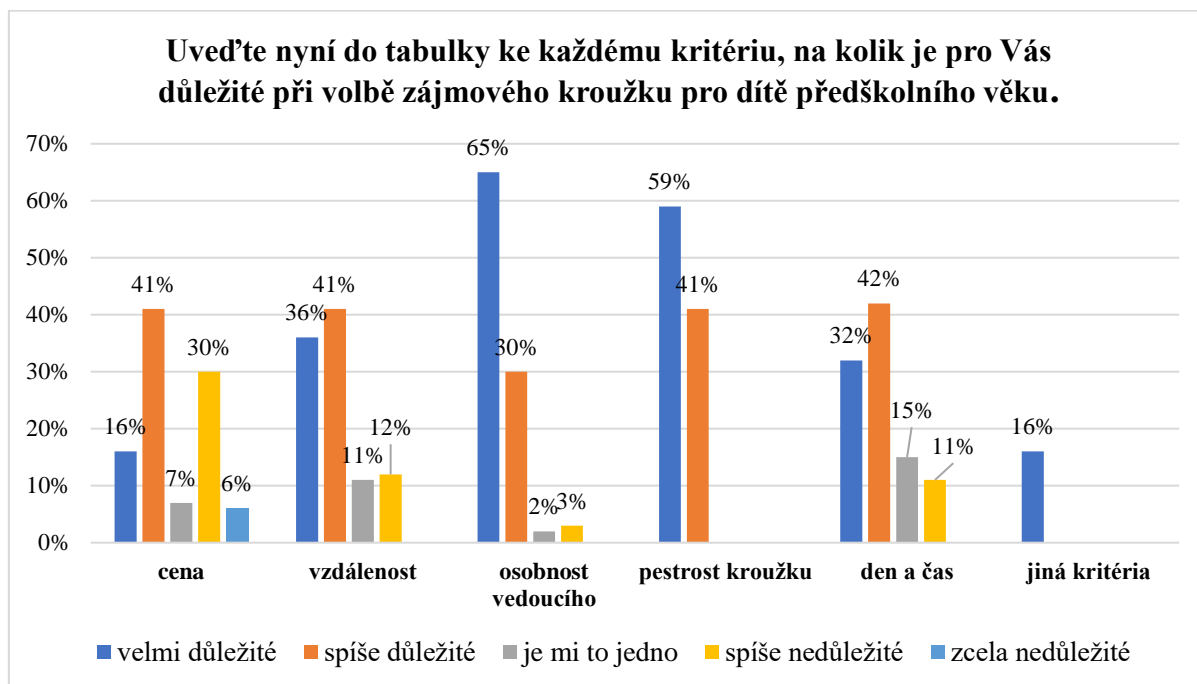
Graf č. 23: Návštěvnost pohybově zaměřených kroužků

N = 42

Graf č. 23 ukazuje, že 28 respondentů z celkových 42 uvedlo, že jejich dítě navštěvuje alespoň 1 kroužek, který je pohybově zaměřený. Celkem 10 respondentů uvedlo, že jejich dítě navštěvuje 2 pohybové kroužky a 2 respondenti dokonce uvedli, že jejich dítě navštěvuje 3 pohybové kroužky. Z grafu je tedy patrné, že u dětí předškolního věku je pohyb velmi důležitý, a i rodiče těchto dětí tomu přikládají důraz a ve většině případů alespoň na 1 pohybový kroužek jejich dítě dochází. Z celkového množství respondentů v této otázce, tedy 42 respondentů, dohromady 40 z nich uvedlo (28+10+2), že jejich dítě nějaký pohybový kroužek navštěvuje, ať už jeden, dva, tři nebo více. Pouze 2 respondenti uvedli, že jejich dítě žádný pohybový kroužek nenavštěvuje. Toto zjištění je velice potěšující, jelikož vyšlo najevo, že u dětí předškolního věku rodiče volí převážně pohybově zaměřené kroužky.

Deskriptivní otázka č. 3: Podle jakých kritérií se rodiče rozhodují při výběru kroužků pro děti předškolního věku?

V položce č. 3 jsme se respondentů dotazovali na kritéria, která považují za důležitá při výběru zájmového kroužku pro jejich děti. Na výběr měli ze čtyř možností a dále mohli uvést volně také jiná kritéria, dle kterých se rozhodují a která nejsou ve výběru.

Graf č. 24: Kritéria výběru zájmového kroužku

Graf č. 24 procentuálně zobrazuje kritéria výběru zájmových kroužků. Tmavě modrou barvou jsou zaznačeny ty, které jsou při volbě kroužku pro respondenty velmi důležité. Můžeme si tedy z grafu všimnout, že výrazně je to osobnost vedoucího, a to celkem v 65 %, a také pestrost nabízených kroužků uvedena v 59 %. Přiznám se, že jsem možnost osobnosti vedoucího jako nejvíce volenou nečekala, jelikož nepocituji jako vedoucí kroužku, že by se před přihlašованиеm rodiče tolik zajímali o naši osobnost, je ale možné, že si informace rodiče dohledávají na internetu nebo si zjišťují zkušenosti přes známosti. U možnosti spíše důležité uvedli respondenti shodně skoro všechny možnosti kritérií, což znamená, že i vzdálenost, cena, den a čas je pro ně spíše důležitý, všechny tyto možnosti se pohybují okolo 40 %. Možnost „je mi to jedno“ nebo „zcela nedůležité“ se objevovala velmi zřídka nebo vůbec, což je dobré zjištění, že rodičům tato kritéria nejsou lhostejná a při výběru kroužků pro jejich děti je zajímaví i okolnosti. U možností spíše nedůležitých mě překvapil fakt, že u 30 % respondentů nerozhoduje

cena kroužku, což také jasně ukazuje zájem i o dražší zájmové kroužky u nás v CVČ ve Frenštátě. Celkem 16 % (13 respondentů) uvedlo ještě další kritéria výběru, která uvádím přehledně do následující tabulky, ze které je patrné, že i když jsou děti ještě malé, tak 7 respondentů považuje i zájem dítěte za důležité kritérium pro přihlášení do kroužku, což je dobře, že ho do kroužku nedají jen tak bez jeho vyjádření a záliby. Další kritéria se objevily pouze v jednom případě, ale i tak si troufám říct, že jsou dobrým zjištěním.

talent	1
kapacita dětí	1
zdravotní stav	1
ne v pátek	1
náplň/oblast	1
počet dětí v kroužku	1
zájem dítěte	7

Tabulka č. 4: Jiná kritéria při volbě zájmového kroužku

Deskriptivní otázka č. 4: *Jaké důvody vedou rodiče k tomu, že své děti v předškolním věku do organizovaných kroužků nepřihlásí?*

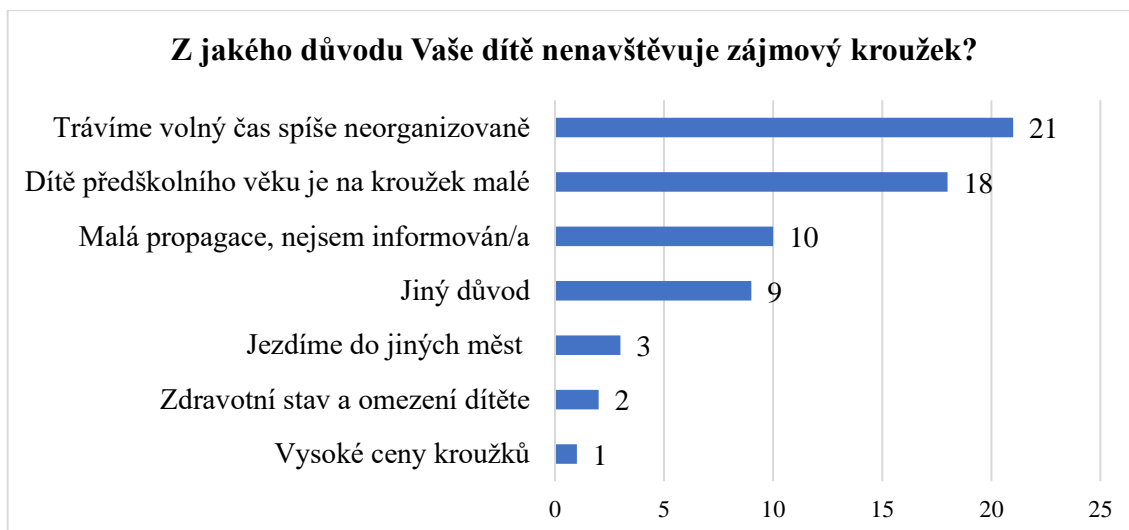
Deskriptivní otázku č. 4 budeme analyzovat na základě dvou položek z dotazníku. Abychom totiž vymezili hlavní důvody, proč rodiče děti do kroužku nepřihlásí, je třeba nejprve říct, kolik respondentů uvedlo, že vůbec nějaký kroužek navštěvuje. Otázka nenavštěvování kroužků se totiž bude týkat pouze těch, kteří v položce č. 4 uvedli, že jejich dítě žádný kroužek nenavštěvuje.

Graf č. 25: Návštěvnost zájmových kroužků

V dotazníku jsme se tedy v položce č. 4 respondentů ptali na to, zda jejich děti navštěvují ve městě Frenštát nějaký zájmový kroužek. Z grafu č. 25 nám vyplývá, že celkem 54 % respondentů uvedlo (42/81), že nějaký zájmový kroužek ve městě navštěvují, proto se jich poté týkaly otázky o kroužcích.

Co se týče respondentů, kteří uvedli, že jejich děti nenavštěvují žádný zájmový kroužek, těch bylo celkem 46 % (tedy 39/81). Těchto respondentů se týkala poté následující položka č. 5, a to z jakého důvodu dítě do organizovaných kroužků nepřihlásili. Na výběr měli respondenti z předem daných možností, ale mohli také uvést jiný důvod, který následně rozepsali na volný řádek. Následující graf nám tedy ukazuje nejčastěji volené důvody nenavštěvování zájmového kroužku dětmi ve věku 3–5 let.

Graf č. 26: Důvody nenavštěvování organizovaného zájmového kroužku ve věku 3–5 let

Tuto položku v dotazníku vyplnilo celkem 39 respondentů, kteří mohli vybírat více odpovědí, celkem se jich vyskytlo 64. Nejvyšší výskyt zaznamenáváme u možnosti trávení volného času neorganizovaně, což bylo v dotazníku uvedeno jako trávení času s kamarády, rodinou, venku na hřišti, výlety. Tato možnost byla zvolena celkem 21x. Dalším nejčastějším důvodem je, že dítě předškolního věku je na organizovaný kroužek ještě malé. Tato možnost se vyskytla celkem 18x. Důležité je také zmínit, že 10x bylo uvedeno, že je zde malá propagace, případně jsou málo informováni o nabídce.

Je třeba se na to ale podívat ze dvou úhlů pohledu. Buď je malá informovanost o kroužcích způsobena malou reklamou ze strany kroužků nebo se rodiče tolik o kroužky nezajímají a neví, kde informace dohledávat. Jiné důvody uvedlo celkem 9 respondentů. Uvádím zde nejčtenější odpovědi:

„Chceme, aby si dítě nejprve zvyklo na prostředí mateřské školy a až poté ho přihlásíme na zájmový kroužek“

„Vybraný kroužek nám neseď časově“

„Nestíhám děti do kroužku vozit skrz pracovní vytížení“

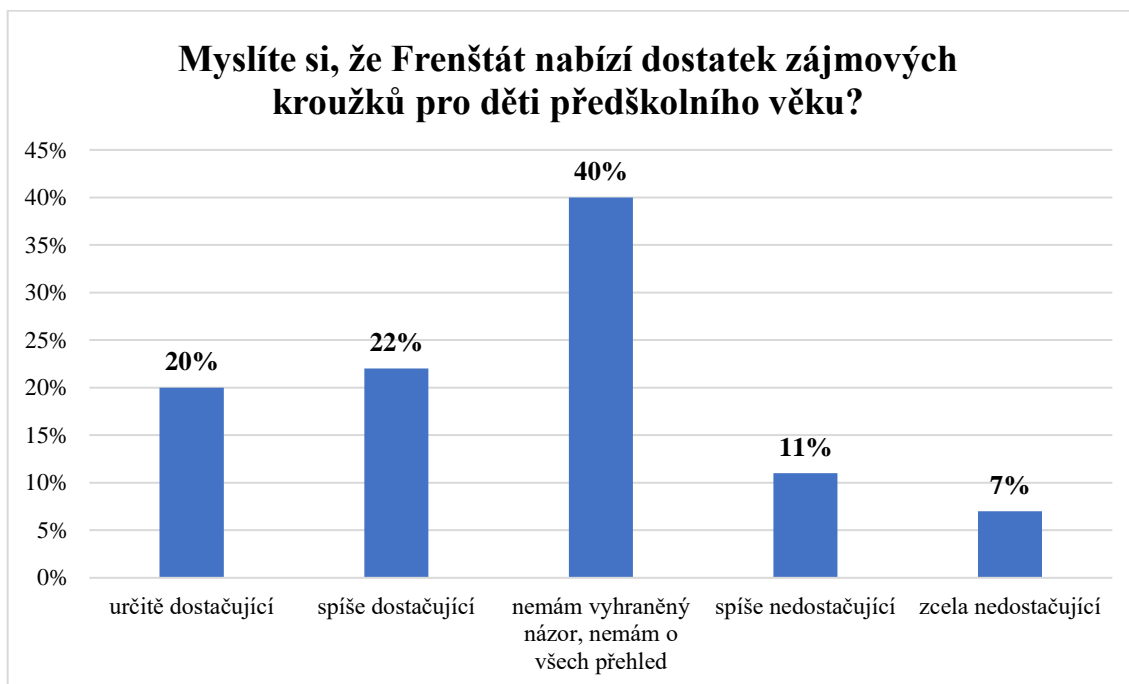
„Jsme ve městě noví, přistěhovali jsme se, nemáme ještě takové povědomí o nabídce“

„Není zde konkrétní kroužek, který bychom chtěli – tvoření nebo je zde malý výběr“

Je třeba také nezapomenout zmínit, že někteří respondenti uvedli, že dojíždí do jiných měst za lepší nabídkou, konkrétně 3 z nich. Zdravotní omezení dítěte nebo vysoké ceny kroužků byly zmíněny pouze 1–2x.

Deskriptivní otázka č. 5: *Jak rodiče dětí předškolního věku hodnotí volnočasovou nabídku ve Frenštátě pod Radhoštěm?*

V položce č. 2 nás zajímal pohled rodičů na celkovou volnočasovou nabídku pro děti předškolního věku ve městě Frenštát a jejich názor, zda je kroužků ve městě dostatek. Respondenti mohli vybírat z předem nabízených odpovědí jednu možnost, položka tedy byla uzavřená.

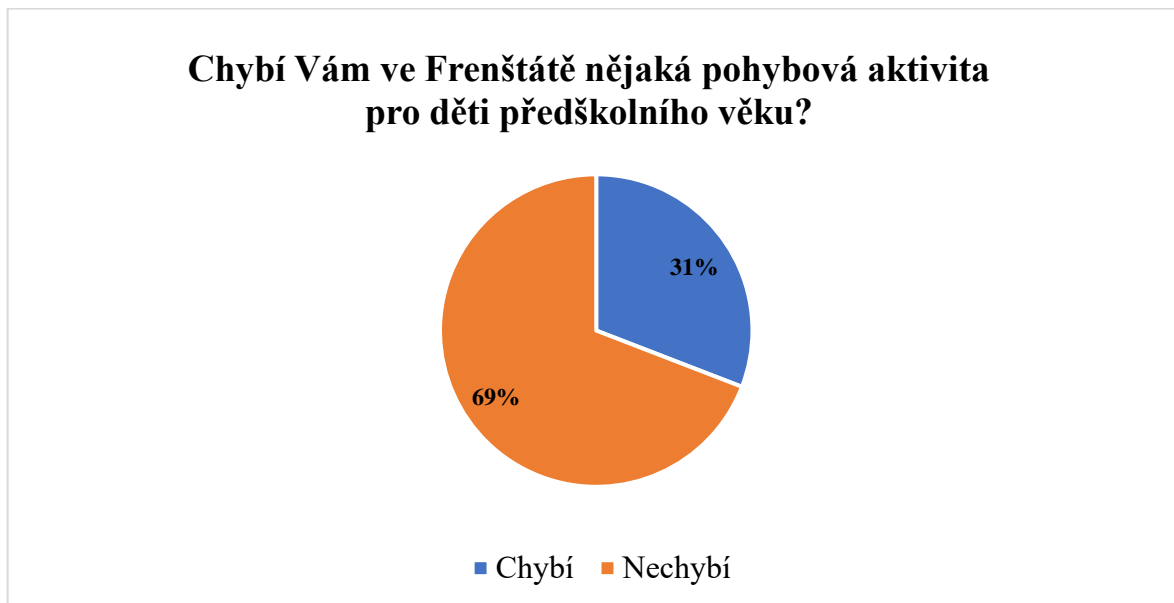
Graf č. 27: Názor rodičů na volnočasovou nabídku pro děti předškolního věku ve Frenštátě

Dle grafu č. 27 lze usoudit, že názor na volnočasovou nabídku týkající se předškolních dětí je ve 40% shodný. Rodiče nemají na nabídku vyhraněný názor nebo o kroužcích nejsou dostatečně informováni. Z tohoto tvrzení nám vyplývá otázka, zda to, že uvedli, že nemají o všech přehled, znamená, že je tolik tato oblast nezajímá nebo možná neví, kde informace hledat. Zajímavý by byl výsledek, pokud bychom tuto možnost do dotazníku neuvedli, respondenti by se proto museli jednoznačně rozhodnout pro dostatek či nedostatek, tím pádem by vyšlo více najevo, jaký mají na nabídku pohled. Ihned za tímto tvrzením stojí, že 22 % a 20 % respondentů uvádí, že je nabídka ve městě určitě či spíše dostačující. Tvrzení, že je nabídka spíše nedostačující uvedlo 11 % a zcela nedostačující pouze 7 % dotazovaných.

Pokud se následně podíváme na graf č. 28, ten nám jasně ukazuje, že rodičům v 69 % nic ve volnočasové nabídce pro děti tohoto věku nechybí. V případě, že v položce č. 12 respondenti

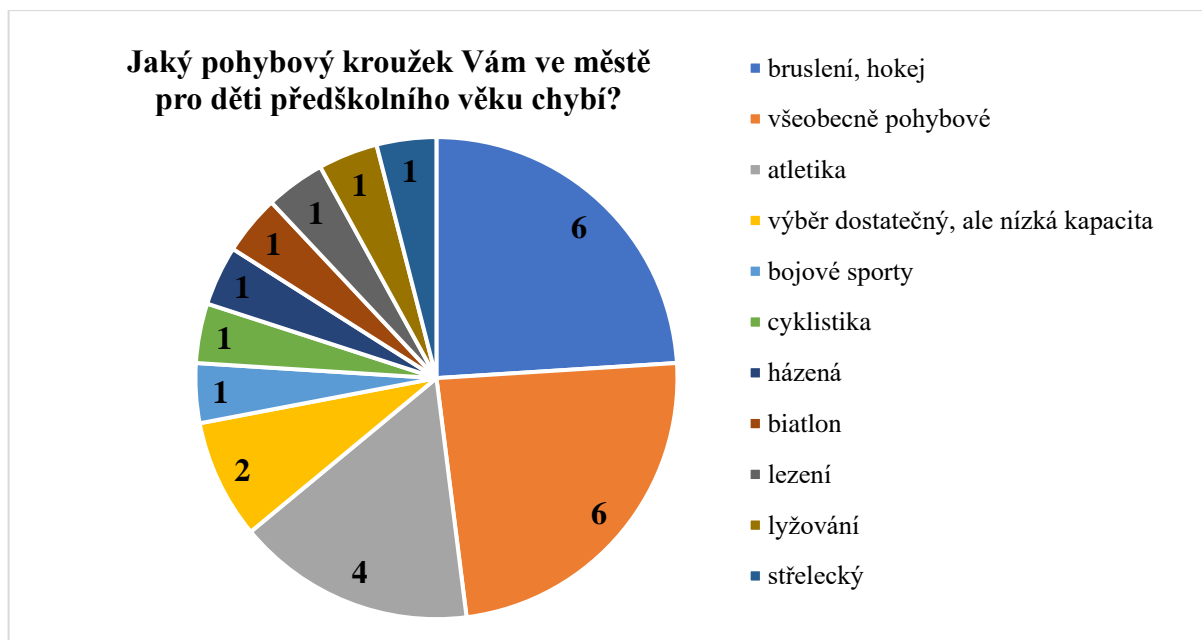

uvedli, že jim něco chybí, mohli následně využít volný řádek a uvést konkrétní kroužek sportovního zaměření, který by pro děti předškolního věku ve městě Frenštát uvítali.

Graf č. 28: Pohled rodičů na množství pohybových kroužků pro děti předškolního věku ve městě Frenštát

Z grafu č. 28 je tedy patrné, že 31 % respondentů (celkem 20/81) uvedlo, že jim nějaký pohybový kroužek chybí. Mohli proto využít řádek pod možností a odpovědět konkrétně, jaký, což nám ukazuje následující graf.

Graf č. 29: Chybějící kroužky pro děti předškolního věku ve městě Frenštát v oblasti sportu

Graf č. 29 zobrazuje výpovědi respondentů, kteří na položku č. 12 odpověděli, že jim něco ve městě v oblasti sportu chybí. Celkem možnost volného řádku využilo 20 respondentů a uvedli následující sporty. Nejvíce se objevovaly zmínky o hokeji, kterému ale prý chybí lepší vybavení kluziště, což si osobně nemyslím, jelikož kluziště prošlo rekonstrukcí. Je jasné, že nevyhovuje rozměrům na profesionální hokej, ale na kroužek bruslení nebo základy na ledě pro děti, si myslím, že by vyhovoval. Dále je zájem o všeobecně zaměřené kroužky, které ve městě jsou taktéž, ale je možné, že jich rodiče chtějí více. Zájem by byl ve městě také o atletiku, které ale chybí dostatečně velké atletické hřiště. Byla zde zmínka také o kroužku cyklistiky, bojovém sportu, lezení a střelbě. Tyto kroužky ve městě fungují, ale jsou určeny pro starší děti, s čímž se naprosto ztotožňuji a myslím si, že pro děti ve věku 3–5 let jsou ještě tato sportovní zaměření nevyhovující. Ve dvou případech se dokonce objevil názor, že výběr je dostatečný, ale je nízká kapacita kroužků, což samozřejmě může také být příčina malého počtu vedoucích, prostorů a dalších faktorů. Kroužek lyžování, biatlonu a házené se objevil jen jednou.

V položce 16 jsme se respondentů také ptali na to, zda jim ve městě něco chybí, ale nyní se položka týkala kroužků všech zaměření pro děti předškolního věku, nešlo zde tedy pouze o pohybové zaměření jako v předcházejícím grafu.

Graf č. 30: Chybějící zájmové kroužky ve městě s různým zaměřením

Nejvíce respondentům ve městě Frenštát chybí pro děti předškolního věku kroužek výtvarně zaměřený. Spojila jsem se proto následně s pedagogem volného času z ASTRY, CVČ,

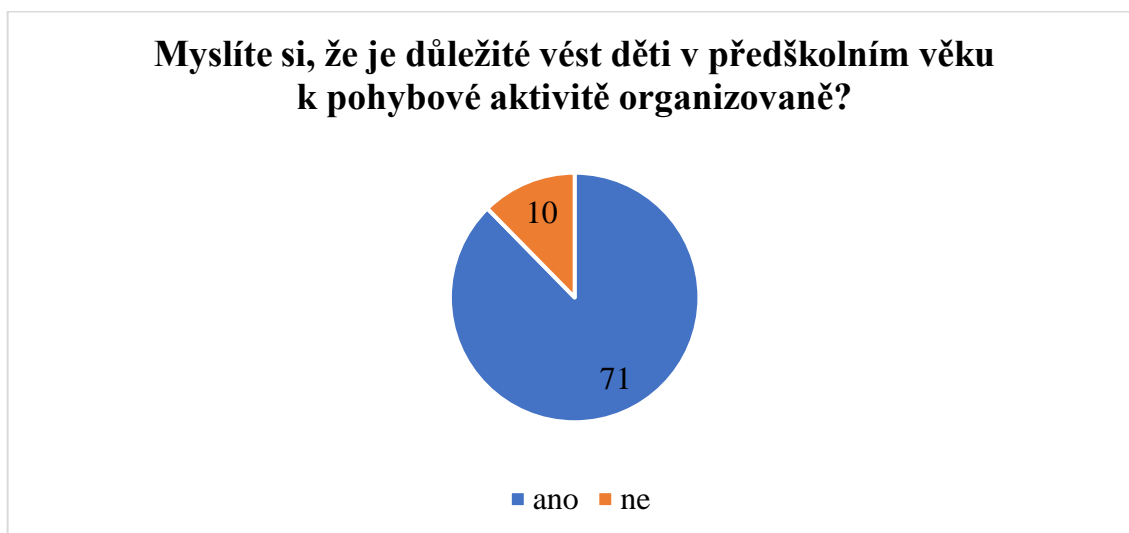
který mi sdělil, že o tomto nedostatku ví, ale tvrdí, že zde není pedagog, který by tento kroužek vedl z hlediska kapacity a vytíženosti a také z důvodu toho, že se zde nikdo z interních pracovníků specificky nezaměřuje na děti předškolního věku. Další kroužky, které by se setkaly se zájmem, by byly určitě skaut, dále angličtina a přírodovědný kroužek.

V položce č. 17 se rodiče se mohli vyjádřit, zda mají další podněty k volnočasové nabídce a ke všemu, co se týče se volného času dětí ve městě. Celkem se z 81 respondentů vyjádřilo 9 z nich, což hodnotím mírně negativně a zcela jistě by bylo lepší, kdyby každý napsal nějaký svůj názor, výsledky by poté byly více objektivní. I přesto mě ale těší, že alespoň 9 respondentů vyjádřilo své názory. Níže uvádím jejich přesné znění. Ve výpovědích zaznamenáváme témata týkající se lepší propagace, nedostatku kroužků, někdo zase tvrdí, že nabídka je dostačující, že má město skvělé akce, ale nedostatek venkovních prostor a hřišť a špatné kluziště. S některými níže uvedenými výpověďmi souhlasím, s jinými se ale neztotožňuji.

- „*Malá či spíše minimální propagace a informovanost o kroužcích pro malé děti ve věku 3–5 let.*“
- „*Lepší propagace kroužků přímo v mateřských školách.*“
- „*Obecně Frenštát nabízí velmi málo kroužků pro děti předškolního věku. Sama jsem některé kroužky v Astře vedla a osobně mi např. chybí tvořivý kroužek nebo keramika pro dceru, která je právě v předškolním věku.*“
- „*Venkovní zázemí pro malé děti je ve městě mizerné*“
- „*Chybí velké hřiště pro děti s průlezkami, klouzačkami, betonovým okruhem na jízdu na kole, odrážedle, koloběžce, kde nejezdí auta. Na plaveckém bazéně by mohlo být větší zpestření pro děti formou vířivek. Dále bychom rádi velkou hernu pro děti na zimní období, kde budou odrážedla, trampolíny, motokáry*“
- „*Přistěhovali jsme se do Frenštátu nedávno a ve srovnání s městem, kde jsme bydleli, si myslíme, že Frenštát nabízí nemálo kroužků*“
- „*Moc se nám ve městě líbí akce, které jsou pro děti i rodiče. Byli jsme nadšení z akce Den sportu a volnočasových aktivit a máme rádi také Den města. Tyto akce si totiž dokážeme vždy s dětmi společně užít a děti jsou vždy ze soutěží nadšené. Rádi bychom více takových společných akcí*“
- „*Volnočasová nabídka je za nás dostačující, všechny naše tři děti navštěvovaly plavání a jelikož je sami vedeme ke sportu ve volném čase, tak nám nabídka stačí*“
- „*Rádi bychom, aby se spravilo kluziště a mohl by vzniknout kroužek hokeje*“

Deskriptivní otázka č. 6: *Jaký mají rodiče názor na důležitost organizovaných pohybových aktivit a ke kterým naopak neorganizovaným aktivitám své děti vedou?*

V položce č. 13 jsme se respondentů ptali na názor, zda si myslí, že je důležité děti v předškolním věku vést k organizovaným pohybovým aktivitám a následně měl možnost uvést, proč si to myslí.

Graf č. 31: *Důležitost organizovaných pohybových kroužků pro děti předškolního věku*

Z grafu č. 31 je patrné, že pouze 10 respondentů uvedlo, že není pro děti v předškolním věku organizovaná aktivita ještě zcela důležitá. Všichni se shodli a uvedli jako důvod to, že je důležité, aby se dítě hýbalo a mělo pohybovou aktivitu a nezáleží na tom, zda organizovaně. Většina si ale myslí (71 respondentů), že organizovaná pohybová aktivita pro děti předškolního věku je důležitá, což ale moc nekoresponduje se zjištěním u grafu č. 26, kde pouze 52 % (42 respondentů) uvedlo, že jejich dítě do nějakého pohybového kroužku dochází. Je ale možné, že rodiče zatím nenašli vyhovující kroužek z hlediska různých kritérií, na která jsme se tázali v grafu č. 24, případně v následujících letech dítě ještě do nějakého kroužku přihlásí.

V následující tabulce představíme, jaké výpovědi respondenti uvedli. Z celkových 71 odpovědí se vyskytlo 82 různých možností, které jsme si seskupili pro lepší přehlednost do kategorií. Respondenti totiž mohli uvést různé důvody, které nebyly omezeny maximálním počtem.

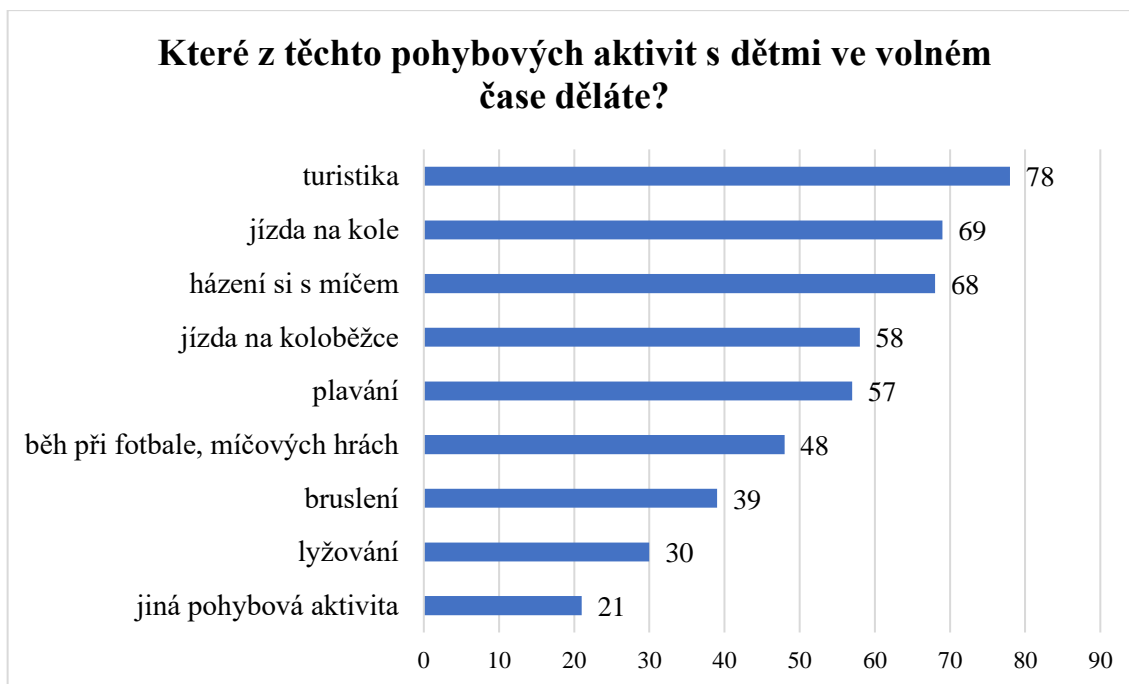
Uvedené důvody	Četnost
Styk s jinými dětmi, socializace, spolupráce v týmu	20
Dítě potřebuje pohyb, aby bylo zdravé	15
Základ pro vybudování zájmu ve sportu do budoucna	10
Naučí se koordinaci, motorické dovednosti, pohybové všestrannosti	7
Aby nesešly jen u PC, což dnešní pohodlná doba dětem nabízí	5
Rozvoj osobnosti již útlém věku	5
Smysl pro zodpovědnost a disciplínu	4
Radost z pohybu již od malička	4
Respekt vůči autoritě a pravidlům	4

Tabulka č. 5: Důvody k navštěvování organizovaného pohybového kroužku již v předškolním věku

Z výše zmíněných odpovědí si myslím, že respondenti vystihli opravdu nejdůležitější důvody, proč je přínosné navštěvovat organizovaný zájmový kroužek zaměřený na pohyb. Ve 20 případech bylo zodpovězeno, že organizované pohybové aktivity jsou vhodné především kvůli styku s jinými dětmi, spolupráci v týmu a socializaci. Dále 15 respondentů uvedlo, že dítě potřebuje pohyb z hlediska zdraví, což je zcela jistě dobré zjištění, že i tento fakt si rodiče uvědomují. Celkem 10 respondentů uvedlo, že si dítě organizovanou aktivitou vytvoří návyk a bude si tak do budoucna zájem o sportovní aktivitu. Určitě se ztotožňuji s názorem, aby děti netrávily tolik času u digitálních technologií, což je v dnešní době na denním pořádku. Odpovědi týkající se smyslu pro zodpovědnost, respektu vůči autoritě jsou také zcela na místě.

V tabulce nejsou uvedeny četnosti odpovědí, které byly uvedeny pouze jednou. Šlo o zmínky typu, že děti rády soutěží a je třeba, aby si vybily energii, smysluplně trávily volný čas, bojovaly proti obezitě a také to, že zájmový kroužek může dítě předškolního věku také připravovat na práci ve škole, kde se dítě musí soustředit, poslouchat další autoritu a je důležité, aby umělo pracovat také ve skupině.

Položka č. 14 byla v dotazníkovém šetření zaměřena na neorganizované pohybové aktivity ve volném čase. Diplomová práce se sice úzce zaměřuje na organizované aktivity, ale je třeba si říct, že spontánní pohybová aktivita ve volném čase je neméně důležitá. Z tohoto důvodu jsme se respondentů tázali, které z uvedených pohybových aktivit s dětmi ve volném čase nejčastěji dělají. Respondenti mohli zakroužkovat více odpovědí a v možnosti „jiná pohybová aktivita“ mohli dále uvést, o jakou se jedná.

Graf č. 32: Nejčastější neorganizované pohybové aktivity ve volném čase u dětí předškolního věku

V grafu č. 32 si můžeme všimnout, že nejčastější pohybovou aktivitou je bezesporu turistika, kterou uvedlo 78 respondentů z celkových 81. Toto zjištění mě vede k následující myšlence. Jelikož byly respondentům rozdávány dotazníky v covidové době, kdy byla všechna sportoviště zavřená, tak jedna z možností, jak s dětmi trávit volný čas, byla právě turistika. Zajímavé by proto bylo zeptat se na stejnou položku respondentů před rokem, ale to se již ocitáme na poli spekulace. Druhou nejčastější spontánní pohybovou aktivitou byla jízda na kole, zmíněna celkem 69x. Poté si rodiče často s dětmi hází míčem, děti jezdí na koloběžce nebo se učí plavat, což uvedlo celkem 57 respondentů. Co se týče bruslení a lyžování, předem jsem předpokládala, že tyto sporty budou umístěny níže, jelikož jsou dle mého názoru pro děti předškolního věku těžší a vyžadují dobrou koordinaci a rovnováhu, ale i přesto se zjistilo, že např. bruslení se z výzkumného vzorku učí 39 dětí předškolního věku.

Jiná pohybová aktivita	Výskyt
tanec	5
pohyb na hřišti	3
trampolína	3
frisbee	2
samostatný běh	2
badminton	2
lezení	2
bobování	2
Celkem	21

Tabulka č. 6: Jiné spontánní pohybové aktivity zvolené respondenty

Odpověď „jiná pohybová aktivita“ byla zvolená celkem 21x, což nám zobrazuje tabulka č. 6, ve které můžeme vidět nejčtenější odpovědi dalších sportů, které rodiče se svými dětmi nebo samotné děti ve svém volném čase dělají.

6.4 Výsledky dotazníkového šetření – odpovědi na relační otázky

V této podkapitole si vymežíme tři hypotézy k dříve stanoveným relačním otázkám. Všechny hypotézy jsme testovali pomocí testu nezávislosti chí kvadrát χ^2 pro čtyřpolní tabulku. Chráska (2016, s. 77) ji charakterizuje jako zvláštní druh kontingenční tabulky, která má pouze dva řádky a dva sloupce a používáme ji v případě, kdy ověřujeme vztah, který může nabývat pouze dvou variant.

Po výpočtu hypotéz jsme si vyhledali kritickou hodnotu pro hladinu významnosti, a to konkrétně na hladině 0,05 v tabulce kritických hodnot. Chráska (2016, s. 77) uvádí, že čtyřpolní tabulka se hledá na stupni volnosti 1, který v tabulce kritických hodnot uvádí $\chi^2_{(0,05)}$ hodnotu 3,841 a $\chi^2_{(0,01)}$ 6,635. Pro výpočet jednotlivých hypotéz jsme použili následující vzorec, do kterého jsme následně u každé hypotézy dosadili hodnoty ze schématu čtyřpolní tabulky.

$$\chi^2 = n \cdot \frac{(ad - bc)^2}{(a + b) \cdot (a + c) \cdot (b + d) \cdot (c + d)}$$

Schéma čtyřpolní tabulky (Chráska, 2016, s. 77):

	<i>a</i>	<i>non a</i>	
β	a	b	a + b
<i>non</i> β	c	d	c + d
	a + c	b + d	

Relační otázka č. 1: *Existuje nějaký vztah mezi věkem dítěte a počtem navštěvovaných kroužků?*

- H_{A1} – Mezi dětmi tříletými a pětiletými je statisticky významný rozdíl v četnosti navštěvování organizovaných kroužků.
- H_{01} – Četnost navštěvování organizovaných zájmových kroužků není statisticky významně závislá na věku, tudíž návštěvnost je u dětí tříletých a pětiletých stejná.

Pro výpočet hypotézy č. 1 šlo o zjištění, zda děti respondentů navštěvují nějaký organizovaný zájmový kroužek a do kolika z nich týdně dochází. Pro výpočet jsme si tedy zvolili test nezávislosti chí-kvadrát pro čtyřpolní tabulku (χ^2).

Nejprve jsme zkusili vypočítat rozdíl mezi dětmi tříletými a pětiletými, což nám znázorňuje následující tabulka, kde jsme dosadili hodnoty z dotazníkového šetření podle výše uvedeného schématu čtyřpolní tabulky:

	3 letí	5 letí	Celkem Σ
žádný kroužek	19	10	29
1 a více kroužků	12	13	25
Celkem Σ	31	23	54

$$\chi^2 = n \cdot \frac{(ad - bc)^2}{(a + b) \cdot (a + c) \cdot (b + d) \cdot (c + d)}$$

$$\chi^2 = 54 \cdot \frac{(19 \cdot 13 - 10 \cdot 12)^2}{(19 + 10) \cdot (19 + 12) \cdot (10 + 13) \cdot (12 + 13)} = \mathbf{1,674}$$

Následně jsme vyzkoušeli druhou variantu, a to spojit menší děti (tříleté a čtyřleté) a porovnat je s dětmi pětiletými, i tento výsledek ale vyšel menší než udávaná hodnota v tabulce kritických hodnot.

	3 a 4 letí	5 letí	Celkem Σ
žádný kroužek	29	10	39
1 a více kroužků	29	13	42
Celkem Σ	58	23	81

$$\chi^2 = n \cdot \frac{(ad - bc)^2}{(a + b) \cdot (a + c) \cdot (b + d) \cdot (c + d)}$$

$$\chi^2 = 81 \cdot \frac{(29 \cdot 13 - 10 \cdot 29)^2}{(29 + 10) \cdot (29 + 29) \cdot (10 + 13) \cdot (29 + 13)} = \mathbf{0,283}$$

Výsledky obou variant výpočtů hypotéz č. 1 jsme si vyhledali v tabulce kritických hodnot, konkrétně u hladiny významnosti 0,005 a stupni volnosti 1, kde je hodnota 3,841. Z toho nám vyplývá, že oba výpočty u této hypotézy mají nižší hodnoty ($1,674 < 3,841$ a $0,283 < 3,841$). Přijímáme proto v obou případech nulovou hypotézu, což znamená, že četnost navštěvování organizovaných kroužků není statisticky významně závislá na věku dítěte.

Relační otázka č. 2: *Je nízký věk dítěte jako důvod nenavštěvování organizovaných kroužků uváděný rodiči spojena s věkem?*

- H_{A2} – Mezi dětmi pětiletými a mladšími je statisticky významný rozdíl v tom, jak často jejich rodiče uvádějí jako důvod nenavštěvování kroužku nízký věk dítěte.
- H_{02} – Mezi věkem dítěte a četností důvodu nízkého věku dítěte pro nepřihlášení do kroužku uvedeného rodičem není statisticky významný vztah.

Pro následující výpočet hypotézy jsme vycházeli z položky č. 5 v dotazníkovém šetření, ve které jsme se respondentů ptali na nejčastější důvody nenavštěvování organizovaných kroužků u jejich dětí. Zvolili jsme si kritérium a) jako nízký věk pro navštěvování kroužků a snažili se zjistit, zda je mezi tímto kritériem výběru a věkem statisticky významný vztah.

	3 + 4 letí	5 letí	Celkem Σ
uvedli kritérium 5 a)	15	3	18
neuedli kritérium 5 a)	14	7	21
Celkem Σ	29	10	39

$$\chi^2 = n \cdot \frac{(ad - bc)^2}{(a + b) \cdot (a + c) \cdot (b + d) \cdot (c + d)}$$

$$\chi^2 = 39 \cdot \frac{(15 \cdot 7 - 3 \cdot 14)^2}{(15 + 3) \cdot (15 + 14) \cdot (3 + 7) \cdot (14 + 7)} = \mathbf{1,404}$$

Výsledná hodnota $1,404 < 3,841$, což znamená, že i v tomto případě přijímáme nulovou hypotézu – mezi zkoumanými proměnnými není statisticky významný vztah.

Relační otázka č. 3: *Existuje souvislost mezi návštěvností organizovaných pohybových kroužků a pestrosti typů neorganizovaných pohybových aktivit?*

- H_{A3} – Mezi navštěvováním organizovaných pohybových kroužků a množstvím typů neorganizovaných pohybových aktivit je statisticky významný vztah.
- H_{03} – Mezi navštěvováním organizovaných pohybových kroužků a množstvím typů neorganizovaných pohybových aktivit není statisticky významný vztah.

	navštěvuje pohybový kroužek	nenavštěvuje pohybový kroužek	Celkem Σ
1–4 spontánní pohybové aktivity	10	12	22
5–8 spontánních pohybových aktivit	30	29	59
Celkem Σ	40	41	81

$$\chi^2 = n \cdot \frac{(ad - bc)^2}{(a + b) \cdot (a + c) \cdot (b + d) \cdot (c + d)}$$

$$\chi^2 = 81 \cdot \frac{(10 \cdot 29 - 12 \cdot 30)^2}{(10 + 12) \cdot (10 + 30) \cdot (12 + 29) \cdot (30 + 29)} = \mathbf{0,186}$$

Hypotéza č. 3 nám ukázala, že $0,186 < 3,841$, tím pádem se i zde přijímá nulová hypotéza a odmítá alternativní. Vztah mezi navštěvováním organizovaných pohybových kroužků a množstvím typů spontánních pohybových aktivit ve volném čase se tedy nepotvrdila. Děti tedy nezávisle na navštěvování pohybově zaměřených kroužků i ve volném čase spontánně sportují a věnují se pestré škále pohybových aktivit.

7 Rozhovory s vedoucími kroužků

V této kapitole představíme rozhovory s vedoucími zájmových kroužků pohybového zaměření pro děti předškolního věku. Provedli jsme celkem čtyři řízené rozhovory na základě předem připravených otázek, ve kterých jsme se neptali vedoucích na faktografické údaje, které jsou uvedeny v přehledu kroužků v kapitole 5, ale šlo spíše o zjištění jejich postojů, názorů a interpretaci získaných výsledků z dotazníkového šetření a možnost se k nim vyjádřit.

Rozhovory vzhledem k aktuální situaci proběhly různými formami. Dva proběhly face to face, jeden přes mobilní hovor a jeden písemně přes e-mailovou adresu. Všechny rozhovory byly přepsány do příloh (příloha č. 4–7). Jelikož se nejedná o primární zdroj výzkumu, ale pouze o doplnění přehledu webových stránek a dotazníkového šetření, budou v této kapitole rozhovory pouze popsány a vzájemně porovnány bez využití standardních postupů, jako je například zakotvená teorie. Jedná se tedy o sekundární zdroj informací. Rozhovory jsou v práci zařazeny pro komplexnější pohled na celou problematiku z různých pohledů a k dosažení větší plasticity celé empirické části.

Výzkumný cíl

Cílem rozhovorů s vedoucími je zjistit, jaký je zájem o jejich kroužky, jak dlouho je ve městě vedou a jaké vzdělání a kurzy k příslušné oblasti absolvovali. Dále bude cílem zjistit jejich pohled na volnočasovou nabídku ve městě určenou pro děti předškolního věku a analyzovat, jaký mají názor na otázky z dotazníku (dát jim možnost vyjádřit se k výsledkům).

Výzkumný soubor

V tabulce č. 1 jsme si v kapitole 5 vymezili všechny pohybově zaměřené kroužky pro děti předškolního věku ve Frenštátě pod Radhoštěm, které jsme si rozdělili do kategorií dle organizací, které je nabízejí. Na rozhovory jsme si proto vybrali kroužky z různých kategorií pro komplexnější pohled. Vybrali jsme různorodé zastoupení ve smyslu kroužků zaměřených pouze pro děti předškolního věku, ale také pro děti smíšené, např. 5–8 let, kde se setkáváme s dětmi předškolního i mladšího školního věku.

ASTRA, CVČ	ZUŠ FRENŠTÁT	TJ SOKOL	TJ FRENŠTÁT, z.s.
Sportík	Balet	Mladší žactvo	Plavání

Před samotným kladením otázek jsme respondentům představili hlavní cíle diplomové práce a zkoumané metody. Následně byl rozhovor rozdělen na dvě části. V první části jsme se respondentů ptali na otázky týkající se jejich kroužku, doby trvání, návštěvnosti a jejich vzdělání a kurzů. Druhá část rozhovoru se zaměřovala retrospektivně na dotazníkové šetření, kde jsme vybrali nejdůležitější položky a na názor na ně se vedoucích ptali. K těmto položkám se vedoucí měli možnost vyjádřit a následně se na výsledky z dotazníků mohli podívat. Následující text bude tedy věnován výpovědím jednotlivých vedoucích, které budou vzájemně porovnávány a občas zmíněny jejich doslovná vyjádření.

První věc, která nás v rozhovorech zajímala, byla, jak dlouho vybrané kroužky existují a jak dlouho je samotní respondenti vedou. Každý kroužek má trochu jinou historii a příběh vzniku. Plavecký oddíl funguje od roku 1986, kurzy začaly v roce 1997 a samotná trenérka Lenka je vede od roku 2014. Mladší žactvo v TJ Sokol zde údajně funguje od samotného založení Sokola ve městě, což je 115 let. Samotná cvičitelka je vede od roku 2005. Co se týče Sportíku kroužku pořádaném v ASTŘE, CVČ, ten se přejmenoval původně z kroužku Stonožka, který vznikl v roce 2012, dále se v r. 2017 přejmenoval na Sportík a vedoucí Ilona ho vede po celou dobu. Taneční obor v ZUŠ je zde již od roku 1966, ale taneční lekce konkrétně pro děti předškolního věku až od roku 2006, kdy při ZUŠ vznikl spolek, který právě výuku pro tuto věkovou skupinu umožňuje.

Další otázka se týkala zájmu o kroužky a jejich naplnění. Všechny zmínění respondenti uvedli, že jsou jejich kroužky naplněny a spíše se potýkají s opačným problémem, a to s odmítáním dalších účastníků z důvodu kapacity, což uvedli shodně vedoucí plavání i baletu. Kroužek Sportík a mladší žactvo jsou naplněny každoročně také, dokonce kroužek mladšího žactva nemá omezenou kapacitu a vedoucí tvrdí, že jsou ochotni přijmout kohokoliv a případě většího počtu se přidá další vedoucí. Zajímavostí je také to, že většinu kroužků vede 1, max 2 vedoucí, ale např. u plaveckého kurzu pro předškolní děti je vzhledem k bezpečnosti a velkému počtu přihlášených dětí až 7 trenérek.

Zajímalo nás také, jaké vzdělání a kurzy vzhledem k oboru, který respondenti vyučují a vedou, mají. Velkým překvapením bylo, že všechny zmíněné vedoucí mají vysokoškolské vzdělání v pedagogickém směru, a k tomu spoustu dalších kurzů a doplňujícího vzdělání. Zajímavý je fakt, že každá z vedoucích i v oblasti, kterou vede, má jako zaměstnání. Vedoucí plaveckého oddílu je v běžném životě trenérka plaveckého svazu a dodělává si licenci 1.třídy na Univerzitě Palackého. Vedoucí Sportíku je zase pedagogem volného času a kroužek vede ve své pracovní době. Ve volném čase se ale hodně věnuje sportovním aktivitám, proto chce své nadšení ke sportu předávat i dětem. Učitelka ZUŠ sama absolvovala ZUŠ jako dítě a následně

vystudovala konzervatoř, pedagogiku pro děti předškolního věku na Lidové Konzervatoři v Ostravě a další studia. V ZUŠ pracuje na částečný úvazek. Vedoucí mladšího žactva v TJ Sokol je jediná, která vede kroužek na dobrovolnické bázi. V běžném životě je ale učitelkou 1.stupně na ZŠ, kde učí také tělesnou výchovu. V oblasti vedení Sokola má průkaz všestrannosti a je cvičitelkou 3.třídy. Jsem překvapená, že všechny respondentky mají dle mého názoru jak nejvyšší možné vzdělání ke své oblasti, tak také řadu kurzů a seminářů.

Následující rozhovor byl směřován k aktuálnímu dění ve světě. Bavili jsme se o dopadech covidové situace na děti a celkově, jak toto dění ovlivnilo působení jejich kroužku nebo celé organizace. Všechny respondentky se shodly na tom, že tato situace má výrazný vliv na děti, a to převážně v sociální oblasti. Některé kroužky připravovaly výzvy a online výuku pro děti předškolního věku, někteří zase dělali spíše alternativní akce formou hledání pokladů a jiných aktivit konajících se venku za celou organizaci. Někdo naopak nevymýšlel žádné jiné alternativy, jelikož organizace byla uzavřena a cvičitelé si řekli, že nechají dětem prostor spíše na spontánní pohybovou aktivitu s rodiči.

Další část rozhovoru se zaměřovala na vybrané otázky, které byly pokládány také respondentům v dotazníkovém šetření. Zajímal nás zde tedy samotný názor vedoucích a poté jsme si neřízeně o tématu více povídali. Nejprve nás zajímalo, jaký mají vedoucí přehled o pohybově zaměřených kroužcích ve městě a jaké zde znají organizace a spolky. Zjistilo se, že vedoucí mají opravdu dobrý přehled o nabídce ve městě, zmínili totiž většinu z nabízených kroužků. Poté jsme si konkrétně zmínili, které pohybově zaměřené kroužky se zde pro děti ve věku 3–5 let nabízejí. Novinkou pro většinu z nich byla jóga a hasiči, kteří minulý rokem zavedli také oddíl pro děti od 5 let. Pro trenérku plavání byly novým zjištěním také kroužky pořádané v ASTŘE, CVČ. Respondenti nezapomněli ani na mateřské školy, které taktéž nabízejí zájmové kroužky.

V následující otázce týkající se názoru na množství navštěvovaných kroužků dětmi ve věku 3–5 let týdně se výpovědi vedoucích celkem lišily. Cvičitelka TJ Sokol zastává názor, že jeden kroužek dítěti předškolního věku stačí a zbytek času by děti měly trávit s rodiči. Učitelka ZUŠ a trenérka plavání se shodují a jsou pro dva kroužky týdně. Vedoucí z ASTRY, CVČ zase uvádí, že dítě v tomto věku může mít i tři až čtyři kroužky týdně, ale je to zcela individuální u každého dítěte. Všichni respondenti se ale shodují v tom, že je dobré mít v předškolním věku co nejvíce pestré a všestranně zaměřené kroužky. Zmiňují také to, že je dobré poznat i jinou autoritu a sociální skupinu než paní učitelku a kolektiv v mateřské škole.

Další otázka, kterou jsme respondentům položili, byla zaměřená na případné důvody neúčasti dětí na zájmových kroužcích ve věku 3–5 let. S respondenty jsme se bavili o tom, jaké

nejčastější důvody uvádí rodiče dětí předškolního věku pro nepřihlášení dítěte do zájmového kroužku.

V této oblasti se některé výpovědi respondentů shodují, některé byly zase zmíněny pouze jedním z nich. Nejvíce si respondenti myslí, že rodiče děti v předškolním věku nepřihlásí z důvodu nedostatku času, případně protože nestíhají z mateřských škol do kroužků dojet nebo dojet. Dalším společným názorem byla také zmíněna možnost vysokých cen některých kroužků nebo nevyhovující denní doba, nezájem dítěte o kroužky v tak brzkém věku a jeho nevyspělost. Objevil se ale také názor, že je to z důvodu nízké propagace a neinformovanosti rodičů. Vedoucí ASTRY, CVČ také zmínila, že si myslí, že rodiče se dětem v tomto věku chtějí spíše věnovat sami a trávit s nimi čas spíše neorganizovaně.

Dalším tématem, o kterém jsme s vedoucími hovořili, byl jejich subjektivní názor na volnočasovou nabídku pro děti předškolního věku ve městě Frenštát. Na toto téma se jednoznačně všechny respondentky shodly a uvedly, citují: *Ve městě jich je dostatek a rodiče jen neví, kde je hledat. Když jak rodič chci někde dítě přihlásit, tak najdu.* Tento názor uvedli všichni respondenti. Shodují se také v tom, že pohybově zaměřených kroužků je zde dostatek. Co se týče jiných zaměření, zde vyjádřila svůj názor vedoucí ASTRY, CVČ, která tvrdí, že cítí vzdělávací mezeru v nabídce pro děti předškolního věku v jiných zaměřeních. Zmiňuje např. kroužek výtvarky, který by se dle jejího názoru pro předškolní děti mohl zavést a mezi rodiči by se uvítal. Ohledně nabídky pro předškolní děti se ještě vedoucí z TJ Sokola a ZUŠ zmínily, že je dobře, že Frenštát nabízí pohybově zaměřené kroužky pro děti předškolního věku, které jsou pestré a různorodé a vybere si jak kluk, tak i holka. Vedoucí z plaveckého oddílu zase přiznala, že o všech kroužcích, které byly v práci zkoumány nevěděla a děkuje za rozšíření vědomostí v této oblasti a povědomí o kroužcích.

Další otázka se týkala toho, podle jakých kritérií se nejčastěji rodiče rozhodují, když děti hlásí do kroužku. Na výběr byla cena, vzdálenost, den a místo konání, osobnost vedoucího, pestrost kroužku. Poté jsme respondentům uvedli, jak dopadly výsledky této položky v dotazníkovém šetření a zdůraznili, že nejvíce volenou možností byla osobnost vedoucího a pestrost kroužku. Dvě respondentky zmínily, že je odpověď „osobnost vedoucího“ jako nejvíce volená, velmi překvapila. Učitelka ZUŠ ale zase tvrdí opak, citují: *„Nepřekvapilo, když někomu svěříte své dítě, tak je osobnost vedoucího opravdu velmi významným faktorem.“* Vedoucí z plavání a mladšího žactva se shodly na tom, že si myslely, že nejvíce bude rozhodovat den, místo a čas konání kroužku, ale na to zase vedoucí mladšího žactva po delším rozhovoru tvrdí, že si mezi sebou rodiče vymění zkušenosti a mohou se bavit i o vedoucím kroužku, takže s tím nakonec také souhlasí. Vedoucí z ASTRY, CVČ uvádí, že si myslí, že

rozhodují všechny faktory, ale cena moc při výběru nerozhoduje. Tento názor zastává ze zkušenosti a tvrdí, že je v ASTŘE, CVCŽ zájem i o nejdražší kroužky a jsou vždy zaplněny. Větším faktorem je tedy spíše obsah a pestrost kroužku. Co se osobnosti pedagoga týče, uvádí velmi zajímavou myšlenku, cituji: „*Osobnost pedagoga si myslím, že rozhoduje až po skončení kroužku, kdy s dítě na pedagoga již zvykne a následně např. řekne rodičům, že by chtěl chodit znovu ke stejné vedoucí.*“

Poslední oblast otázek v rozhovoru se týkala propagace a zaměření se na konkrétní kroužek vedoucího a výsledky z dotazníkového šetření. Vedoucí měli možnost se na otázku týkající se informovanosti o jejich kroužku, vyjádřit a říct také názor, proč si myslí, že jejich kroužek v šetření vyšel tak, jak viděli v grafickém znázornění. Bylo na místě je upozornit, že v dotazníkovém šetření se jednalo pouze o vzorek 81 respondentů, a proto je třeba se zamyslet nad tím, že dotazovaní nemusí v dané oblasti být tolik informováni. Zajímavé by bylo zjistit, jak by kroužek dopadl při jiném vzorku respondentů. Jelikož každý ze zmíněných kroužků dopadl v povědomí u rodičů odlišně, každá z výpovědí byla rozdílná. Kroužek plavání, který vyšel v dotazníkovém šetření jako nejvíce známý, samotnou vedoucí tolik nepřekvapuje, jelikož za svou praxi tvrdí, že rodiče se vždy zajímali o to, aby jejich dítě umělo plavat a nebálo se vody. Kroužek Sportíku a mladšího žactva zase u respondentů v dotazníkovém šetření vyšly jako nejméně známé. V případě kroužku mladšího žactva v TJ Sokol si vedoucí myslí, že rodiče o jejich organizaci ví, ale nejsou konkrétně informováni o jednotlivých oddílech. Vzhledem k tomu, že mají ale stále spoustu zájemců, není třeba z šetření dělat velké závěry, zájem totiž o jejich oddíly jsou velké. Druhým možným důvodem je také to, že oddíly v TJ Sokol jsou primárně zaměřeny pro děti mladšího školního věku, ale také hodně pro dospělé a seniory. Vedoucí kroužku Sportík byla ze zjištění překvapena a myslí si, že je to tím, že nabídka kroužků se více propaguje na ZŠ, kde na začátek školního roku s pedagogy volného času jezdí a nabídku žákům představují. Do mateřských škol dávají pouze letáček na nástěnku bez většího představení. Druhou možností je to, že výzkumný vzorek se zrovna může zaměřovat na jiné zaměření kroužků. Všichni respondenti si myslí, že je důležitá propagace. Je důležité se ale zamyslet nad tím, jak moc kroužky propagovat, protože všechny zmíněné kroužky mají naplněnou kapacitu. Kroužek plavání a balet často každoročně nové členy ani nenabírají, proto není třeba dělat velkou propagaci. Konkrétně učitelka ZUŠ uvádí: „*Propagace vzdělávání pro děti předškolního věku chybí. Ale zatím tuto potřebu nemáme, vzhledem k plné kapacitě.*“

V poslední části rozhovoru jsme se bavili o webových stránkách. Respondentů jsme se ptali, jaké mají webové stránky a kdo je spravuje. V tomto ohledu se výpovědi velice liší z hlediska toho, o jakou organizaci či spolek se jedná. Webové stránky plaveckého oddílu si

vedoucí tvoří sama a TJ, pod kterou plavecký oddíl spadá, jim platí doménu. Webové stránky ZUŠ musí odpovídat novým požadavkům vyhlášky a spravuje je ředitel. ASTRA, CVČ má webové stránky propojené s programem domeček, kde přispívají a podílí se na jejich tvorbě všichni interní zaměstnanci CVČ. Webové stránky TJ Sokola zase spravují dva lidé, kteří se úplně neshodují v tom, co se na webu bude publikovat, nemají oba přístupová hesla a komunikace mezi nimi vážne. Tento fakt tvrdí i sama vedoucí, která uznává, že jejich webové stránky nejsou ideálním zdrojem informací pro zájemce o oddíly a tvrdí, že by bylo vhodnější, aby funkci spravování webu převzala pouze jedna osoba, a to kolegyně ze Sokola.

Na závěr rozhovoru jsme s vedoucími diskutovali o tom, zda si myslí, že právě jejich webové stránky jsou hlavním zdrojem, kde se rodiče o jejich kroužku dozvídají. Vedoucí plaveckého oddílu se setkává spíše s komunikací se zájemci přes sociální sítě a stejně jako ostatní si myslí, že nejvíce se rodiče o kroužcích dozvídají mezi sebou a vyměňováním si zkušeností. Vedoucí TJ Sokola zase tvrdí, že se o nich nejčastěji zájemci dozvídají na ukázkových lekcích osobně. Co se týče kroužku Sportíku v ASTŘE, CVČ, o tom si vedoucí myslí, že se rodiče nejvíce dozvídají právě z webových stránek organizace, ale dále zmiňuje také místní televizi Beskyd, sociální sítě a výlepové plochy s plakáty kroužků. Učitelka ZUŠ také zmiňuje webové stránky, ale dodává i kulturní akce ve městě.

Výše zmíněné výpovědi rozhovorů jsou zajímavým doplněním k samotnému dotazníkovému šetření, které proběhlo u rodičů dětí předškolního věku. Jelikož jsme provedli rozhovory s vedoucími z různých organizací, bylo velmi zajímavé porovnat jejich názory a pohledy na danou problematiku. Jde vidět, že ve většině tématech se shodují a mají podobný pohled. Některé otázky byly ale zodpovězeny rozdílně vzhledem k odlišnosti jednotlivých kroužků spadajících pod různé typy organizací. Přece jen je třeba se zamyslet, že např. obory v ZUŠ fungují úplně jinak než např. kroužek plavání, který zase spadá pod TJ, případně samotná ASTRA, CVČ jako školské zařízení pro zájmové vzdělávání nebo nezisková organizace TJ Sokol. Z tohoto důvodu nám rozhovory podávají velmi zajímavé informace z různorodých zařízení.

8 Shrnutí výzkumu a diskuse

Tato kapitola bude věnována celkovému zhodnocení realizovaného výzkumného šetření pomocí třech složek výzkumu, z nichž každá využívala svou vlastní metodu. Pokusíme se zde také porovnat zjištěné výsledky s dosavadním zkoumáním, které jsme nastínili ve čtvrté kapitole.

V empirické části práce jsme se pokusili pomocí analýzy webových stránek, dotazníkového šetření a rozhovorů s vedoucími zjistit pohled různých lidí na volnočasovou nabídku pro děti předškolního věku. V této kapitole si představíme, jak jednotlivé části výzkumu probíhaly, co se zjistilo a na závěr se je pokusíme propojit a komplexně je zhodnotit.

Nejprve jsme analyzovali zájmové kroužky pohybového zaměření pro děti předškolního věku a snažili se najít faktografické údaje na webových stránkách kroužků, které jsme následně zahrnuli do přehledu. Všechny vybrané zájmové kroužky prezentují svou činnost na internetu, ať skrze samostatné webové stránky nebo jejich kroužek spadá pod nějakou organizaci, která web spravuje. Všechny informace uvedené v kapitole č. 5 jsou formulovány dle informací z webových stránek, případně informace, které jsme zde nedohledali, jsme se snažili najít na sociálních sítích, tabulích ve městě nebo jsme se zeptali samotných vedoucích. Na jednotlivých webových stránkách si můžeme všimnout určitých rozdílů. Na některých stránkách se uvádějí pouze základní informace, na jiných ale najdeme i podrobnější popis kroužku, sponzory nebo historii. Celkově ale webové stránky hodnotím kladně, většinu informací jsem dohledala, případně je zjistila alternativní cestou.

Dotazníkové šetření bylo prováděno ve třech mateřských školách a dvou dětských skupinách ve Frenštátě. Z celkového počtu 104 rozdaných dotazníků nám byl vráceno 81, což vzhledem k době, ve které byly dotazníky rozdávány, hodnotím i tak jako příznivý výzkumný vzorek. Dotazníky byly vytvářeny v Microsoft Word, následně vytištěny a v papírové podobě rozdány. Respondenti měli na jejich vyplnění dva týdny. Stanovili jsme si 6 deskriptivních výzkumných otázek a 3 otázky relační, na jejichž základě jsme formulovali hypotézy, které jsme se pokusili statisticky ověřit dle testu nezávislosti χ^2 . Jelikož se ve všech případech jednalo vždy o dvě dimenze v každé proměnné, zvolili jsme pro jejich výpočet vzorek pro čtyřpolní tabulku.

Nejprve jsme se v dotaznících zaměřovali na povědomí rodičů dětí předškolního věku o volnočasové nabídce ve městě. Respondentů jsme se ptali, jaké znají ve městě organizace a spolky, o kterých konkrétních kroužcích slyšeli a kde, jaké kroužky děti navštěvují a zda využívají také nabídky zájmových kroužků v mateřských školách. Překvapením bylo, že

všechny organizace i samostatné spolky, kluby, které se sice zaměřují na starší děti, měly v šetření alespoň jedno zastoupení, což hodnotím velmi kladně. Kroužky v mateřské škole navštěvuje celkem 34,6 %, z toho 14,8 % využívá jen nabídky kroužků mateřské školy, zbytek k mateřské škole řadí i další organizace, které dítě navštěvuje. Toto zjištění mě celkem překvapilo, jelikož vzhledem k časovému vytížení rodičů nebo jejich případnému dojíždění ze zaměstnání bych spíše čekala větší procento účasti na kroužcích přímo v budově mateřské školy. Pokusila jsem se proto vyhledat na webových stránkách školek kroužky, které se v nich nabízejí. Napadla mě totiž možnost, že některé z mateřských škol ani kroužky nenabízejí. K mému překvapení jsem ale zjistila, že minimálně dva kroužky každá školka nabízí, což je potěšující zjištění.

Respondentům bylo představeno 12 existujících kroužků pohybového zaměření pro děti předškolního věku, které se ve městě nabízí. Jako nejvíce známý skončil kroužek plavání a Píďalky, slyšelo o nich celkem 70 % respondentů. Nejméně mají respondenti povědomí o kurzu jógy a o kroužcích v TJ Sokol. Když se ale podíváme na tabulku č. 3, ve které TJ Sokol vyšel jako druhý nejznámější, je třeba se zamyslet nad tím, proč rodiče neznají jejich oddíly. Hlavním důvodem může být fakt, že oddíly jsou primárně určeny starším dětem, a také dospělým a seniorům. Druhým možným důvodem je nižší propagace, navíc webové stránky mají přehledně vypsány oddíly až od roku 2020. Dále se měli respondenti vyjádřit k tomu, kde se nejčastěji o kroužcích dozvídají. Nejvíce volená možnost, a to celkem 186x byla přes známosti. Znamená to tedy, že pokud má rodič dobrou zkušenost, zcela jistě ji předá dalším známým. Je tedy velmi důležité, jak samotný kroužek funguje, kdo ho vede, protože jak je vidno, rodiče si mezi sebou informace sdělují, což může zásadně ovlivnit návštěvnost zájmových kroužků. Druhým nejčastějším místem jsou webové stránky, poté osobní zkušenost s kroužkem, letáčky a v dnešní době často také sociální sítě, které většina kroužků a organizací ke své propagaci využívá.

Druhá výzkumná otázka se týkala zaměření kroužků, do kterých děti předškolního věku dochází. Ptali jsme se respondentů také na to, kolik kroužků týdně jejich děti navštěvují. Zjistilo se, že nejčastěji byl volen 1 kroužek, následně kroužky 2. Více kroužků, tedy 3 a 4 byly voleny minimálně. Je tedy patrné a předpokládá se, že rodiče přikládají důraz také spontánní aktivitě dětí a trávení času společně, s přáteli a uvědomují si riziko přetížení dítěte. Ze zaměření jsou nejvíce navštěvované právě pohybové kroužky, a to velmi výrazným způsobem. Z celkových 42 respondentů, kteří uvedli, že jejich dítě nějaký zájmový kroužek navštěvuje, totiž 40 z nich uvedlo, že dítě dochází alespoň do jednoho pohybově zaměřeného kroužku. Z tohoto zjištění nám vyplývá fakt, že je dobré neustále posilovat volnočasovou nabídku v pohybové oblasti

u dětí předškolního věku a je znát, že rodičům není ani organizovaný pohyb jejich dětí lhostejný. Hudební, výtvarné, technické a další zaměření byly voleny minimálně.

V deskriptivní otázce č. 3 nás zajímala kritéria, dle kterých se rodiče nejčastěji rozhodují při volbě zájmového kroužku pro jejich děti. Zjistilo se, že při volbě kroužků pro děti je u rodičů nejvíce důležitá osobnost vedoucího, a to celkem v 65 %, následně je zajímavá pestrost kroužku, která se objevila v 59 %. Nováková (2016, [online]) uvádí, že osobnost vedoucího je při volbě kroužku důležitější než konkrétní sport, což znamená, že zjištěné výsledky i s tímto názorem autorky článku se shodují. Kritéria ceny, dne a místa konání, vzdálenosti jsou pro respondenty také důležité a je určitě dobré zmínit fakt, že nikdo u žádného kritéria neuvedl, že je pro ně „zcela nedůležitý“. Možnost spíše nedůležitou ale uvedlo 30 % respondentů u kritéria cena, což jasně dokazuje, že rodiče jsou ochotni si za kvalitní a pestrý kroužek připlatit.

Ve výzkumu nás také zajímali respondenti, kteří uvedli, že jejich dítě zatím do žádného kroužku nedochází. Bylo jich celkem 48 % (39/81). Ptali jsme se proto na nejčastější důvody. Dle grafu č. 26 je znát, že rodiče dětí ve věku 3–5 let chtějí trávit spíše čas neorganizovaně a myslí si, že dítě je v tomto věku na kroužek ještě malé. Někteří z nich ale uvedli a přiznali fakt, že nejsou o nabídce ve městě tolik informováni, což mě osobně nepřijde jako důvod pro nepřihlášení dítěte do kroužku. Při provádění rozhovorů s vedoucími se na tuto oblast vedoucí jasně shodují a tvrdí, že kdo chce, vhodný kroužek pro dítě vždy najde. S tímto názorem se také ztotožňuji, myslím si, že informací o kroužcích je opravdu hodně, můžeme si všimnout také ve městě na výlepových plochách, cedulích, frenštátském zpravodaji atd., a proto si také myslím, že nedostatek informací by neměl být hlavním důvodem nepřihlášení dítěte do kroužků.

V deskriptivní otázce č. 5 jsme se snažili zjistit, jak rodiče dětí 3–5 let hodnotí volnočasovou nabídku ve městě. Došli jsme k závěru, že 40 % z nich na ni nemá vyhraněný názor nebo o ní nemají moc velký přehled. V tomto ohledu je třeba se zamyslet, zda tento problém vychází z toho, že rodiče neví, kde informace hledat nebo mají kroužky nedostatečnou propagaci. Z analýzy webových stránek, kterou jsem provedla u jednotlivých kroužků, se spíše přikláním k první variantě. Jak už jsem uvedla výše, o kroužcích je na webu, sociálních sítích, ale také ve městě na výlepových plochách, cedulích, vitrínách spousta informací. Když jsme se respondentů ptali na to, zda jim ve městě z hlediska pohybové aktivity pro děti tohoto věku něco chybí, 69 % z nich uvedlo, že jim nic nechybí, což je dobrý výsledek a jde vidět, že nabídka pohybových kroužků je zřejmě dostatečná. Zbýlých 39 % respondentů se mohlo volně vyjádřit, jaké kroužky v oblasti pohybu by uvítali. Nejvíce z nich se přiklání k bruslení, více všestranně zaměřených kroužků nebo k atletice. Co se týče jiného zaměření, nejvíce si respondenti přejí kroužek výtvarky pro děti předškolního věku. Zde bych ráda podotkla vyjádření jedné

z vedoucích, se kterou jsem prováděla rozhovor. Vedoucí ASTRY, CVČ totiž v rozhovoru uvedla, že pociťuje vzdělávací mezeru právě ve výtvarce pro děti předškolního věku. Je tedy vidět, že se nejedná pouze o přání rodičů, ale i o prostou realitu, kterou zaznamenává i pedagog volného času v CVČ, a proto je dobré, že se o tomto nedostatku ví a může se např. od dalšího školního roku tato oblast posílit.

Na otázku týkající se názoru rodičů na organizované kroužky a spontánní pohybovou aktivitu jsme se respondentů ptali v položce dotazníku č. 13 a 14. Zajímavé zjištění můžeme vidět v grafu č. 31, kde celkem 71/81 respondentů uvedlo, že je důležité děti vést k organizovaným aktivitám. V tomto ohledu je ale zajímavé, že když jsme se respondentů ptali, zda děti nějaký organizovaný kroužek navštěvují, uvedlo jich pouze 42/81, že někde jejich dítě dochází. Z tohoto zjištění nám vyplývá, že zbylí rodiče sice vidí důležitost organizovaných kroužků, ale zatím jejich dítě nikde nedochází. Můžeme pouze spekulovat, zda je to z důvodu toho, že jim ve městě žádný kroužek nevyhovuje nebo si dítě nejprve zvyká na prostředí mateřské školy, případně zda za to může tato nevyzpytatelná doba plná nejistot. Nejčastějším důvodem, proč by dítě mělo chodit do kroužku byl styk s jinými dětmi, názor, že dítě potřebuje pohyb, aby bylo zdravé a budovalo si zájem ve sportu do budoucna. Když jsme se respondentů ptali, jaké pohybové aktivity s dětmi vykonávají ve volném čase, 78/81 uvedlo, že je to turistika. Je třeba se ale zamyslet také nad tím, že dotazníky byly rozdávány v době, kdy veškerá zařízení a volnočasové organizace byly zavřené a jedna z možností, jak trávit volný čas, bylo právě chození na hory a procházky. Další nejčtenější odpovědi byly jízda na kole, házení s míčem, jízda na koloběžce. Bruslení a plavání uvedlo nejméně respondentů, ale i přesto měly ve vzorku značné zastoupení a je vidět, že někteří rodiče vedou děti již v útlém věku i k těmto sportům.

Následně jsme si stanovili tři relační otázky, ke kterým jsme formulovali nulové a alternativní hypotézy. Na základě výpočtů všech tří hypotéz nemůžeme potvrdit, že by tříletí navštěvovali méně kroužků než pětiletí, není zde tedy statisticky významný rozdíl a záleží pouze na rodičích, jak se při volbě kroužků pro své děti rozhodují. Věk tedy není nejdůležitějším faktorem pro přihlášení dítěte do kroužku. Je třeba se ale zamyslet nad tím, zda nebyl tento výsledek ovlivněn výzkumným vzorkem, kdy zastoupení jednotlivých věkových skupin bylo rozdílné. Ani následující hypotéza týkající se věku dítěte a nenavštěvování kroužku z důvodu nízkého věku se nepotvrdila. Je tedy zřejmé, že ani v tomto případě není statisticky významný vztah mezi proměnnými, a nejen rodiče tříletých, ale také čtyřletých a pětiletých dětí uváděli, že dítě je na kroužek ještě malé. Třetí hypotézou jsme se snažili zjistit, zda množství navštěvovaných organizovaných kroužků má vliv na množství typů spontánních aktivit sportovního zaměření, které rodiče s dětmi ve volném čase dělají. Prvotně jsme si mysleli, že

rodiče, kteří děti vedou k organizovaným sportovním aktivitám, budou tyto děti vést k více typům sportovních aktivit i spontánně, ale opak je pravdou a ani tuto hypotézu nemůžeme potvrdit. Je tedy dobrým zjištěním, že ani míra účasti na kroužcích nemá vliv na množství typů spontánní pohybové aktivity ve volném čase a i ti, kteří se žádného kroužku neúčastní, tak se ve volném čase spontánně věnují pestré škále pohybových aktivit.

Poslední částí výzkumu byly rozhovory. Ty byly provedeny se čtyřmi vedoucími vybraných kroužků. Zvolili jsme pestré a různorodé zastoupení. Jednalo se o vedoucí ze ZUŠ, ASTRY, CVČ, TJ Sokola a Plaveckého oddílu. Respondenti odpovídali na předem připravené otázky a následně se měli možnost vyjádřit k dotazníkovému šetření s rodiči. Zajímavé bylo poté jejich výroky porovnat a podívat se na to, v čem se shodují a naopak, v čem se jejich názory rozcházejí.

Nyní bych ráda uvedla porovnání s kvalifikačními pracemi, které byly v této oblasti zkoumány a jsou blíže představeny ve čtvrté kapitole. Autorka Zezulová (2014) se taktéž ptala metodou dotazníků rodičů dětí předškolního věku, s rozdílem, že je porovnávala s odstupem dvou let. Autorka uvádí, že 78 % dětí ve věku 3–5 let v Rajhradě kroužek navštěvuje. Odkazuje se také na další kvalifikační práce, u kterých udává, že např. autorka Kaderová (2014) měla obdobný výzkumný vzorek jako uvádím v této práci. Jednalo se o 98 respondentů, kteří ve vybrané lokalitě uvedli, že 77 % jejich dětí nějaký kroužek navštěvuje. Tato diplomová práce uvádí pouze návštěvnost kroužků v 52 %. Myslím si, že Frenštát totiž nabízí také řadu míst, aktivit, příležitostí v přírodě, kde mohou děti trávit spoustu volného času, z tohoto důvodu je možné, že zbylých 48 % tráví čas spíše neorganizovaně, což nám ukazuje také graf č. 26. Autorka Čihulová (2017) ve své kvalifikační práci uvedla, že rodiče jsou ochotni za kroužek dítěti zaplatit nemalé částky a jsou ochotni své děti na kroužky dopravovat do jiných měst. Toto zjištění je také v souladu s touto diplomovou prací. V otázce týkající se kritérii vyšlo taktéž, že cena a vzdálenost není u kroužků nejvíce rozhodujícím faktorem.

Velice zajímavé je porovnání kvalifikační práce autorky Procházkové (2019). Ta totiž pomocí testu dobré shody χ^2 zjistila, že mezi věkem dětí a návštěvností organizovaných aktivit existuje statisticky významný vztah. V této práci jsme se pokusili ověřit totéž, a tento vztah byl nebyl potvrzen, což nám ukazuje hypotéza č. 1.

Na závěr bych ráda zmínila, že pohled obou výzkumných souborů, tedy rodičů i vedoucích mi byl velkým přínosem. Pokusila jsem se mezi sebou jednotlivé složky výzkumu ještě komparovat. V položce č. 11 jsme se respondentů ptali, kde se o kroužkách nejvíce dozvídají. Kroužky ASTRY, CVČ vyšly obecně velmi vysoko v oblasti hledání informací na webových stránkách. Přiznám se, že mě toto zjištění tolik nepřekvapilo. Z analýzy webových

stránek usuzují, že má tato organizace velice přehledné stránky, na kterých zájemce najde spoustu informací. Odkazují také na samostatné webové stránky některých kroužků a další sociální sítě nebo YouTube kanál. Velmi zajímavé je také propojit tuto oblast z hlediska TJ Sokola. Dle mého názoru webové stránky nejsou příliš poutavé a neposkytují moc informací. Stejně stanovisko při rozhovoru uvádí také vedoucí kroužků TJ Sokola Mgr. Jitka Skřečková. Rodiče v dotazníkovém šetření u mažoretek webové stránky uvedli spíše výjimečně, ale zajímavé je např., že o mladším žactvu uvedli, že se nejvíce dozívají na webových stránkách. Ve většině názorů se výpovědi rodičů a samotných vedoucích shodují, což je určitě dobrým zjištěním. Pokud totiž vedoucí mají na problematiku podobný pohled jako samotní rodiče, je to dobrým předpokladem pro spokojenost rodičů se zájmovými kroužky, jelikož vedoucí zřejmě naplní jejich očekávání. Shodují se např. v názorech na počtu kroužků týdně, dále v tématu týkajícím se organizovaných kroužků, většina rodičů totiž uvedla, že i v tomto věku je organizovaná aktivita pro dítě důležitá, to samé uvedli také vedoucí. Jejich pohledy se ale např. neshodují v názoru na informovanost a propagaci. Rodiče dětí předškolního věku totiž ve 40 % uvedli, že nejsou informováni, vedoucí ale zastávají názor, že informací je o kroužcích na různých místech dostatek, s čímž se také ztotožňují, jelikož při analýze webových stránek jsem opravdu zjistila, že informací je všude mnoho. Pokud je rodiče nedohledají na internetu, jsou ve městě také jiné možnosti, které byly uvedeny výše, kde informace najít.

Závěr

Diplomová práce zabývající se problematikou organizovaných pohybových kroužků pro děti předškolního věku ve městě Frenštát pod Radhoštěm, byla zpracována z teoretického, tak převážně z empirického hlediska. Hlavním cílem této práce bylo charakterizovat, analyzovat a zhodnotit existující pohybové aktivity pro děti předškolního věku ve městě Frenštát, a to jak prostřednictvím rozboru webových stránek kroužků, tak pomocí výzkumného šetření mezi rodiči dětí předškolního věku a vedoucími pohybových zájmových kroužků.

Dílčím cílem v teoretické rovině bylo charakterizovat základní pojmy. V empirické části práce nám šlo o zhodnocení volnočasové nabídky pro děti předškolního věku z pohledu samotných rodičů těchto dětí. Šlo nám převážně o to zjistit, jaké mají rodiče o volnočasové nabídce ve městě povědomí. Dále jsme pomocí rozhovorů diskutovali s vybranými vedoucími zájmových kroužků o samotném vedení kroužků, způsobech propagace a výsledcích dotazníkového šetření.

Diplomová práce byla pomyslně rozdělena na teoretickou a empirickou část. V teoretické části práce jsme si vymezili základní pojmy vztahující se k tématu práce. Jednalo se o charakteristiku období předškolního věku, volný čas a důležitost pohybu u dětí. Vymezením kapitoly o předškolním věku jsme mohli zhodnotit, jak je na tom dítě v tomto období po stránce kognitivní, sociální, emocionální a převážně, jakých dispozic dosahuje v oblasti motoriky. Kapitolou o volném čase jsme si zase přiblížili, jakým způsobem mohou děti předškolního věku trávit svůj volný čas, jaké organizace jim nabízí plnohodnotné trávení volného času nebo kdo tyto kroužky vede. Podívali jsme se ale také na to, jak si děti hrají spontánně a jaké hry a hračky jsou v tomto období pro ně vhodné. V neposlední řadě jsme se zaměřili na téma public relations a způsoby reklamy zájmových aktivit. Kapitola zaměřující se na pohyb u dětí nám zase blíže nastínila, proč je pohyb tak důležitý a prospěšný pro zdravý vývoj dítěte a jaké sportovní dovednosti by dítě tohoto věku mohlo zvládnout. Dále jsme si blíže specifikovali vybrané sporty, které se následně objevily v přehledu kroužků a které byly zkoumány v následujících kapitolách. Nastínili jsme také, jak vhodně a přiměřeně připravit cvičební jednotku pro děti předškolního věku.

Na teoretickou část plynule navazovala kapitola o zkoumané problematice v oblasti pohybově zaměřených kroužků pro předškolní věk. Podívali jsme se ale také na výzkumy týkající se volného času ve městě Frenštát. Poté jsme si představili přehled zájmových kroužků, které se zaměřují na děti předškolního věku ve městě Frenštát, a které jsou určeny pro předškolní děti. Prozkoumali jsme webové stránky organizací a kroužků, a z těchto získaných

informací jsme vytvořili přehledný seznam, který by mohl v budoucnu sloužit jako propagační materiál pro rodiče. Na závěr jsme webové stránky zhodnotili a porovnali.

Empirická část dále obsahuje kapitolu týkající se dotazníkového šetření, u kterého jsme si nejprve vytyčili hlavní a dílčí cíle, výzkumné otázky a hypotézy. Poté jsme si představili výzkumný vzorek. Kapitola je ale primárně věnována interpretaci deskriptivních a relačních otázek. Odpovědi na tyto otázky jsme znázornili graficky nebo pomocí tabulek s absolutními či relativními četnostmi. Následně jsme se pokusili statisticky ověřit předem stanovené hypotézy na relační otázky. Využili jsme k tomu metodu testu nezávislosti χ^2 pro čtyřpolní tabulku. Skrze testování hypotéz jsme zjistili, že mezi zkoumanými proměnnými není statisticky významný vztah.

Na dotazníkové šetření navazuje kapitola, ve které jsme si představili čtyři hlavní vedoucí vybraných zájmových pohybových kroužků. Provedli jsme s nimi řízený rozhovor a ptali se jich na jejich subjektivní názor na volnočasovou nabídku pro děti předškolního věku. Společně jsme také zhodnotili výsledky z dotazníkového šetření, ke kterým se vedoucí mohli vyjádřit. Jejich výpovědi z otázek jsme následně zhodnotili a vzájemně porovnali. Realizovanými rozhovory jsme tak získali další pohled na volnočasovou nabídku ve městě a mohli jsme si tak společně s výpověďmi od rodičů udělat komplexnější názor na celou tematiku. Na závěr empirické části práce jsme provedli zhodnocení a diskusi, ve které jsme výše zmíněné kvalifikační práce porovnali s výsledky této diplomové práce.

Diplomová práce by mohla být následně využita jako podpůrný materiál pro rozšíření informovanosti u rodičů ve městě a k rozšíření propagace kroužků. Přehled volnočasových pohybově zaměřených kroužků v kapitole 5 by mohl být následně vytištěn jako propagační letáček. Výsledky z dotazníkového šetření, ačkoliv se jednalo o poněkud nižší vzorek respondentů, mohou posloužit organizacím a kroužkům do budoucna v dalším rozšíření volnočasové nabídky pro tuto věkovou kategorii. Myslím si, že hlavní i dílčí cíle práce stanovené na začátku práce byly naplněny. Práce komplexně nahlíží na tematiku organizovaných pohybových kroužků z hlediska provedené analýzy webových stránek, z pohledu rodičů dětí předškolního věku a také z pohledu vybraných vedoucích zájmových kroužků. Tato práce ukazuje, že je velmi výhodné se na zkoumané problematiku dívat z různých úhlů pohledů. Poskytnou nám totiž ucelenější informace, komplexnější pohled a člověk poté neinklinuje k vytváření si nejrůznějších předsudků, jelikož má více názorů na jednu věc.

Diplomová práce měla ukázat, že i děti předškolního věku mohou plnohodnotně využít svůj volný čas. Práce měla představit, že i pro tuto věkovou skupinu se ve městě Frenštát pod Radhoštěm nabízí řada zajímavých kroužků, které vedou kvalifikovaní pedagogové. Pohyb je

u dětí velice důležitý, ať už spontánní, či organizovaný, dítěti nabízí zase další cesty poznání. Dítě se seznámí s novými kamarády, vytváří si nenásilně formou hry pozitivní vztah k pohybu a začíná postupně vnímat volný čas jako důležitou hodnotu ve svém životě. Z hlediska vedení kroužků pro děti předškolního věku je ale důležité vždy dbát na věkové zvláštnosti této věkové skupiny a brát kroužek spíše jako zábavu než po tak malých dětech chtít vrcholové výkony.

Seznam zdrojů

- BACUS-LINDROTH, Anne, 2004. *Vaše dítě ve věku od 3 do 6 let*. Praha: Portál. ISBN 80-7178-862-7.
- BEDNÁŘOVÁ, Jiřina a Vlasta ŠMARDOVÁ, 2007. *Diagnostika dítěte předškolního věku: co by dítě mělo umět ve věku od 3 do 6 let*. Brno: Computer Press. Dětská naučná edice. ISBN 978-80-251-1829-0.
- BOROVÁ, Blanka a kol., 2000. *Cvičení předškolních dětí a rodičů s dětmi*. Praha: Česká asociace Sport pro všechny.
- DVOŘÁKOVÁ, Hana, 2006. *Pohybové činnosti pro předškolní vzdělávání*. Praha: Dr. Josef Raabe, s.r.o. ISBN 80-86307-27-1.
- GALLOWAY, Jeff, 2007. *Děti v kondici: zdravé, šťastné, šikovné*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-2134-7.
- HÁJEK A KOL., 2004. *Děti, vedoucí, volný čas*. Praha: Institut dětí a mládeže MŠMT. ISBN 80-86784-06-1.
- HULINSKÝ, Petr a Michal FRABŠA, 2017. *Právní a organizační minimum pro sportovce*. Praha: Public. ISBN 978-80-904031-9-2.
- CHRÁSKA, Miroslav, 2016. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*. 2., aktualizované vydání. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-5326-3.
- KNĚZEK, Libor, 2008. *Beskydské kouzlo Frenštátska*. Město Frenštát pod Radhoštěm.
- KRATOCHVÍLOVÁ, Emília, 2004. *Pedagogika voľného času: výchova v čase mimo vyučovania v pedagogickej teórii a v praxi*. Bratislava: Vydavateľstvo UK. ISBN 80-223-1930-9.
- LOPATA, Ladislav, 1986. *Cvičí celá rodina*. Praha: Olympia.
- MATĚJČEK, Zdeněk, 2005. *Prvních 6 let ve vývoji a výchově dítěte: normy vývoje a vývojové milníky z pohledu psychologa: základní duševní potřeby dítěte : dítě a lidský svět*. Praha: Grada. Pro rodiče. ISBN 80-247-0870-1.
- MAZAL, Ferdinand, 2007. *Hry a hraní pohledem ŠVP*. Olomouc: Hanex. Kdo si hraje, nezlobí. ISBN 978-80-85783-77

- NÁDVORNÍKOVÁ, Hana, 2011. *Kognitivní činnosti v předškolním vzdělávání*. Praha: Josef Raabe. ISBN 978-80-86307-87-9.
- NEUMAN, Jan, Ladislav VOMÁČKO a Soňa BOŠTIKOVÁ, 1999. *Překážkové dráhy, lezecké stěny a výchova prožitkem*. Praha: Portál. ISBN 80-7178-292-0.
- OPRAVILOVÁ, Eva, 2016. *Předškolní pedagogika*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-5107-8.
- PASTUCHA, Dalibor a kol., 2011. *Pohyb v terapii a prevenci dětské obezity*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4065-2.
- PETRIK, Mirjana a Magdalena SMETANOVÁ, 2018. *Prostor pro hru: děti a město : sborník konference*. V Praze: České vysoké učení technické. ISBN 978-80-01-06539-6.
- PRŮCHA, Jan, 2016. *Předškolní dítě a svět vzdělávání: přehled teorie, praxe a výzkumných poznatků*. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7552-323-5.
- SLAVOTÍNEK, Ivo, 2001. *K historii Sokola, Orla a skautingu na Prostějovsku do roku 1948*. Prostějov: Městská knihovna, prostějovská knihovna.
- SVOBODOVÁ, Eva, 2007. *Obsah a formy předškolního vzdělávání*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. ISBN 978-80-7040-940-4.
- ŠEDIVÝ, Marek, Olga MEDLÍKOVÁ, 2012. *Public relations, fundraising a lobbying: pro neziskové organizace*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4040-9.
- ŠEDIVÝ, Marek a Olga MEDLÍKOVÁ, 2017. *Úspěšná nezisková organizace. 3. aktualizované a rozšířené vydání*. Praha: Grada. ISBN 978-80-271-0249-5.
- ŠMELOVÁ, Eva a Michaela, PRÁŠILOVÁ, 2018. *Didaktika předškolního vzdělávání*. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-1302-4.
- ŠMELOVÁ, Eva, Alena PETROVÁ a Eva SOURALOVÁ, 2012. *Pre-school education in the context of curriculum: children's readiness for compulsory school attendance in the context of selected EU countries – Czech Republic, Slovakia, Slovenia, Poland*. Olomouc: Palacký University Olomouc. ISBN 978-80-244-3370-7.
- ŠPAŇHELOVÁ, Ilona, 2004. *Dítě v předškolním období*. Praha: Mladá fronta. Žijeme s dětmi. ISBN 80-204-1187-9.
- TOPINKA, Jiří a Jan, STANJURA, 2001. *Občanská sdružení ve sportu: právní, účetní a daňové problémy*. Praha: Olympia. ISBN 80-7033-223-9.

Online zdroje

ASTRA, centrum volného času, Frenštát p.R., příspěvková organizace. [online]. ASTRA, centrum volného času, Frenštát p.R., příspěvková organizace. [cit. 2021-02-04]. Dostupné z: <http://www.astrafren.cz/>

Česká asociace dětské jógy. [online]. Praha: Česká asociace dětské jógy. [cit. 2021-03-07]. Dostupné z: <https://www.cadj.cz/>

Fotbal Frenštát. [online]. [cit. 2021-02-12]. Dostupné z: <http://www.fotbal-frenstat.cz/>

JÓGA V SOUVISLOSTECH – Frenštát pod Radhoštěm. [online]. [cit. 2021-03-07]. Dostupné z: <http://www.jogavsouvislostech.cz/>

JSDH a SDH Frenštát pod Radhoštěm. [online]. [cit. 2021-02-15]. Dostupné z: <https://www.hasicifrenstat.cz/>

LISNER, Luboš a kol., 2010. *Manuál pro tvorbu školních vzdělávacích programů v základním uměleckém vzdělávání.* [online]. Praha: Výzkumný ústav pedagogický. [cit. 2021-03-05]. Dostupné z: file:///C:/Users/asus/Downloads/Manual_SVP-ZUV.pdf

NOVÁKOVÁ, Tereza, 2016. *Význam pohybových aktivit u dětí. Šance dětem.* [online]. [cit. 2021-04-25]. Dostupné z: <https://www.sancedetem.cz/vyznam-pohybovych-aktivit-u-deti>

Pidalky astrafren. [online]. CVC Astra, Frenštát pod Radhoštěm. [cit. 2021-02-12]. Dostupné z: <https://pidalkyastrafren.webnode.cz/>

Sokol Frenštát. [online]. Copyright © 2019. [cit. 2021-02-12]. Dostupné z: <http://www.sokolfren.cz/>

Sports Activities & Games for Kids – UNICEF Kid Power, Get Active. Save Lives. [online]. [cit. 2021-04-02]. Dostupné z: <https://www.unicefkidpower.org/fun-sports-activities-games-resources-kids/>

ŠTEFFLOVÁ, Jaroslava, 2005. *Patří zájmové kroužky do mateřinek? Rozhovor s Evou Opravilovou.* [online]. Učitelské noviny. [cit. 2021-03-05]. Dostupné z: <http://www.ucitelskenoviny.cz/?archiv&clanek=4392>

Vyhláška č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů

Vývoj dítěte od 3 do 6 let. In: *Raabe.cz: Nakladatelství Dr. Josef Raabe.* [online]. [cit. 2020-10-18]. Dostupné z: <http://www.raabe.cz/blog/vyvoj1/>

TIC Frenštát pod Radhoštěm. [online]. Frenštát pod Radhoštěm. [cit. 2021-03-07]. Dostupné z: <http://www.frenstat.info/zakladni-informace/d-1046/p1=30187>

TJ Frenštát pod Radhoštěm, spolek – sportovní gymnastika. [online]. [cit. 2021-02-12]. Dostupné z: <https://gymnastika-fren.webgarden.cz/obsah/oddilove-info/rozvrh-treninku>

TJ Frenštát pod Radhoštěm, spolek – plavecký oddíl. [online]. [cit. 2021-02-12]. Dostupné z: <https://www.plavanifrenstat.cz/>

Valašský soubor. [online]. [cit. 2021-02-12]. Dostupné z: <https://sedmikvitek.webnode.cz/>

ZUŠ Frenštát p. R. [online]. [cit. 2021-02-12]. Dostupné z: <https://www.zusfrenstat.cz/>

ZŠ a MŠ Záhuni. [online]. [cit. 2021-04-27]. Dostupné z: <https://www.skolafren.cz/aktivity>

YouTube prezentace organizací

Astrafren – YouTube. [online]. Copyright © 2021. [cit. 2021-04-29]. Dostupné z: https://www.youtube.com/channel/UCQgwWaZ2DJk_Echr8yZ003Q

Zusfrenstat – YouTube. [online]. Copyright © 2021. [cit. 2021-04-29]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/channel/UCKDQaHJ01NZG0d34GbLCr8A>

Kvalifikační práce

ADAMCOVÁ, Iva. *Projekt rozvoje Centra volného času ASTRA ve Frenštátě pod Radhoštěm* [online]. Olomouc, 2011 [cit. 2020-11-06]. Dostupné z: <https://theses.cz/>. Bakalářský projekt. Univerzita Palackého v Olomouci, Cyrilometodějská teologická fakulta.

ČIHULOVÁ, Monika, 2017. *Pohybová aktivita dětí se zaměřením na předškolní věk* [online]. Hradec Králové [cit. 2020-11-05]. Dostupné z: <https://theses.cz/>. Bakalářská práce. Univerzita Hradec Králové, Pedagogická fakulta.

FOJTÍKOVÁ, Kristýna. *Pohybová aktivita rodičů a dětí mateřské školy Tyršova ve Frenštátě pod Radhoštěm* [online]. Olomouc, 2018 [cit. 2020-11-07]. Dostupné z: <https://theses.cz/>. Diplomová práce. Univerzita Palackého v Olomouci, Fakulta tělesné kultury.

PROCHÁZKOVÁ, Kateřina. *Organizované volnočasové aktivity pro děti předškolního věku* [online]. Olomouc, 2019 [cit. 2020-11-05]. Dostupné z: <https://theses.cz/>. Diplomová práce. Univerzita Palackého v Olomouci, Pedagogická fakulta.

STŘALKOVÁ, Lenka. *Struktura sportovních preferencí a pohybová aktivita žáků základní školy ve Frenštátě pod Radhoštěm*. [online]. Olomouc, 2011 [cit. 2020-11-05]. Dostupné z: <https://theses.cz/>. Diplomová práce. Univerzita Palackého v Olomouci, Fakulta tělesné kultury.

ZEZULOVÁ, Monika. *Pohybové aktivity dětí předškolního věku ve městě Rajhradě* [online]. Brno, 2014 [cit. 2020-11-05]. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/zdea3/Bakalarska_prace.pdf. Bakalářská práce. Masarykova Univerzita, Pedagogická fakulta.

Seznam grafů

Graf č. 1: Místo bydliště respondentů

Graf č. 2: Návštěvnost zájmových kroužků v mateřských školách

Graf č. 3: Výskyt informací o Zumbě Kids

Graf č. 4: Výskyt informací o Sportíku

Graf č. 5: Výskyt informací o Píd'alkách

Graf č. 6: Výskyt informací o Sedmikvítku

Graf č. 7: Výskyt informací o Mažoretkách

Graf č. 8: Výskyt informací o Mladším žactvu

Graf č. 9: Výskyt informací o Baletě

Graf č. 10: Výskyt informací o Fotbale

Graf č. 11: Výskyt informací o Plavání

Graf č. 12: Výskyt informací o Józe

Graf č. 13: Výskyt informací o Hasičích

Graf č. 14: Výskyt informací o Gymnastice

Graf č. 15: Ponětí rodičů dětí předškolního věku o vybraných zájmových kroužcích

Graf č. 16: Návštěvnost vybraných zájmových pohybových kroužků

Graf č. 17: Místa a způsoby, kde se rodiče nejvíce dozvídají o vybraných kroužcích

Graf č. 18: Místa a způsoby, kde se rodiče nejvíce dozvídají o vybraných kroužcích

Graf č. 19: Místa a způsoby, kde se rodiče nejvíce dozvídají o vybraných kroužcích

Graf č. 20: Souhrnný graf míst, kde a jak se rodiče dozvídají o kroužcích

Graf č. 21: Návštěvnost kroužků týdne

Graf č. 22: Zaměření navštěvujících zájmových kroužků

Graf č. 23: Návštěvnost pohybově zaměřených kroužků

Graf č. 24: Kritéria výběru zájmového kroužku

Graf č. 25: Návštěvnost zájmových kroužků

Graf č. 26: Důvody nenavštěvování organizovaného zájmového kroužku ve věku 3-5 let

Graf č. 27: Názor rodičů na volnočasovou nabídku pro děti předškolního věku ve Frenštátě

Graf č. 28: Pohled rodičů na množství pohybových kroužků pro děti předškolního věku ve městě Frenštát

Graf č. 29: Chybějící kroužky pro děti předškolního věku ve městě Frenštát v oblasti sportu

Graf č. 30: Chybějící zájmové kroužky ve městě s různým zaměřením

Graf č. 31: Důležitost organizovaných pohybových kroužků pro děti předškolního věku

Graf č. 32: Nejčastější neorganizované pohybové aktivity ve volném čase u dětí předškolního věku

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Přehled zájmových pohybových kroužků pro děti předškolního věku

Tabulka č. 2: Výzkumný soubor

Tabulka č. 3: Nejčtenější odpovědi volnočasových organizací ve městě Frenštát

Tabulka č. 4: Jiná kritéria při volbě zájmového kroužku

Tabulka č. 5: Důvody k nenavštěvování organizovaného pohybového kroužku již v předškolním věku

Tabulka č. 6: Jiné spontánní pohybové aktivity zvolené respondenty

Seznam obrázků

Obrázek č. 1: Schéma procesu budování vztahů s veřejností

Obrázek č. 2: Přehled počtu kroužků v ASTŘE, CVČ v letech 1978–2011

Seznam příloh

Příloha č.1: Dotazník pro rodiče dětí ve věku 3–5 let

Příloha č. 2: Letáček nového kroužku Hasičů

Příloha č. 3: Rozhovor s trenérkou plaveckého oddílu

Příloha č. 4: Rozhovor s cvičitelkou mladšího žactva – TJ Sokol

Příloha č. 5: Rozhovor s vedoucí Sportíku – ASTRA, CVČ

Příloha č. 6: Rozhovor s vedoucí baletu – ZUŠ Frenštát

Příloha č.1: Dotazník pro rodiče dětí ve věku 3–5 let:

DOTAZNÍK (URČEN PRO RODIČE DĚTÍ VE VĚKU 3-5 LET)

Dotazník vyplňujte anonymně bez uvedení Vašeho jména.

Dobrý den, jsem studentkou posledního ročníku magisterského studia oboru Řízení volnočasových aktivit na Pedagogické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci. Obracím se na Vás s prosbou o pomoc při tvorbě mé diplomové práce, která se věnuje zájmovým kroužkům pohybového zaměření pro děti předškolního věku v našem městě Frenštát p/R. Prosím o jeho vyplnění a vrácení paní učitelce do oddělení nejpozději do (2 týdny od rozdání). Dotazník má celkem 17 otázek a zabere Vám maximálně 15 minut. Předem děkuji za Váš čas a ochotu a věřte, že výsledky mi poslouží do budoucna, jelikož sama vedu zájmový kroužek ve Frenštátě a oblast volného času ve městě mě zajímá, proto bych ji ráda posílila, případně rozšířila.

1. V jakém městě či obci bydlíte?
  - a. ve Frenštátě pod Radhoštěm
  - b. v jiném městě/obci poblíž – níže prosím napište, kde
.....
2. Myslíte si, že Frenštát nabízí dostatek zájmových kroužků pro děti předškolního věku?
  - a. určitě dostačující
  - b. spíše dostačující
  - c. nemám na to vyhraněný názor, nedokážu říci, jelikož o všech nemám přehled
  - d. spíše nedostačující
  - e. zcela nedostačující
3. Uveďte nyní do tabulky ke každému kritériu, na kolik je pro vás důležité při volbě zájmového kroužku pro dítě předškolního věku. *Zakřížkujte vždy jednu odpověď u každého kritéria. (př. cena kroužku – křížek dám např. u možnosti spíše nedůležité)*

	velmi důležité	spíše důležité	je mi to jedno	spíše nedůležité	zcela nedůležité
cena kroužku					
vzdálenost od bydliště					
osobnost vedoucího, jeho vzdělání, zkušenosti, vlastnosti					
pestrost kroužku					
den a čas konání					
pokud máte další kritérium na základě čeho se rozhodujete, prosím dopište					

4. Je Vaše dítě přihlášeno ve Frenštátě na nějaký zájmový kroužek? *Vyplňte i vy, kteří jste přihlásili dítě letošní školní rok, i když se kroužky ještě neotevřely.*
  - a. ano - (poté přejděte až na otázku č.6)
  - b. ne - (poté přejděte na otázku č.5 a po jejím vyplnění až na otázku č.9)
5. V předešlé otázce jste uvedli, že Vaše dítě ne navštěvuje žádný kroužek, jaký k tomu máte důvod? Můžete zaškrtnout maximálně 3 odpovědi (po vyplnění otázky přejděte až na otázku č. 9)
  - a. myslím si, že je na kroužek dítě předškolního věku ještě malé (přihlásím, až bude starší - 6 let a výše)
  - b. nejsem moc informovaná/ý, nevím, kde se co nabízí, malá propagace
  - c. raději trávíme čas spíše neorganizovaně – společně, s jinými kamarády, venku na hřišti, v lese, výlety s rodinou, organizované kroužky nás moc nezajímají
  - d. vysoké ceny kroužků – nemůžeme si to dovolit
  - e. zdravotní stav a omezení dítěte

	Facebook, Instagram	Web konkrétního kroužku nebo organizace, ve které kroužek je	Osobní zkušenost s kroužkem	Letáček	Informační tabule ve městě/plakát	Na akcích města (Den sportu a volnočasových aktivit, Den města)	Přes známé/někdo mi o něm řekl	Stránky města Frenštát	Jinak (napíšte krátce jak)
Plavání									
Jóga									
Hasiči									
Gymnastika									

12. Máte pocit, že nějaký zájmový kroužek pro děti předškolního věku v oblasti **sportu a pohybových aktivit** ve městě chybí?

a. ano (pokud Vám nějaký chybí a rádi byste, aby se ve městě otevřel, napište prosím, jaký)

.....

b. ne, myslím si, že jich je dostatek a nechybí nic

13. Uved'te, zda si myslíte, že je důležité vést děti v předškolním věku k organizovaným pohybovým aktivitám. Poté svou odpověď prosím krátce zdůvodněte na řádek pod otázkou.

a. ano

b. ne

.....

14. Které z těchto pohybových aktivit s dětmi ve volném čase děláte? (zakroužkuje všechny, které se dítě v tomto věku již učí, které společně vykonáváte nebo už to dítě umí samostatně)

- a. jízda na kole
- b. turistika – hory
- c. jízda na koloběžce
- d. lyžování
- e. plavání
- f. bruslení
- g. běh – při fotbale, míčových hrách
- h. házení si s míčem
- i. jiná pohybová aktivita

.....

15. Navštěvuje Vaše dítě nějaký kroužek, který nabízí mateřská škola?

- a. ano, navštěvuje jen kroužek/kroužky v MŠ
- b. navštěvuje kroužek i v MŠ i v jiné organizaci
- c. ne, nenavštěvuje v MŠ žádný kroužek

16. Je nějaký kroužek jakéhokoliv zaměření, který byste ve městě Frenštát pro předškolní děti uvítali a není tady? Pokud ano, napište prosím jaký.

.....

17. Pokud máte nějaké další podněty k volnočasovým aktivitám pro děti předškolního věku ve městě Frenštát, prosím využijte následující místo k případným dalším návrhům.

**Hledáme nejmladší
HASIČE**

Hasiči Frenštát pod Radhoštěm nově otevírají
klub pro nejmenší hasiče od 5 do 7 let.

Co na děti čeká?
požární sport * hry * výlety * dobrodružství * vědomosti * kamarádi
a spousta dalšího...

**Začínáme 25. 9. 2020 v 16:00
na hasičském hřišti za Domovem Hortenzie**

Více na hasicifrenstat.cz/nejmladsi

Bc. Lenka Baláčová (Plavání)

Úvodní informace

- představení mě a téma diplomové práce, metody (přehled webových stránek a dotazníkové šetření)
- představení rozhovoru (bude trvat maximálně hodinu, kolik otázek, jde spíše o vaše názory a vyjádření se k tématu a k výsledkům dotazníků)

Hlavní část rozhovoru (1. obecná část)

1. Jak dlouho již kroužek funguje a jak dlouho ho vedete?

„Plavecký oddíl funguje ve Frenštátě od roku 1986 a kurzy začaly v roce 1997. Já je ve Frenštátě vedu od roku 2014. Spadáme pod TJ, které nám vyřizuje dotace, sleduje, kde co je a jsme rádi, že pod nimi jsme, alespoň toto řeší za nás.“

2. Jaký je zájem o skupinu předškolního věku? Bývá naplněna?

„Kurz přípravek plavání pro děti předškolního věku je každoročně zcela naplněn, spíše musíme rodiče odmítat, jelikož vzhledem k velikosti bazénu nemůžeme přijmout více dětí. Přijímáme maximálně 60 dětí ve věku 3–8 let a věnuje se jim celkem 7 cvičitelek plavání. Myslím si, že o plavecký kurz je zájem, protože rodiče chtějí, aby jejich dítě umělo do budoucna plavat, aby se o ně tolik nebáli na dovolené a věděli, že se dítě snadno neutopí.“

3. Máte nějaké kurzy, vzdělání zaměřené na oblast, kterou vedete?

„Ano, jsem registrovaná trenérka v plaveckém svazu, takže pracuji na hlavní pracovní poměr pro svaz a dělám pro ně různé projekty, jezdím na soustředění, školím a neustále se sama vzdělávám v této oblasti. Dodělávám si na fakultě tělesné kultury v Olomouci také trenérskou licenci 1. třídy, studium je na 2 roky a je specializované přímo na plavání. Mj. mám vystudovaný bakalářský obor sociální práce.“

4. Jaký si myslíte, že nyní má covid-19 dopady na děti a jak moc se tato situace dotkla vašeho kroužku? Dělali jste nějaké alternativní věci? (výuka online, výzvy, materiály)

„Dotkla se nás hodně, převážně závodních plavců, jelikož plavecké bazény jsou skoro všechny zavřené, z toho důvodu jsem vymyslela alespoň cvičení a cvičím každý den online se staršími dětmi, co jezdí na závody, ať jsou stále v kondici. A teď při lepším počasí budeme

chodit např i běhat a cvičit do přírody. Pro ty malé děti jsme žádný alternativní program nedělali, jelikož ty se chtějí hlavně naučit plavat a seznámit se s vodním prostředím, což teď v situaci nešlo.“

- 5. Proč si myslíte, že právě Váš kroužek je vhodný pro děti předškolního věku a jaký vy osobně vidíte smysl v práci s dětmi tohoto věku, je dobré, že se něčemu učí již tak brzy?**
- „Je dobré, že se děti již v tomto věku učí seznamovat s vodním prostředím, je to pro ně zase něco nového a myslím si, že je mnohem jednodušší se s vodou spřátelit již v tomto věku. Samozřejmě, že se najdou ti, kteří se bojí, ale z tohoto důvodu jdou na kurz, aby ten strach odbourali, což je lepší právě v nižším věku. Děti se zde učí také různé hry a nenásilnou formou se seznamují s prostředím vody.“*

Hlavní část rozhovoru (2. část zaměřena na dotazníkové šetření)

Nyní se Vás zeptám na podobné otázky, které jsem se ptala respondentů/rodičů dětí předškolního věku v dotaznících a bude mě zajímat na určité otázky také Váš názor a následně Vám řeknu, co si myslí respondenti (po každé z těchto otázek jsem vedoucí řekla výsledky z dotazníkového šetření)

- 6. Respondentů jsem se ptala, které volnočasové organizace a samostatné spolky ve Frenštátě znají, které nabízí pohybové kroužky pro předškolní věk. Co byste odpověděla vy, víte o nějakých?**

„V tuto chvíli mě napadá určitě gymnastika, fotbal a vím, že také Harmonie, TJ Sokol a ASTRA, CVČ nabízí nějaké kroužky pro předškolní děti.“

- 7. Kolik kroužků týdně si myslíte, že by dítě ve věku 3–5 let mělo vzhledem k jeho věku a vyspělosti mít? Je vůbec dobré, aby i děti v tomto věku měly organizovaný kroužek?**

„Myslím si, že je dobré, aby dítě už v tomto věku mělo kroužek, ale určitě bych dítě nepřetěžovala. Je to hodně individuální a jsem spíše názoru, aby dítě kroužky mělo, ale co nejvíce pestré, různého zaměření, což je podle mě vhodnější než 3x týdně hrát jen fotbal. Je důležité dát dítěti prostor také na volné a spontánní hraní. Řekla bych, že tak 2x týdně je v tomto věku vhodné navštěvovat organizovaný kroužek.“

8. Nyní se podíváme na respondenty, kteří uvedli, že žádný zájmový kroužek nenavštěvují. Těch bylo celkem 39/81. Jaké si myslíte, že uvedli nejčastější důvody nenavštěvování kroužku v tomto věku.

„Myslím si, že nejčastější důvod je, že nemají čas, příliš vysoká cena kroužku nebo to, že dítě ještě nemá o kroužky zájem.“

9. Rodiče dětí předškolního věku mají spíše nevyhraněný názor nebo nejsou moc informovaní o volnočasové nabídce. Jaký vy máte pohled na množství nabízených volnočasových aktivit pro děti předškolního věku, myslíte si, že jich je dostatek? (po přečtení otázky jsem vedoucí sdělila všech 12 kroužků, které jsem dohledala)

„Podle mě jich je tady dostatek a rodiče jen neví, kde je hledat. Když jak rodič chci někde dítě přihlásit, tak najdu. Jsem moc ráda, že jste mi řekla všechny kroužky, které se zde pro tuto věkovou skupinu nabízí, o některých jsem nevěděla“

10. Další otázka se týkala toho, podle jakých kritérií se nejčastěji rodiče rozhodují, když děti hlásí do kroužku. Na výběr byla: cena, vzdálenost, den a místo konání, osobnost vedoucího, pestrost kroužku. Nejvíce rodiče uvedli, že je pro ně rozhodující osobnost vedoucího a pestrost kroužku. Co si myslíte o těchto kritériích, překvapilo Vás to?

„Ano, tohle mě velmi překvapilo. Myslela jsem, že nejvíce bude rozhodovat cena a čas a den konání kroužku.“

Poslední oblast (propagace a váš kroužek ve výzkumu)

Respondentům jsem vypsala všech 12 pohybových kroužků a měli zakroužkovat, o kterém někdy slyšeli, případně, zda do některého z nich chodí (nyní Vám řeknu, jak dopadl v této položce Váš kroužek).

11. Proč si myslíte, že to takto vyšlo a respondenti o vás tolik slyšeli a jaký vidíte smysl v propagaci kroužků, je důležité o sobě různými cestami dávat vědět?

„Myslím si, že se rodiče vždy zajímali o to, aby jejich dítě umělo plavat a ve vodě se nebálo, proto si myslím, že se o kroužku plavání ví a občané ví, že ve městě je krytý bazén. Co se týče propagace, určitě je důležitá., my se propagujeme na webových stránkách, máme také facebook, instagram, kde dávám různá videa a fotografie. Vytvářím také letáčky a dávám je do mateřských škol. Pokud nám ale děti dalším rokem pokračují a kapacita je naplněna, letáčky daný školní rok nedělám.“

12. Co vy a vaše webové stránky? Kdo je spravuje (platíte je)?

„My si děláme vlastní webové stránky, máme i vlastní doménu, kterou platí TJ. Myslím si, že webové stránky by mohly být i lepší a zajímavější např. s videi, ale jedná se o nejlevnější balíček. Videi tedy vkládáme na sociální sítě.“

13. Myslíte si, že právě webové stránky jsou hlavním zdrojem, kde se rodiče o vašem kroužku dozvídají?

„Myslím si, že webové stránky určitě nejsou hlavním zdrojem informací. Setkávám se spíše s dotazy na sociálních sítích a nejvíce si myslím, že si rodiče mezi sebou řeknou zkušenosti a předají si informace.“

Následně jsem vedoucí řekla svůj názor na jejich webové stránky, že jsou moc hezky udělané a čtenář zde najde veškeré informace. Vyzdvihla jsem, že se zmiňují i o sponzorech, mají zde jména trenérek, fotografie, a hlavně aktuality a propojenost s Facebookem a Instagramem.

Moc Vám děkuji za Váš čas a rozhovor.

Mgr. Jitka Skřečková (Mladší žactvo – TJ Sokol)

Úvodní informace

- představení mě a téma diplomové práce, metody (přehled webových stránek a dotazníkové šetření)
- představení rozhovoru (bude trvat maximálně hodinu, kolik otázek, jde spíše o vaše názory a vyjádření se k tématu a k výsledkům dotazníků)

Hlavní část rozhovoru (1. obecná část)

1. Jak dlouho již cvičení s mladšími žáky funguje a jak dlouho ho vedete?

„Mladší žactvo funguje v TJ Sokol snad od samého začátku (sokolovna ve Frenštátě funguje již 115 let), tedy už velmi dlouho. Já ho vedu od roku 2005“

2. Jaký je zájem o tento kroužek? Bývá naplněn? Kolik je zde zhruba těch předškoláků, nebo více mladšího školního věku?

„Tento kroužek nemá omezenou kapacitu dětí, tzn. kolik se přihlásí, tolik přijímáme. Pokud je dětí více, posílíme vždy ještě jednu dospělou osobu. Zájem o tento kroužek je každoročně a průměrně do této skupiny chodí cvičit 20 dětí ve věku 5–8 let, na to navazuje cvičení starších žáků. Mám zde více předškolních dětí, než školních (je jich asi 70 %)“

3. Máte nějaké kurzy, vzdělání zaměřené na oblast, kterou vedete?

„Jsem učitelkou na 1. stupni ZŠ ve Frenštátě a práci v Sokole mám jako dobrovolnickou činnost a koníček. Co se týče kurzů, vzdělání v oblasti Sokola, mám průkaz všestrannosti a jsem cvičitelka 3. třídy a neustále se vzdělávám, jezdím na schůzky ohledně sokolských sletů apod.“

4. Jaký si myslíte, že nyní má covid-19 dopady na děti a jak moc se tato situace dotkla vašeho kroužku? Dělali jste nějaké alternativní věci? (výuka online, výzvy, materiály)

„Samozřejmě, že má velký dopad, proto by rodiče měli děti ke sportu vést neorganizovaně. Naše Sokolovna byla zavřena, takže jsme vůbec necvičili a neměli jsme ani žádné online možnosti pro děti. Pouze pro dospělé byly nějaké online cvičení a webináře“

5. Proč si myslíte, že právě Váš kroužek je vhodný i pro děti předškolního věku a jaký vy osobně vidíte smysl v práci s dětmi tohoto věku, je dobré, že se něčemu učí již tak brzy?

„Myslím si, že je vhodný pro děti předškolního věku, jelikož se zde učí všestrannosti a nejde zde pouze o pohyb a sportovní vyžití, ale také důraz na duševní stránku osobnosti, ctíme pravidla čestnosti, učíme děti spravedlnost, navzájem si pomáhají, jelikož se zde mísí jak předškolní, tak i mladší školní věk a dítě se rozvíjí po všech stránkách osobnosti.“

Hlavní část rozhovoru (2. část zaměřena na dotazníkové šetření)

Nyní se Vás zeptám na podobné otázky, které jsem se ptala respondentů/rodičů dětí předškolního věku v dotaznících a bude mě zajímat na určité otázky také Váš názor a následně Vám řeknu, co si myslí respondenti (po každé z těchto otázek jsem vedoucí řekla výsledky z dotazníkového šetření)

6. Respondentů jsem se ptala, které volnočasové organizace a samostatné spolky ve Frenštátě znají, které nabízí pohybové kroužky pro předškolní věk. Co byste odpověděla vy, jaké ve městě znáte? (ukážu pak barevnou tabulku)

„Nyní mě napadá určitě ASTRA, CVČ, fotbal, gymnastika, dále vím, že i mateřské školy nabízí zumbu, možná něco ve sportovním centru Replay“

7. Kolik kroužků týdně si myslíte, že by dítě ve věku 3–5 let mělo vzhledem k jeho věku a vyspělosti mít? Je vůbec dobré, aby i děti v tomto věku měly organizovaný kroužek? (ukázat pak graf)

„Myslím si, že dítě předškolního věku by mělo mít 1 zájmový organizovaný kroužek týdně a zbytek času by mělo trávit s rodiči“

8. Nyní se podíváme na respondenty, kteří uvedli, že žádný zájmový kroužek nenavštěvují. Těch bylo celkem 39/81. Jaké si myslíte, že uvedli nejčastější důvody nenavštěvování kroužku v tomto věku.

„Řekla bych, že častým důvodem bude nedostatek času, nevyhovující denní doba, případně vyšší ceny některých kroužků.“

9. Rodiče dětí předškolního věku mají spíše nevyhraněný názor nebo nejsou moc informovaní o volnočasové nabídce. Jaký vy máte pohled na množství nabízených volnočasových aktivit pro děti předškolního věku, myslíte si, že jich je dostatek? (po přečtení otázky jsem vedoucí sdělila všem 12 kroužků, které jsem dohledala)

„Osobně si myslím, že právě pro předškolní děti je jich tady dostatek a stačí to. Starší děti by měly mít větší nabídku, což také ve městě mají. Líbí se mi, že se pro předškolní děti nabízí různorodost pohybových kroužků, které jsou určeny jak klukům v případě např. fotbalu a hasičů, tak také dívkám, které zase spíše zaujme gymnastika, zumba nebo balet v ZUŠ.“

10. Další otázka se týkala toho, podle jakých kritérií se nejčastěji rodiče rozhodují, když děti hlásí do kroužku. Na výběr byla: cena, vzdálenost, den a místo konání, osobnost vedoucího, pestrost kroužku. Nejvíce rodiče uvedli, že je pro ně rozhodující osobnost vedoucího a pestrost kroužku. Co si myslíte o těchto kritériích, překvapilo Vás to? (můžu říct i můj názor, že mě to překvapilo)

„Moc mě to nepřekvapilo, ale čekala jsem, že čas a den budou více rozhodující při výběru. Co se týče pestrosti kroužku, s tím souhlasím a na to navazuje také osobnost vedoucího. Řekla bych, že si rodiče mezi sebou vymění zkušenosti o tom, co se v kroužku děje a zmíní se také, kdo kroužek vede a předají si vzájemně informace i o něm.“

Poslední oblast (propagace a váš kroužek ve výzkumu)

Respondentům jsem vypsalá všech 12 pohybových kroužků a měli zakroužkovat, o kterém někdy slyšeli, případně, zda do některého z nich chodí (nyní Vám řeknu, jak dopadl v této položce *Váš kroužek – vytištěný graf, podotknout, že se jedná pouze o 81 vzorek, takže ať si případně z toho nic nedělají.*

11. Proč si myslíte, že to takto vyšlo a respondenti o vás tolik neslyšeli a jaký vidíte smysl v propagaci kroužků, je důležité o sobě různými cestami dávat vědět?

„Nedokážu moc zhodnotit, proč neslyšeli o mladším žactvu, jelikož v položce, kde jste se ptala, jaké znají volnočasové organizace, tak TJ Sokol uvedli hned na druhém místě. Je možné, že o Sokole ví, ale neví už konkrétně, jaké oddíly nabízí a záleží také na vzorku respondentů. Za náš kroužek mladšího žactva musím ale říci, že je o něj stále zájem a dětí je hodně. Skupiny se od začátku založení Sokola rozrostly a hodně se ustálily, takže často ani nové členy nepřijímáme. Je tedy dobré se zviditelňovat, ale nechceme moc velkou propagaci, jelikož své stále členy máme stále“

12. Co vy a vaše webové stránky? Kdo je spravuje (platíte je)?

„Naše webové stránky jsou od roku 2020 nové. Přiznám se ale, že nefungují úplně tak, jak bych si představovala. Problém je ten, že stránky spravuje více lidí, kdy jeden je vytvořil a má k tomu přístupy, ale cvičitelka, která by tam informace chtěla dát, se zase do systému nemůže dostat. kteří se mezi sebou neumí domluvit, předat si informace, proto by bylo nejlepší, kdyby stránky měla pouze kolegyně ze Sokola.

13. Myslíte si, že právě webové stránky jsou hlavním zdrojem, kde se rodiče o vašem kroužku dozvídají? (odpoví, poté řeknu, co si já myslím o jejich webu a pak, co uvedli rodiče v grafu, jak jsou ty webovky)

„Určitě nejsou hlavním zdrojem informací. Řekla bych, že nejčastěji jsou to naše ukázkové hodiny, kde může rodič s dítětem přijít na zkoušku nebo se jen podívat, tam se cvičitelů zeptá na další informace a následně se buď přihlásí nebo ne.

Následně jsem vedoucí řekla svůj názor na jejich webové stránky a jaké vidím pozitiva a negativa. Sama vedoucí přiznala, že se ji webové stránky v podobě, v jaké jsou zatím také moc nezdají.

Moc Vám děkuji za Váš čas a rozhovor.

Bc. Ilona Golichová (Sportík – ASTRA, CVČ)

Úvodní informace

- představení mě a téma diplomové práce, metody (přehled webových stránek a dotazníkové šetření)
- představení rozhovoru (bude trvat maximálně hodinu, kolik otázek, jde spíše o vaše názory a vyjádření se k tématu a k výsledkům dotazníků)

Hlavní část rozhovoru (1. obecná část)

1. Jak dlouho již kroužek funguje a jak dlouho ho vedete? (loni přidala druhou skupinu, proč)?

„Nejprve jsem vedla kroužek Stonožka, který jsem zavedla od roku 2012 a následně jsem ho v roce 2017 přejmenovala na Sportík a vyřadila jsem rukodělnou činnost a v kroužku jsme se začali věnovat pouze sportu a pohybový hrám. Minulým rokem jsem dokonce přidala skupinu Sportíku, vedu tedy nyní dvě skupiny, jelikož jsem zjistila, že mladší děti nerady prohrávají a nechtějí tolik soutěžit, jako ty starší, mám tedy nyní Sportík 1 pro děti 4–6 let a Sportík, ten je pro starší děti od 6–8 let.“

2. Jaký je zájem o Sportík? Bývá naplněn? A kolik dětí tam je?

„Mám daný maximální počet, a to 15 dětí do skupiny, což se většinou vždy zaplní. Když byla jedna skupina, vždy byla plná, teď v září jsem měla 8 dětí v jedné a 13 ve druhé, to byl zájem menší.“

3. Máte nějaké kurzy, vzdělání zaměřené na oblast, kterou vedete?

„Já mám bakalářský obor Učitelství odborných předmětů a abych mohla tenkrát být pedagogem volného času zde v CVČ, musela jsem si udělat 120h kurz pro pedagogy volného času, který trval asi 3 měsíce v Praze. Jinak mě sport baví a věnuji se mu i ve volném čase, vedla jsem roky volejbal a míčové hry. Kdysi byly tzv. zákohodiny a kroužky pro děti předškolní nebyly, poté se to ale změnilo na spádovost. Jelikož zde v Astře nebyl žádný všestranně zaměřený pohybový kroužek pro menší děti, zaplnila jsem tedy tuto mezeru a Sportík zavedla.“

4. Jaký si myslíte, že nyní má covid-19 dopady na děti a jak moc se tato situace dotkla vašeho kroužku? Dělali jste nějaké alternativní věci? (výuka online, výzvy, materiály)

„Dopad určitě velký hlavně po stránce sociální, dětem chybí kolektiv, školka, zážitky. Jako kroužek Sportíku jsem žádnou alternativní online výuku nedělala, protože jsem si říkala, že už tak ty děti sedí celé dny u počítače, tak jsem je nechtěla zatěžovat ještě online volnočasovým kroužkem. Z tohoto důvodu jsme alespoň za celou organizaci Astru, CVC udělali akce, např. velikonoční poklad a jarní prázdniny, kdy děti po městě plnily úkoly a setkalo se to s obrovským zájmem a přihlásilo se na oběd akce okolo 100 dětí. Děti mohly úkoly splnit kdykoliv během určitých dní se svými rodiči.“

5. Proč si myslíte, že právě Váš kroužek je vhodný pro děti předškolního věku a jaký vy osobně vidíte smysl v práci s dětmi tohoto věku?

„Je vhodný, jelikož je všestranně pohybově zaměřený, což by u této věkové skupiny mělo být dominantní víc než se již tak brzy zaměřovat na jeden konkrétní sport.“

Hlavní část rozhovoru (2. část zaměřena na dotazníkové šetření)

Nyní se Vás zeptám na podobné otázky, které jsem se ptala respondentů/rodičů dětí předškolního věku v dotaznících a bude mě zajímat na určité otázky také Váš názor a následně Vám řeknu, co si myslí respondenti (po každé z těchto otázek jsem vedoucí řekla výsledky z dotazníkového šetření)

6. Respondentů jsem se ptala, které volnočasové organizace a samostatné spolky ve Frenštátě znají, které nabízí pohybové kroužky pro předškolní věk. Co byste odpověděla vy, víte o nějakých?

„Vím, že je tady Orel, Sokol, TJ, Slovan, skoky na lyžích, sportovní centrum Replay, školky mají kroužky, fotbal, plavání a gymnastika.“

7. Kolik kroužků týdně si myslíte, že by dítě ve věku 3–5 let mělo vzhledem k jeho věku a vyspělosti mít? Je vůbec dobré, aby i děti v tomto věku měly organizovaný kroužek?

„Určitě by dítě ve věku 3–5 let nemělo mít kroužek každý den. Řekla bych tak 3, 4 kroužky týdně maximálně, pokud se počítají i kroužky v MŠ. Určitě je vhodné mít kroužek již tak brzy, děti zase poznají jiné kamarády, jiný způsob pedagogického přístupu od jiného pedagoga než v mateřské škole. Pokud se přihlásí do pohybového kroužku, mají alespoň více sportu, což jim jen prospěje.“

8. Nyní se podíváme na respondenty, kteří uvedli, že žádný zájmový kroužek nenavštěvují. Těch bylo celkem 39/81. Jaké si myslíte, že uvedli nejčastější důvody nenavštěvování kroužku v tomto věku.

„Myslím si, že respondenti uvedli mezi nejčastější důvody nevyspělost dítěte, dále že nestíhají z mateřské školy do kroužku dojet/dojet, protože jsou jejich děti ve školce dlouho a už pak nemají čas na kroužky nebo se chtějí dětem věnovat spíše neorganizovaně.

9. Rodiče dětí předškolního věku mají spíše nevyhraněný názor nebo nejsou moc informovaní o volnočasové nabídce. Jaký vy máte pohled na množství nabízených volnočasových aktivit pro děti předškolního věku, myslíte si, že jich je dostatek? (po přečtení otázky jsem vedoucí sdělila všem 12 kroužků, které jsem dohledala)

„Pokud se bavíme o celkové nabídce pro děti předškolního věku, myslím si, že toho není málo, ale mohlo by toho být i více. Také cítím určité mezery, např. mohl by se založit výtvarný kroužek pro předškolní děti, více tanečků, nebylo by špatné nabídku rozšířit. Z hlediska pohybově zaměřených si myslím, že je nabídka pro tuto věkovou kategorii dostačující. Kdo chce, vhodný kroužek pro dítě si najde.“

10. Další otázka se týkala toho, podle jakých kritérií se nejčastěji rodiče rozhodují, když děti hlásí do kroužku. Na výběr byla: cena, vzdálenost, den a místo konání, osobnost vedoucího, pestrost kroužku. Nejvíce rodiče uvedli, že je pro ně rozhodující osobnost vedoucího a pestrost kroužku. Co si myslíte o těchto kritériích, překvapilo Vás to?

„Řekla bych, že u rodičů rozhodují všechny tyto kritéria, nejvíce bych ale uvedla vzdálenost a čas a určitě pestrost tedy náplň kroužku. Cena si myslím, že moc nerozhoduje, jelikož u nás v Astře, CVČ jsou zaplněny a je zájem i o ty dražší. Osobnost pedagoga si myslím, že rozhoduje až po skončení kroužku, kdy s dítětem na pedagoga již zvykne a následně např. řekne rodičům, že by chtěl chodit znovu ke stejné vedoucí.“

Poslední oblast (propagace a váš kroužek ve výzkumu)

Respondentům jsem vypsalala všech 12 pohybových kroužků a měli zakroužkovat, o kterém někdy slyšeli, případně, zda do některého z nich chodí (nyní Vám řeknu, jak dopadl v této položce Váš kroužek).

11. Proč si myslíte, že to takto vyšlo a respondenti o vás tolik neslyšeli a jaký vidíte smysl v propagaci kroužků, je důležité o sobě různými cestami dávat vědět?

„Nedokážu přesně říct, čím to je, že o Sportíku respondenti neví, je možné, že název Sportík není tolik atraktivní a nepamatují si ho, dalším důvodem si myslím, že je to, že my rozdáváme letáčky na kroužky spíše do základních škol, kde je i představujeme, ale do MŠ je pouze dáváme na stůl a je možné, že si je rodiče nevezmou a samozřejmě je také možné, že se právě vybraný vzorek respondentů zajímá o jiné kroužky.“

12. Co vy a vaše webové stránky? Kdo je spravuje (platíte je)?

„Webové stránky spravujeme všichni interní pedagogové volného času. Na poradě se vždy domluvíme, kdo bude který den věci na web zveřejňovat, ty se pak navedou do programu Domeček a následně se to nasdílí na web asrafren.cz.“

13. Myslíte si, že právě webové stránky jsou hlavním zdrojem, kde se rodiče o vašem kroužku dozvídají?

„Konkrétně na kroužek Sportík asi ano, myslím si, že jsou to webové stránky. Dále určitě o kroužcích v Astře to bude přes TV Beskyd, kde natáčíme reportáže, poté sociální sítě jako jsou facebook a instagram, letáčky, výlepové plochy a vitríny, info centrum.“

Následně jsem vedoucí řekla svůj názor na jejich webové stránky, že jsou moc hezky udělané a čtenář zde najde veškeré informace. Vyzdvihla jsem, že se zmiňují i o sponzorech, mají zde jména trenérek, fotografie, a hlavně aktuality a propojenost s Facebookem a Instagramem.

Moc Vám děkuji za Váš čas a rozhovor.

Ing. Anna Vondráček Janíková, DiS (Balet – ZUŠ Frenštát)

Úvodní informace

- představení mě a téma diplomové práce, metody (přehled webových stránek a dotazníkové šetření)
- představení rozhovoru (bude trvat maximálně hodinu, kolik otázek, jde spíše o vaše názory a vyjádření se k tématu a k výsledkům dotazníků)

Hlavní část rozhovoru (1. obecná část)

1. Jak dlouho již kroužek funguje a jak dlouho ho vedete? (loni přidala druhou skupinu, proč)?

„Taneční Obor ZUŠ Frenštát p. R. existuje od roku 1966/67. Výuka předškolních dětí, avšak spadá až do období roku 2006, kdy při škole vznikl spolek, díky kterému vzniklo vzdělávání pro předškolní děti a taktéž studium pro dospělé. Výuce dětí předškolního věku se věnujeme tedy od roku 2006.“

2. Jaký je zájem o balet? Bývá naplněn? A kolik dětí tam je?

„Zájem o vzdělávání pro děti předškolního věku je. Talentové zkoušky jsme v posledních letech organizovali co dva roky. Jinak bychom se nejspíše kapacitně a časově nevešli do možností školy. Snažíme se, aby ve třídě bylo maximálně 15 dětí.“

3. Máte nějaké kurzy, vzdělání zaměřené na oblast, kterou vedete?

„Absolvovala jsem ZUŠ, následně TCP-Praha Konzervatoř, Pedagogiku pro děti předškolního věku na Lidové Konzervatoři Ostrava, VŠB-TUO Ekonomickou fakultu, obor Sportovní Management. Plus kurzy: pilates, improvizace atd“

4. Jaký si myslíte, že nyní má covid-19 dopady na děti a jak moc se tato situace dotkla vašeho kroužku? Dělali jste nějaké alternativní věci? (výuka online, výzvy, materiály)

„Výrazně, fyzický kontakt při pohybových aktivitách je velmi významný. Naštěstí jsme s online výukou začali prakticky ihned, takže naše děti vidáme pravidelně aspoň na online hodinách. Dále samozřejmě vymýšlíme pro děti různé kvízy a aktivity hlavně venku.“

5. Proč si myslíte, že právě Váš kroužek je vhodný pro děti předškolního věku a jaký vy osobně vidíte smysl v práci s dětmi tohoto věku?

„Primárně se domnívám, že struktura naší výuky je jakousi přípravkou dětí na cokoliv. Vedeme je ke zdravému pohybu, k tvůrčímu projevu, k práci jak s tělem, tak hlasem, rytmem jak v pohybu samotném, tak v hudbě (korepetitor je nutnou součástí výuky). Učíme je spolupráci jak ve skupině, tak individuálnímu projevu. Jsem přesvědčena, že po absolvování předškolního vzdělávání mohou děti buď pokračovat dále ve vzdělání u nás nebo v jakékoliv jiné pohybové nebo umělecké aktivitě.“

Hlavní část rozhovoru (2. část zaměřena na dotazníkové šetření)

Nyní se Vás zeptám na podobné otázky, které jsem se ptala respondentů/rodičů dětí předškolního věku v dotaznících a bude mě zajímat na určité otázky také Váš názor a následně Vám řeknu, co si myslí respondenti (po každé z těchto otázek jsem vedoucí řekla výsledky z dotazníkového šetření)

6. Respondentů jsem se ptala, které volnočasové organizace a samostatné spolky ve Frenštátě znají, které nabízí pohybové kroužky pro předškolní věk. Co byste odpověděla vy, víte o nějakých?

„Já osobně vím o aktivitách v Sokolu, dále pohybové kroužky přímo v mateřských školách, v Astře o kroužku Píďalky, Hasiči, Mladý farmář. A určitě jsem ještě něco zapomněla.“

7. Kolik kroužků týdně si myslíte, že by dítě ve věku 3–5 let mělo vzhledem k jeho věku a vyspělosti mít? Je vůbec dobré, aby i děti v tomto věku měly organizovaný kroužek?

„Já osobně si myslím, že 2 kroužky jsou dostačující. Záleží samozřejmě na počtu lekcí týdně, ale pokud se jedná např. o 1x60min. týdně/jeden kroužek, tak 2 kroužky jsou fajn. Domnívám se, že je dobré děti vést k určité pravidelnosti, zodpovědnosti a dopřát jim poznat i jinou sociální bublinu, než ve které se běžně pohybují.“

8. Nyní se podíváme na respondenty, kteří uvedli, že žádný zájmový kroužek nenavštěvují. Těch bylo celkem 39/81. Jaké si myslíte, že uvedli nejčastější důvody nenavštěvování kroužku v tomto věku.

„Myslím si, že jsme nevedli žádnou informační kampaň pro rodiče a jejich děti, takže malá informovanost a propagace“

9. Rodiče dětí předškolního věku mají spíše nevyhraněný názor nebo nejsou moc informovaní o volnočasové nabídce. Jaký vy máte pohled na množství nabízených volnočasových aktivit pro děti předškolního věku, myslíte si, že jich je dostatek? (po přečtení otázky jsem vedoucí sdělila všem 12 kroužků, které jsem dohledala)

„Dle mého názoru se dá zjistit a dohledat relativně vše potřebné. Takže kdo má opravdový zájem, tak si informace najde. Nabídka ve Frenštátě p. R. mi přijde dostačující, co se týče pohybových aktivit, tak je pro mě a mé děti zajímavá a pestrá.“

10. Další otázka se týkala toho, podle jakých kritérií se nejčastěji rodiče rozhodují, když děti hlásí do kroužku. Na výběr byla: cena, vzdálenost, den a místo konání, osobnost vedoucího, pestrost kroužku. Nejvíce rodiče uvedli, že je pro ně rozhodující osobnost vedoucího a pestrost kroužku. Co si myslíte o těchto kritériích, překvapilo Vás to?

„Nepřekvapilo, když někomu svěříte své dítě, tak je osobnost vedoucího opravdu velmi významným faktorem.“

Poslední oblast (propagace a váš kroužek ve výzkumu)

Respondentům jsem vypsala všech 12 pohybových kroužků a měli zakroužkovat, o kterém někdy slyšeli, případně, zda do některého z nich chodí (nyní Vám řeknu, jak dopadl v této položce Váš kroužek).

11. Proč si myslíte, že to takto vyšlo a respondenti o vás tolik neslyšeli a jaký vidíte smysl v propagaci kroužků, je důležité o sobě různými cestami dávat vědět?

„Jak jsem již zmínila výše, propagace vzdělávání pro děti předškolního věku chybí. Ale zatím tuto potřebu nemáme, vzhledem k plné kapacitě.“

12. Co vy a vaše webové stránky? Kdo je spravuje (platíte je)?

„Web školy spravuje ředitel školy. Nově musí web školy odpovídat novým požadavkům vyhlášky.“

13. Myslíte si, že právě webové stránky jsou hlavním zdrojem, kde se rodiče o vašem kroužku dozvídají?

„Web je asi na prvním místě, následně bych tipla sociální sítě, kulturní akce ve městě a okolí.“

Následně jsem vedoucí řekla svůj názor na jejich webové stránky, že jsou moc hezky udělané a čtenář zde najde veškeré informace. Vyzdvihla jsem, že se zmiňují i o sponzorech, mají zde jména trenérek, fotografie, a hlavně aktuality a propojenost s Facebookem a Instagramem.

Moc Vám děkuji za Váš čas a rozhovor.

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Bc. Andrea Lorencová
Katedra:	Ústav pedagogiky a sociálních studií
Vedoucí práce:	Mgr. Pavla Vyhnálková, Ph.D.
Rok obhajoby:	2021
Název práce:	Organizované volnočasové aktivity sportovního zaměření pro děti předškolního věku ve Frenštátě pod Radhoštěm
Název v angličtině:	Organized leisure sports activities for pre-school children in Frenstat pod Radhostem
Anotace práce:	<p>Diplomová práce se zabývá organizovanými pohybovými kroužky pro děti předškolního věku ve vybrané lokalitě Frenštát pod Radhoštěm. Hlavním cílem je charakterizovat, analyzovat a zhodnotit existující pohybové aktivity pro děti předškolního věku ve městě prostřednictvím rozboru webových stránek kroužků, tak pomocí výzkumného šetření mezi rodiči dětí předškolního věku a vedoucími pohybových zájmových kroužků.</p> <p>V teoretické rovině jsou představeny pojmy související s tématem práce. Konkrétně se jedná o kapitoly pojednávající o předškolním věku, volném čase dětí a důležitosti pohybu pro zdravý vývoj dětí. Na teoretickou část plynule navazuje vymezení zkoumané problematiky a přehled pohybově zaměřených kroužků pro předškolní děti ve Frenštátě.</p> <p>V empirické rovině je zpracována analýza webových stránek, dotazníkové šetření mezi rodiči dětí předškolního věku, které se zabývá jejich povědomím o volnočasové nabídce ve městě. Dále jsou v práci popisně uvedeny rozhovory s vedoucími vybraných zájmových kroužků a porovnány jejich výpovědi. Na závěr jsme provedli zhodnocení, diskusi, ve které jsme použité metody komplexně zhodnotili.</p>
Klíčová slova:	Volný čas, předškolní věk, zájmové kroužky, Frenštát pod Radhoštěm, pohyb u dětí, volnočasové organizace, spolky
Anotace v angličtině:	The diploma thesis deals with organized sports after-school activities for preschool children in a selected locality Frenstat pod Radhostem. The main goal is to characterize, analyze and evaluate the existing physical activity for preschool children in the city through the analysis of websites about hobby clubs, through a research survey among parents of preschool children and the leaders of hobby clubs. At the theoretical level, concepts related to the topic of the work are introduced. Specifically, these are chapters dealing with preschool age, children's free time and the importance of exercise for the healthy development

	<p>of children. The theoretical part is continuously followed by the definition of the researched issues and an overview of sport clubs for preschool children in Frenštát. On an empirical level there is a questionnaire survey among parents of preschool children, which deals with their awareness of leisure time in the city. Furthermore, the work describes the interviews with the leaders of selected interest groups and compares their statements. In the end, we performed an evaluation, a discussion in which we comprehensively evaluated the investigated methods.</p>
Klíčová slova v angličtině:	Free time, leisure time, pre-school children, hobbies, Frenstat pod Radhostem, sport activities, children after-school activities, leisure organizations, associations
Přílohy vázané v práci:	<p>Příloha č. 1: Dotazník pro rodiče dětí ve věku 3–5 let Příloha č. 2: Letáček nového kroužku Hasičů Příloha č. 3: Rozhovor s trenérkou plaveckého oddílu Příloha č. 4: Rozhovor s cvičitelkou mladšího žactva – TJ Sokol Příloha č. 5: Rozhovor s vedoucí Sportíku – ASTRA, CVČ Příloha č. 6: Rozhovor s vedoucí baletu – ZUŠ Frenštát</p>
Rozsah práce:	116 stran
Jazyk práce:	čeština